conducerea de partid și de stat realizează programul trasat de plenarele a 7-a și a 8-a ale C.C. al P.M.U.P. de dezvoltare dinamică și armonioasă a țării. Vorbitorul a situat în fruntea sarcinilor guvernului, în actuala etapă, îmbunătățirea necontenită a condițiilor vieții materiale și culturale a oamenilor muncii. În continuare, primul ministru a arătat că măsurile luate în ultimele luni au dus la creșterea simțitoare a veniturilor populației, pentru perioada 1972—1975 fiind prevăzută o creștere în continuare la acest capitol.

„Guvernul acordă o mare importanță instaurării unui climat corespunzător în procesul de producție caracterizat prin grija pentru colectiv și relații juste între oameni — a spus Piotr Jaroszewicz. **Știm că procesul de aplicare a noului stil de gîndire și acțiune, îndeosebi față de colectivele de muncă și în relațiile lor cu întreprinderea, nu se dezvoltă egal și atît de rapid cum am fi dorit". „Am apelat și vom apela în continuare la inteligență, răbdare și calm. În convorbirile, uneori grele, cu diferite categorii de oameni găsim întotdeauna înțelegere și sprijin din partea majorității covîrșitoare a populației"** — a spus premierul polonez.

Comentînd recentele lucrări ale Seimului polonez, cotidianul „Trybuna Ludu" subliniază: **„Planul și bugetul pe anul în curs traduc în limbajul acțiunilor și al măsurilor concrete hotărîrile ultimelor două plenare ale Comitetului Central. La plenarele a 7-a și a 8-a ale partidului, pornindu-se de la aprecierea critică a politicii economice anterioare, s-a efectuat o cotitură esențială. În prezent, aceasta și-a găsit expresia într-un plan concret".**

Același ziar arăta că schimbările aprobate de Seim merg în direcțiile soluționării problemelor curente și întăririi echilibrului pieței, ale limitării cheltuielilor statului, paralel cu necesitatea sporirii veniturilor sale și a abordării de pe această bază a sarcinilor planului de dezvoltare economică pe o perioadă mai îndelungată. **„Aceste sarcini, aflate în strînsă corelație și interdependență trebuie abordate împreună. Este vorba, în fond, de asigurarea condițiilor necesare dezvoltării armonioase a întregii economii naționale în următorii ani".**

Ziarul subliniază ca fiind deosebit de important modul de lucru al actualei conduceri de partid și de stat — în strînsă consultare cu poporul, prin discuții și ascultarea opiniilor oamenilor muncii. **„Procesul de reorientare a economiei noastre durează de cîteva luni. În prezent, proiectele și propunerile, ca și hotărîrile cu caracter curent au fost cuprinse într-un plan căruia, printr-o hotărîre a Seimului, i-a fost atribuită putere obligatorie. Realizarea acestor sarcini presupune angajare și disciplină. Schimbările nu se înfăptuiesc de la sine. De oameni depinde dacă ele vor fi așa cum noi toți le-am dorit — concrete, rapide și consecvente. Este, deci, necesară o acțiune comună concentrată în vederea realizării cu succes a planului aprobat, o acțiune la fiecare loc de muncă. Sînt necesare indicarea unor soluționări mai bune, mai economice, depistarea rezervelor încă existente și indicarea modului de folosire a lor; totodată, sînt necesare criticarea tuturor lipsurilor în realizarea sarcinilor trasate prin plan, critica creatoare a modului vechi de gîndire și acțiune"**, scrie „Trybuna Ludu".

Iosif DUMITRAȘCU

Varșovia, 23 martie

LONDRA

T.U.C., ULSTER ȘI ALTE PROBLEME

Corespondență pentru „Lumea" de la Richard Clements,

redactor-șef al revistei „Tribune"

Rezistența sindicatelor la proiectul de lege al conservatorilor cu privire la relațiile din industrie se „prăbușește". Această declarație a fost făcută de miniștri conservatori după Congresul special al sindicatelor britanice de săptămîna trecută (T.U.C.), convocat pentru a coordona acțiunea împotriva proiectului. Dar observatori experimentați ai scenei politice britanice resping aceste declarații. Partidul conservator se află într-o situație dificilă, atît din punct de vedere politic cît și din punct de vedere economic, și el ar dori să dea de înțeles că, cel puțin din partea sindicatelor, presiunile se vor reduce.

După ultimul congres al T.U.C., este însă cert că acest lucru nu se va întîmpla. Deși cei nouă milioane de sindicaliști reprezentați la T.U.C. au acceptat o linie „moderată", această linie „moderată" cuprinde măsuri care, după părerea multor persoane, nu se încadrează în proiectul conservator de lege antisindicală și, lucru mai important, ele sînt de natură a face ca legea însăși să devină inaplicabilă atunci cînd va intra în vigoare.

T.U.C. a propus să se aplice o politică de necolaborare totală cu organele create în baza proiectului de lege. Nici un sindicalist nu va accepta o funcție în vreunul din aceste organe și orice sindicat care întîmpină dificultăți se va bucura de sprijinul tuturor celorlalte sindicate prin acțiunea T.U.C. În practică, aceasta înseamnă că mulți patroni particulari vor găsi că este preferabil să accepte contracte privind salariile și condițiile de muncă redactate în așa fel încît să fie înafara cadrului legii. Asemenea practici vor fi respinse de organele guvernamentale, dar, exceptînd cazul în care guvernul este dispus să trimită sindicaliști la închisoare, nu pare să existe altă cale de a aplica proiectul de lege.

Miniștrii conservatori care consideră că sindicatele se vor „prăbuși" în fața proiectului de lege își bazează această părere în special pe ceea ce ei consideră a fi dovezi că unele sindicate de funcționari ar putea să colaboreze în mod limitat cu proiectul de lege. Dar o asemenea colaborare va fi probabil efemeră. Două sindicate importante — NALGO (care reprezintă pe salariații organelor guvernamentale locale) și NUT (care reprezintă majoritatea învățătorilor) — se află în prima linie a presiunilor exercitate de conservatori împotriva majorărilor de salarii în sectorul public. Este însă neîndoielnic că membrii lor vor refuza să rămînă în urma celorlalte sindicate și aceasta va duce probabil la ruperea oricărei colaborări cu organele guvernamentale înființate în baza noii legi.

Săptămîna trecută, T.U.C. a respins ideea continuării acțiunii greviste împotriva proiectului de lege. Dar, deși acest lucru poate fi prezentat de conservatori drept o „retragere", era de așteptat că T.U.C. nu va impune o mare înfruntare cu guvernul. Cînd politica economică a conservatorilor indică un ritm mai rapid de deflație și o creștere considerabilă a șomajului, impunerea unei greve generale ar oferi conservatorilor un pretext de a atribui sindicatelor vina pentru toate dificultățile economice ale țării. În loc de aceasta, guvernul este considerat acum răspunzător pentru eșecul său de a înăbuși inflația și incapacitatea sa de a obține un ritm de creștere economic cît de modest. Ultimele sondaje de opinie arată că partidul laburist a depășit cu mult ca popularitate partidul conservator.

Guvernul trece dintr-o criză într-alta. Politica lui economică a ajuns într-un impas aproape total și ministrul finanțelor, Anthony Barber, primește apeluri disperate de a pompa fonduri în economie. Dar atît el cît și primul ministru știu că o asemenea schimbare ar însemna o capitulare — inacceptabilă pentru ei — în fața sindicatelor care insistă de cîtva timp asupra unor măsuri care să stăvilească inflația.

Pe de altă parte, guvernul conservator nu poate să introducă o politică a veniturilor — care este cerută de multe ziare — deoarece aceasta ar însemna controlul prețurilor. Întrucît profiturile industriei britanice au atins nivelul cel mai scăzut înregistrat în ultimii ani, se consideră că o asemenea politică este și ea inaplicabilă.

Tratativele cu privire la intrarea Marii Britanii în Piața comună întîmpină de asemenea dificultăți. Există indicii că Heath încearcă să găsească un mijloc de a se retrage din această problemă fără o pierdere prea mare de prestigiu. Dacă Franța ar aplica încă o dată veto-ul asupra cererii Marii Britanii, Heath va putea fi acuzat că a pus țara într-o situație imposibilă și umilitoare, de solicitantă care cere ajutoare Europei. De aceea, exceptînd cazul în care la tratative se produce un salt miraculos, Heath va sugera că tratativele vor cere mult mai mult timp decît se așteaptă în general. O asemenea perdea de fum ar putea ascunde o retragere a conservatorilor în ce privește intrarea Marii Britanii în Piața comună.

Ca și cum toate acestea nu ar fi fost de ajuns, problema Irlandei de Nord s-a impus cu o acuitate dramatică. Demisia lui Chichester-Clark, premierul Ulsterului, a complicat și mai mult situația conservatorilor pe plan politic și economic. Repercusiunile ei politice se fac deja simțite la Westminster, unde conservatorii de dreapta exercită puternice presiuni asupra lui Heath și Maudling pentru a „înăspri acțiunea trupelor britanice la Belfast și în alte orașe din Irlanda de Nord. Dacă depu-

→

taţii unionişti din Ulster — care au legături de alianţă cu partidul conservator — îi vor retrage sprijinul, ei se vor bucura probabil de simpatia altor 20—30 de deputaţi conservatori de dreapta din Westminster, şi aceasta ar putea să slăbească în mod foarte periculos guvernul Heath. Dar pentru Heath pericolul principal al crizei din Ulster este de natură economică, chiar dacă momentan criza de guvern nord-irlandeză a fost soluţionată prin votul obţinut de Brian Faulkner, unionist moderat, care a fost preferat de Stormont (parlamentul) în competiţia pe care a dus-o pentru funcţia de premier cu reprezentantul aripii de dreapta a unioniştilor, William Craig.

Nici o soluţie nu poate fi aplicabilă cu adevărat în Ulster decît dacă situaţia cumplită a şomajului din această regiune se îmbunătăţeşte. Proporţia de şomeri din Ulster este de două ori mai mare decît cea din Anglia. Guvernul de la Londra acordă în fiecare an parlamentului din Ulster o sumă importantă sub formă de ajutor, şi noua criză politică nu poate însemna decît că această subvenţie va trebui să fie sporită într-o perioadă în care ministrul finanţelor al Marii Britanii face tot posibilul pentru a reduce cheltuielile publice. Va rezista guvernul conservator unei asemenea politici ? Pentru a-şi salva prietenii din Ulster, el trebuie să întreprindă ceva. Tocmai această contradicţie ar putea să ducă — după opinia unor observatori — la slăbirea poziţiilor guvernului conservator în lunile următoare.

Londra, 23 martie

HELSINKI

DESFACEREA COALIŢIEI

În dorinţa menţinerii alianţei guvernamentale dintre partidele de stînga şi de centru şi a asigurării unei continuităţi în politica economică finlandeză se realiza, la sfîrşitul anului trecut, în condiţii de inflaţie, prin medierea preşedintelui Urho Kekkonen, un acord între organizaţiile sindicale şi cele patronale, acord care propunea soluţii pentru rezolvarea cel puţin a unora dintre divergenţele ivite între cele două părţi. Considerat drept insuficient de către unele forţe politice, între care şi partidul comunist, acordul s-a arătat, într-adevăr, mult mai puţin eficient decît se spera în înlăturarea unor nemulţumiri care, persistînd, s-au transformat cu timpul într-o amplă mişcare revendicativă. Neînţelegerile dintre partenerii coaliţiei guvernamentale în legătură cu politica preţurilor au culminat, la jumătatea săptămînii trecute, cu hotărîrea partidului comunist de a-şi retrage reprezentanţii din guvern (justiţie, transporturi şi problemele sociale). Cel de-al 53-lea guvern finlandez (de la obţinerea independenţei), format cu suficiente dificultăţi, în urmă cu opt luni (după alte patru luni de consultări posterioare alegerilor), între partidul de centru, social-democraţi, uniunea democratică a poporului finlandez (din care fac parte şi comuniştii), partidul liberal-popular şi partidul minorităţii suedeze, era obligat să demisioneze la cîteva ore.

Criza de guvern a fost generată de situaţia economică a Finlandei. În ciuda unei dezvoltări de necontestat şi a unei consolidări economice din ultimii ani, unanim recunoscute, nemulţumirile unor pături sociale au crescut, şi aparentului calm al maselor i-a făcut loc o situaţie socială agitată. Greva celor peste 80 000 de muncitori din industria metalurgică (existînd de cîteva săptămîni), care cer majorarea salariilor, a paralizat aproape întreaga economie finlandeză, în special ramurile aflate în strînsă legătură cu metalurgia. Pentru a ilustra amploarea acestei greve, unii comentatori subliniază faptul că numărul lucrătorilor care au încetat lucrul este mai mare decît jumătate din totalitatea muncitorilor angajaţi în economia finlandeză. Or, în asemenea condiţii, consecinţele nu şi-au întîrziat apariţia.

În declaraţia sa legată de retragerea din coaliţia guvernamentală şi demisia guvernului condus de Ahti Karjalainen, Comitetul Central al P.C. din Finlanda a subliniat că majorarea salariilor efectuată la începutul acestui an ar fi putut avea o însemnătate reală numai în condiţiile menţinerii unui control efectiv asupra preţurilor şi plăţilor ; or, majoritatea partidelor din coaliţia guvernamentală au procedat invers : numeroase preţuri şi plăţi au fost scutite de reglementare. Comuniştii şi democrat-popularii nu au putut fi de acord cu asumarea răspunderii pentru o asemenea politică economică. Partidul comunist — continuă declaraţia — nu a căutat să provoace criza guvernamentală. Biroul politic al C.C. al P.C. din Finlanda consideră că baza guvernamentală pe care au constituit-o forţele de stînga şi de centru corespunde cel mai bine intereselor populaţiei muncitoare a ţării.

Deocamdată comentariile pe marginea evenimentelor de la Helsinki sînt destul de prudente. Preşedintele Kekkonen a cerut premierului demisionar să continue exercitarea treburilor curente pînă la formarea unui nou guvern, a cărui realizare — spun unele agenţii de presă — ar fi posibilă într-un interval de timp mult mai mic decît cel necesar anul trecut, în urma alegerilor. Oricum, dificultăţile interne care au dus la prăbuşirea anterioarei coaliţii guvernamentale n-au fost înlăturate, nemulţumirile persistă încît, indiferent de componenţa sa, viitorul guvern va fi obligat dintr-un început — susţin aceleaşi agenţii — să adopte unele măsuri energice.

Stelian ŢURLEA

Album de familie

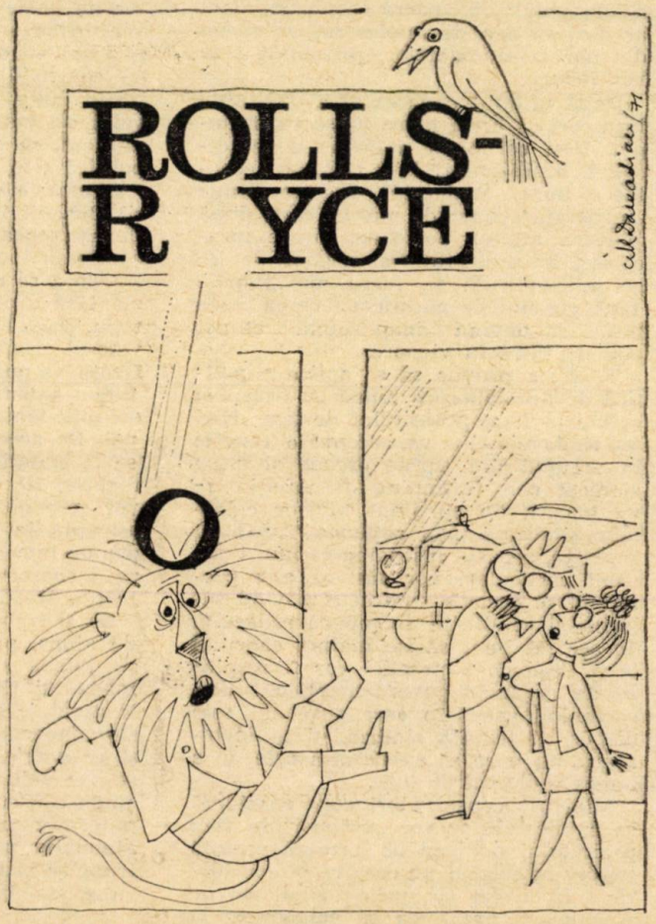

Desen de
Cik DAMADIAN

DIN SURSE...

„Împrumuturi"

Vizita pe care „ministrul de externe" al regimului Lon Nol a făcut-o recent la Sydney ar fi avut drept principal scop — afirmă „France Nouvelle" — mărirea „ajutorului" militar pe care guvernul australian îl acordă autorităților de la Pnom Penh. De la invadarea în mai 1970 a Cambodgiei de către forțele americano-saigoneze, adaugă ziarul, Australia a acordat regimului de la Pnom Penh un „împrumut special" de 500 milioane dolari australieni.

Candidaţi

În cercurile diplomatice pariziene circulă o listă cu eventualii candidați la postul de secretar general al Organizației Națiunilor Unite. Lui U Thant i-ar putea succeda — printre alții, — Mohammad Masmoudi (ministrul tunisian al afacerilor externe), Gabriel d'Arboussier (ambasadorul Senegalului la Bonn), prințul Saddrudin Aga Khan (înalt comisar pakistanez pentru refugiați), Max Jakobson (șeful delegației finlandeze la Națiunile Unite) sau Eduardo Frei (fostul președinte al Republicii Chile).

Consemne

Papa Paul al VI-lea — afirmă agenția „France Presse" — va avea cei mai discreți polițiști din lume: cei patruzeci de agenți ai Vaticanului, care i-au înlocuit la 20 ianuarie pe foștii jandarmi pontificali, „nu au voie să vorbească între ei decît pentru a-și transmite consemnele". Orice cuvînt inutil sau comentariu urmează a fi pedepsit — prevede noul regulament.

Amînată...

...din cauza demisiei primului ministru al Irlandei de Nord, Chichister Clark, vizita pe care premierul britanic Heath trebuia s-o facă duminică la Bonn urmează să aibă loc între 5 și 6 aprilie. Ea va dura însă două zile în loc de patru, cum se fixase pe agenda precedentă.

Gestul

Referindu-se recent la gestul simbolic pe care l-a făcut la 7 decembrie îngenunchind la Varșovia în fața monumentului victimelor ghetto-ului, cancelarul Willy Brandt a declarat: „Am făcut ceea ce se face atunci cînd cuvintele sînt neputincioase. Unde ar fi putut un cancelar federal să simtă mai puternic toată greutatea istoriei germane și unde ar fi putut să-și achite mai bine datoriile germane dacă nu în fața ghetto-ului din Varșovia?"

Eventual

Profitînd de reuniunea ambasadorilor S.U.A. acreditați în Orientul Apropiat și în Asia centrală ce va avea loc la începutul lunii mai la Istanbul, secretarul de stat William Rogers ar putea vizita Tel-Aviv-ul precum și cîteva capitale arabe — a indicat la Washington un purtător de cuvînt al Departamentului de Stat. Deocamdată este vorba despre o simplă intenție și nu despre o hotărîre — a adăugat purtătorul de cuvînt.

CÎND COPIII ÎI ÎNVAȚĂ PE PĂRINȚI...
Într-o școală britanică, elevii (se pare mai documentați în problemă) „predau" părinților sistemul zecimal recent introdus

Stupefacţie

Un orb din Ecorse (statul Michigan) — afirmă „International Herald Tribune" — ar fi primit autorizație de port-armă. Autorizația i s-a acordat în urma constatării că legea statului Michigan nu conține nici o prevedere potrivit căreia deținătorul unui asemenea permis trebuie să vadă pentru a putea ținti. „Se pare că atunci cînd a fost elaborată legea, nimeni nu s-a gîndit la un asemenea caz" —a declarat presei stupefiate un reprezentant al poliției.

Redivivus

Rolls-Royce n-a murit ! — exclamă „Paris Match". Înainte ca noul model de automobil „Corniche" să fie „dezvelit", treizeci de clienți fideli Rolls-ului — afirmă revista — au cumpărat, pe încredere, noua mașină. Ar fi plătit pentru ea fabuloasa sumă de 30 000 de dolari!

Dedicaţie

Din cele 100 000 de exemplare ale cărții sale „Stejarii pe care îi dobori...", consacrată ultimei întîlniri avute cu generalul de Gaulle (Colombey-les-Deux-Eglises, 11 decembrie 1969), André Malraux a oferit, cu dedicație, cîte un volum președintelui Pompidou, premierului Chaban-Delmas și tuturor colaboratorilor apropiați ai fostului președinte.

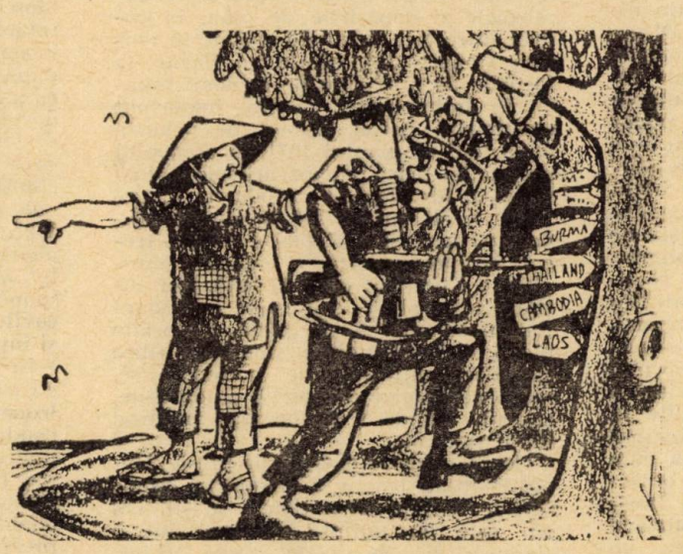

— Știu că pe acolo ar fi drumul cel mai scurt spre casă dar, cum pămîntul e rotund...

(Din **International Herald Tribune**)

J. O.

Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice de la München (1972) a refuzat să patroneze fabricarea anumitor obiecte și produse avînd ca emblemă publicitară J. O. Sînt în special „proscrise" — scrie „Paris Match" — lenjeria, medicamentele și băuturile.

Posibil

Reluînd declarația lui Luis Herrera Gonzales, ambasadorul chilian la Organizația Statelor Americane (O.S.A.), agențiile de presă occidentale iau în considerare posibilitatea ca foarte curînd (probabil în aprilie), Fidel Castro să facă o vizită oficială în Chile la invitația lui Salvador Allende.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

MOSCOVA ÎNTÎMPINĂ CONGRESUL P. C. U. S.

De la trimisul nostru

Am în față un ecran : fereastra largă a hotelului „Minsk" din Moscova. Cît cuprinzi cu privirea, lumini, lumini. Cele strălucitoare și multicolore sînt reclamele. Învăpăierile galbene marchează locurile unde sînt amplasate uzinele. S-a înserat. Moscoviții s-au întors acasă după o nouă zi de lucru care, în împrejurările actuale, dobîndește semnificații deosebite.

Aflîndu-mă în aceste zile la Moscova, am fost martora bucuriei cu care poporul sovietic întîmpină Congresul al XXIV-lea al P.C.U.S., a satisfacției pentru marile realizări obținute în decursul precedentului cincinal, al optulea, realizări evocate cu mîndrie, atît în adunări festive cît și în presa scrisă și vorbită. Firesc, toate acțiunile vieții publice cu care mă aflu în contact se raportează, într-un fel sau altul, la evenimentul politic de însemnătate deosebită pe care-l reprezintă apropiatul Congres.

În ultima vreme, dezbaterile din diferite foruri ale Proiectului de Directive cu privire la noul plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale au polarizat atenția și interesul tuturor oamenilor muncii, ale întregului popor sovietic. Recent, s-a desfășurat cea de-a XX-a conferință a Organizației de partid orășenești Moscova, care a dezbătut acest proiect și a ales organele conducătoare ale organizației orășenești de partid, precum și delegații la Congres. Cu acest prilej, au fost analizate realizările obținute de capitala Uniunii Sovietice în cursul precedentului cincinal, fiind dezvăluite, totodată, lipsurile încă existente, în vederea găsirii celor mai potrivite căi de transpunere în viață a sarcinilor de răspundere prevăzute în proiectul de directive pentru cincinalul 1971—1975. Printre altele, așa cum sublinia secretarul organizației orășenești Moscova a P.C.U.S., L. A. Borisov, se impune necesitatea mobilizării colectivelor „pentru îndeplinirea cu succes a programelor de continuă reutilare tehnică a industriei din Moscova". „In ultimii ani — arăta L. A. Borisov — comitetul orășenesc de partid a elaborat, împreună cu ministerele, planurile de perspectivă ale reconstrucției tehnice a întreprinderilor din Moscova aparținînd ramurilor de frunte ale industriei. În actualul cincinal, va trebui să înfăptuim o parte importantă a acestor planuri".

OAMENI ȘI RITMURI

Ritmul industrial înalt, clocotul muncii pasionate, hărnicia și hotărîrea de a munci din ce în ce mai bine se simt pregnant la tot pasul, în multiple manifestări. Presa consemnează zilnic realizările și depășirile de plan, în cadrul întrecerii socialiste lansate în cinstea Congresului, eforturile făcute la locurile de producție de oamenii muncii în întîmpinarea acestui important eveniment. Astfel, planul pe primele două luni ale anului 1971, în domeniul producției principalelor articole industriale, a fost depășit : producția industrială a crescut cu 8,6 la sută în raport cu aceeași perioadă a anului trecut, iar productivitatea muncii a înregistrat o creștere cu 7 la sută. S-a obținut, între altele, o creștere a producției în ramuri ca, de pildă, materiale plastice, îngrășăminte minerale, fibre sintetice, mijloace de automatizare, mijloace tehnice de calcul, automobile, ciment, frigidere, numeroase produse alimentare etc.

Confrații de la agenția de presă „Novosti" m-au însoțit la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. Nu este cu putință să vezi într-o singură zi, de altfel, nici chiar într-o săptămînă, tot ce este prezentat aici. Pentru a înțelege acest lucru, este suficient să amintesc că expoziția ocupă o suprafață de 211 hectare, un întreg oraș de expoziții, unde se poate afla aproape totul despre realizările U.R.S.S. De aceea, m-am oprit mai îndelung la pavilionul realizărilor oamenilor muncii din Moscova, deschis în urmă cu aproape trei săptămîni, special în cinstea Congresului. Este înfățișat aici, cu ajutorul exponatelor, fotografiilor și graficelor, tot ce s-a realizat mai nou și mai valoros în fabricile și uzinele, în institutele de studii și cercetări, în birourile de proiectări și construcții din marea capitală sovietică.

Predominanța exponatelor de mașini-unelte și instrumente este explicată prin faptul că Moscova este în prezent cel mai mare centru al producției de mașini-unelte din U.R.S.S. Aici se află aproape 20 de uzine specializate în producția de mașini-unelte pentru așchierea metalelor și a unei largi game de instrumente industriale. Printre acestea se află uzinele „Vladimir Ilici", „Krasnîi proletarii", „Dinamo". La Moscova a fost construită prima uzină sovietică de automobile, specializată la început în producția de autocamioane ; după ce a fost lărgită și modernizată, ea a început să monteze și autoturisme, devenind una din cele mai mari uzine de automobile din U.R.S.S. Tot la Moscova se află și uzina de automobile „Moskvici". În cadrul Expoziției unionale este expus automobilul „Moskvici-412", care anul trecut a obținut „Diploma internațională pentru securitate". **„În cursul cincinalului încheiat**, îmi spunea ghidul, **producția uzinelor moscovite constructoare de mașini-unelte și instrumente a crescut cu 38 la sută".**

În anii 1966—1970, dezvoltarea construcțiilor de mașini și aparate, de mijloace de automatizare și sisteme de conducere, s-a realizat în ritmuri mai înalte decît restul producției industriale. În această privință, Ministerul construcțiilor de aparate și mijloace de automatizare și sisteme de conducere reprezintă exemplul cel mai caracteristic. În acest minister, ritmul mediu anual de creștere a producției a fost între 16 și 21 la sută.

Într-un ritm mult mai ridicat decît întreaga industrie s-a dezvoltat, de a-

semenea, producția Ministerului industriei construcțiilor de mașini-unelte și instrumente, Ministerului construcțiilor de tractoare și mașini agricole, Ministerului construcțiilor de mașini pentru construcții rutiere și comunale etc.

Constructorii de mașini din U.R.S.S. produc turbinele hidraulice și generatoarele cele mai puternice din lume, instalații pentru furnale, laminoare, blumînguri, mașini de foraj, escavatoare, tractoare de prim rang, automobile, avioane, elicoptere, mașini-unelte așchietoare, aparate electrice, mașini de calcul. Multe din acestea sînt prezente în pavilionul consacrat realizărilor oamenilor muncii din Moscova.

MATEMATICĂ ȘI ECONOMIE

O atenție deosebită este acordată în Proiectul directivelor Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. problemei revoluției tehnico-științifice în economia națională, legată indisolubil de întroducerea electronicii în producție și în domeniul conducerii acesteia, de folosirea cît mai largă a științelor exacte în economie. De aceea, sugestia de a face o vizită la Institutul central economico-matematic din Moscova mi s-a părut extrem de binevenită. Am fost primită de S. S. Șatalin — doctor în științe economice care, deși foarte tînăr (are abia 36 de ani), este laureat al Premiului de Stat și director adjunct al Institutului încă de la înființarea acestuia — și de către K. Gorfani, doctor în științe.

Discuția a debutat prin prezentarea specificului și principalelor preocupări ale Institutului economico-matematic. „Institutul nostru a fost înființat în urmă cu șapte ani, îmi spune S. S. Șatalin. El se ocupă în esență cu studierea metodelor de construire a unui sistem unic de planificare a economiei naționale. Înființarea lui a izvorît dintr-o necesitate obiectivă. După cum știți, o particularitate esențială a economiei naționale o constituie fundamentarea economică. Putem evalua calitatea ei după eficiența cheltuielilor făcute comparativ cu prevederile planului. Este absolut necesar ca planurile economiei naționale să fie optimale, adică să corespundă principiului : obținerea unui rezultat maxim cu cheltuielile respective, sau obținerea, cu cheltuieli minime, a rezultatului respectiv. În acest scop, în toate etapele planificării se aleg cele mai eficace variante pentru realizarea sarcinilor trasate. Urmărindu-se elaborarea unor planuri optimale, au început să fie folosite în activitatea de planificare metodele economico-matematice și calculatoarele electronice, ceea ce permite găsirea variantei celei mai bune. Una din etapele soluționării acestei probleme este elaborarea balanței între ramuri din care rezultă, cantitativ, raportul în ce privește munca și materialul din toate ramurile care participă la realizarea unui produs. Tocmai pornind de la aceste premise, pentru a se studia asemenea metode, a fost creat institutul nostru".

„În cadrul institutului funcționează mai multe secții. Una din ele, pe care o conduc personal — ne spune S. S. Șatalin — se ocupă de elaborarea de sisteme și modele menite să fie aplicate în problemele economiei naționale, regionale și pe ramuri. Sînt un fel de macromodele, de metode generale moderne de planificare, care au devenit și devin, pe măsura avansării cercetărilor noastre, instrumente ale Gosplanului. Noi sugerăm noile metode-tip, pe care Comitetul de Stat al Planificării le aplică în mod concret — cu ajutorul cifrelor și datelor — la elaborarea planurilor. O altă secție se ocupă de studierea metodelor și modelelor de stimulare a prețurilor, creditelor și finanțelor".

— „În această secție — intervine K. Gorfani — studiem metodele și modelele pentru rezolvarea unor sarcini specifice de planificare și conducere în cadrul unor întreprinderi aparte, cum ar fi sporirea coeficientului de valorificare a materiilor prime și a producției mărfurilor finite, obținerea unor economii de investiții și cheltuieli de exploatare, o mai bună folosire a fondului de rulment. Sînt aspecte legate, în fond, de problemele reformei economice care se înfăptuiește în țara noastră — trecerea la noi principii de planificare și stimulare materială. În acest sens, este cunoscut succesul aplicării metodelor noastre la Uzina de televizoare din Lvov și la Uzina «Frezer» din Moscova. O altă secție se ocupă de posibilitățile de folosire cît mai judicioasă a bazei tehnice a automatizării".

— V-aș ruga să vă referiți și la alte exemple în care, prin folosirea metodelor economico-matematice elaborate de institutul dv. s-au obținut rezultate pozitive.

— „Astfel de rezultate — a continuat S. S. Șatalin — au fost înregistrate în ramuri cum sînt construcția de mașini, industria minieră, industria de materiale plastice ; cînd s-a pus problema construirii uzinei de automobile «Jiguli», care s-a realizat în colaborare cu firma italiană «Fiat», institutul nostru — examinînd diferite variante privind amplasarea ei — a considerat că locul cel mai optim este orașul Togliatti, pe Volga. Sau, în ce privește producția de materiale plastice : ministerul de resort a întocmit un plan care, reexaminat prin mijloacele economico-matematice, a fost modificat, în sensul că, fără să scadă producția cu nici un gram, cheltuielile de producție au fost cu circa 167 000 000 ruble mai mici. Același lucru se poate spune și despre planul de perspectivă, pînă în 1980, de extracție a cărbunelui în care, după ce au intervenit mijloacele economico-matematice, s-a ajuns la o economie de circa 900 000 000 de ruble. S-a constatat, în general, că folosirea modelelor și metodelor economico-matematice în domeniul planificării aduce economii de circa 15—20 la sută în ce privește cheltuielile".

— Ca specialitate de bază, sînteți economist sau matematician ?, l-am întrebat pe S. S. Șatalin.

— „Am absolvit un institut economic dar viața, sau, mai precis, necesitățile obiective, m-au atras spre științele matematice așa că, astăzi, sînt economist-matematician. Matematizarea tuturor ramurilor științei constituie, de altfel, o trăsătură a epocii noastre. Din punct de vedere istoric, se poate merge de la simplu la complex. Matematica își găsește azi o largă aplicare atît în științele fizice cît și în tehnică. În ultimul timp, această aplicare s-a extins și asupra științelor naturale, asupra științelor despre dezvoltarea societății omenești, asupra biologiei, psihologiei, economiei, sociologiei. Posibilitatea principială de matematizare a multor ramuri de activitate a devenit astăzi mai degrabă un postulat decît un obiect de discuție. Metodele economico-matematice oferă astăzi economiștilor un instrument puternic de aprofundare a cercetărilor lor teoretice și de verificare a acestora în practică".

— Institutul dv. studiază și experiența altor țări în aceste domenii ?

— „Sigur că da. Am studiat sistematic înfăptuirea măsurilor economice din Ungaria, Polonia, Franța, România. În cursul anului trecut, institutul nostru a fost vizitat de un mare număr de oaspeți de peste hotare. Recent, au fost oaspeții noștri un grup de specialiști din România. La rîndul nostru, ne pregătim să facem o vizită în țara dv. spre a studia experiența economiștilor și matematicienilor români cu care avem bune relații de colaborare".

Rodica GEORGESCU

Moscova, 22 martie

FOTOCRONICA

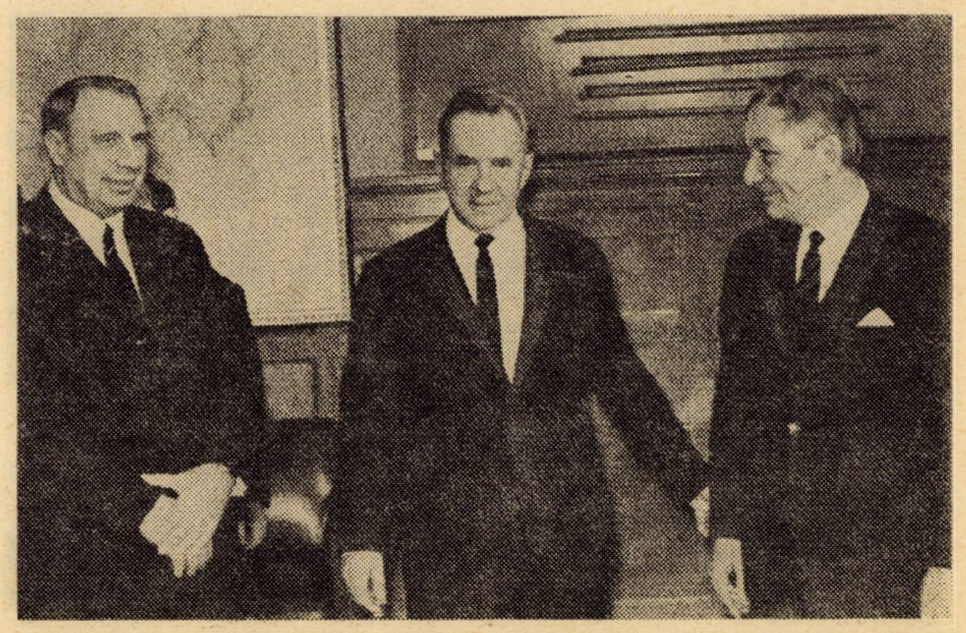

Premierul Alexei Kosîghin și Aziz Sidky, vicepremier al R.A.U. (dreapta), care a vizitat Moscova în fruntea unei delegații economice

Anchetă la Geneva
PRIORITĂȚILE DEZARMĂRII

Comitetul de dezarmare de la Geneva, care se apropie de un deceniu de activitate, s-a întrunit recent în cea de a 500-a ședință a sa. Dezbaterea sinuoasă și complexă a problemelor dezarmării în acest organism de negocieri se află în atenția întregii opinii publice internaționale, a popoarelor de pretutindeni. Despre marile probleme ale dezarmării și despre lucrările actualei runde a negocierilor de la Geneva, am solicitat în aceste zile opiniile unora dintre șefii delegațiilor care au luat cuvîntul pînă acum în cadrul dezbaterilor generale din Comitet.

Ne răspund :

ALVA MYRDAL
ministru pentru problemele dezarmării în guvernul suedez ;

LORDUL LOTHIAN
secretar parlamentar al Ministerului de Externe al Marii Britanii ;

ALFONSO GARCIA ROBLES
reprezentantul permanent al Mexicului la O.N.U. ;

GEORGE IGNATIEFF
reprezentantul permanent al Canadei pe lîngă Oficiul Națiunilor Unite la Geneva ;

HIROTO TANAKA
șeful delegației Japoniei în Comitetul de dezarmare ;

MILORAD BOJINOVICI
șef adjunct al delegației R.S.F. Iugoslavia în Comitetul de dezarmare

Realitatea înarmărilor și perspectivele dezarmării

GEORGE IGNATIEFF : „Realizările din ultimii cîțiva ani în domeniul controlului armamentelor nu pot să țină pasul cu dezvoltarea și perfecționarea continuă a armelor nucleare și cu sporirea arsenalelor de arme convenționale. Decalajul crescînd între curba pe care sînt înscrise succesele noastre în ce privește controlul înarmărilor și cea care figurează proliferarea armelor nu poate să nu pună sub semnul întrebării șansele eforturilor de dezarmare. Iată de ce trebuie să acordăm toată atenția apelurilor Adunării Generale a O.N.U. care cheamă toate statele și în primul rînd puterile nucleare să depună eforturi urgente și concertate pentru realizarea obiectivelor prevăzute pentru Deceniul dezarmării, în direcția încetării cursei înarmărilor nucleare și convenționale".

MILORAD BOJINOVICI : „Sîntem martorii unei neliniști crescînde în lume, ca urmare a lipsei de progrese pe calea soluționării problemelor dezarmării, fapt care nu poate avea decît o influență negativă asupra păcii, securității și cooperării internaționale. Formulînd această apreciere de ordin general, nu trebuie să pierdem totuși din vedere anumite măsuri pozitive care au intervenit în cursul anului trecut și sînt de natură să ne încurajeze în negocierile pe care le purtăm. Mă gîndesc de pildă la tratatul privind teritoriile submarine, la recomandarea de către Adunarea Generală a O.N.U. a programului detaliat de dezarmare și la punerea în lucru a raportului asupra consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor".

ALVA MYRDAL : „Sincer vorbind, o comparație între ceea ce putem trece la activul de pînă acum al măsurilor de dezarmare și pasivul, în creștere, al cursei înarmărilor nu poate să ne ofere motive deosebite de satisfacție. Consider că perioada de căutări a drumului spre dezarmare, atît în Comitetul de la Geneva cît și în general, tinde să se lungească prea mult. Negocierile noastre trebuie, în sfîrșit, să producă înțelegeri substanțiale".

Imperativul dezarmării nucleare

ALVA MYRDAL : „Problema crucială în cîmpul dezarmării o constituie, după opinia mea, limitarea și eliminarea graduală a armelor nucleare".

MILORAD BOJINOVICI : „Nu trebuie să uităm, abordînd diferite probleme în Comitet, că acesta a fost creat de fapt pentru dezbaterea și înfăptuirea unor măsuri vizînd în final dezarmarea generală și totală. Credem că a sosit timpul ca activitatea noastră să se axeze pe examinarea cuprinzătoare și în fondul său a acestei probleme".

ALFONSO GARCIA ROBLES : „Discutînd despre priorități, voi aminti de programul detaliat de dezarmare propus de Mexic, Suedia și Iugoslavia în Adunarea Generală a O.N.U. și recomandat de către aceasta Comitetului nostru. Programul de dezarmare indică drept obiectiv prioritar nr. 1 dezarmarea generală și totală sub un control internațional eficace. Dezarmarea generală și totală reprezintă mijlocul cel mai sigur de a spori securitatea internațională și de a consolida pacea, de a asigura progresul economic și social al națiunilor lumii".

HIROTO TANAKA : „Japonia consideră că problema cea mai urgentă, care se impune cu deosebire atenției și care necesită eforturi neîntîrziate, o constituie realizarea dezarmării nucleare. Este necesar ca țările nucleare să adopte o atitudine mai receptivă în această problemă. Este necesar, de asemenea, ca în cadrul Conferinței Comitetului de dezarmare să depunem cu toții eforturi și mai mari pentru căutarea

IN COMITETUL PENTRU DEZARMARE
Delegația română la masa tratativelor

tuturor posibilităților de realizare a unor acorduri, urmărind înlăturarea pericolului atomic".

GEORGE IGNATIEFF : „Delegația canadiană este de părere că lucrările noastre trebuie să se concentreze în principal asupra problemei interzicerii complete a experiențelor nucleare. În 1963, la încheierea Tratatului de la Moscova privind interzicerea parțială a experiențelor cu arme nucleare, a fost lansat un apel privind încheierea cît mai curînd posibil a unui acord asupra interzicerii totale și complete a experiențelor nucleare. Realizarea unui asemenea acord rămîne și astăzi principalul nostru obiectiv. Totuși, înainte de a-l atinge opinăm că este de asemenea important să găsim o serie de mijloace de întărire a Tratatului de la Moscova privitor la interzicerea parțială. De exemplu, s-ar putea stabili noi restricții privitoare la numărul și puterea experiențelor nucleare. Ar trebui apoi să vedem dacă nu există și alte mijloace prin care s-ar putea limita și mai mult experiențele nucleare".

Agenda și metodele de lucru ale Comitetului

ALFONSO GARCIA ROBLES : „Luînd act de sentimentele de neliniște, nerăbdare și insatisfacție generate în lume de evoluția lentă a măsurilor de limitare a cursei înarmărilor și de dezarmare, care s-au manifestat și în cadrul ultimei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., credem că a sosit momentul ca forul nostru de negocieri să aprobe pentru anul în curs o ordine de zi precisă, care i-ar putea permite să înregistreze la capătul acestei etape a tratativelor un bilanț pozitiv".

ALVA MYRDAL : „Două probleme se arată a fi, din dezbaterile de pînă acum, în atenția specială a actualei sesiuni — interzicerea experiențelor nucleare subterane și eliminarea mijloacelor de război chimice și bacteriologice. Din discursurile introductive ale celor doi copreședinți ai Comitetului nu reies încă suficiente puncte comune care să poată permite realizarea unor acorduri corespunzătoare în viitorul apropiat. De aici, și responsabilitatea tot mai mare, pentru obținerea unor progrese, care revine celorlalte state membre ale Comitetului ; va trebui ca ele să-și mobilizeze eforturile pentru apropierea diverselor puncte de vedere exprimate în Comitet. Sub acest aspect, cred că sesiunea noastră din acest an ar putea deveni o sesiune semnificativă".

HIROTO TANAKA : „Dezarmarea nucleară și interzicerea armelor chimice și bacteriologice se numără printre subiectele cele mai frecvente ale prezentei sesiuni. În ce privește discuția asupra dezarmării nucleare în Comitet, aș face cîteva observații. Cele două mari puteri nucleare, membre ale Comitetului, continuă negocierile S.A.L.T. dar este regretabil că în același timp ele efectuează mai departe experiențe subterane, probabil în vederea ameliorării calităților armelor nucleare. Conferința Comitetului de dezarmare ar trebui să îmbine discuțiile asupra problemei limitării experiențelor subterane cu discuțiile privitoare la măsurile de verificare seismică. Există o relație strînsă între conferința S.A.L.T. și conferința Comitetului de dezarmare. Progresul tratativelor de dezarmare din Comitetul de la Geneva presupune ca negocierile S.A.L.T. să se soldeze cu concluzii concrete nu numai în domeniul limitării cantitative a mijloacelor de transport a armelor nucleare dar și în cel al limitării calitative a acestor arme. În același timp trebuie să acționăm astfel încît Republica Populară Chineză și Franța să poată participa și ele la negocierile de dezarmare".

LORDUL LOTHIAN : „Între problemele presante cu care este confruntat Comitetul se află, după părerea mea, realizarea unor înțelegeri în cîmpul armelor chimice și biologice și înfăptuirea unui acord asupra interzicerii tuturor experiențelor nucleare. În ce privește perspectivele sesiunii noastre, nu doresc să subestimez importanța diferențelor de vederi din sînul Comitetului asupra problemei armelor chimice și biologice. Controlul prohibirii producției și posesiunii armelor chimice care, spre deosebire de cele biologice, sînt larg dezvoltate și folosite pe plan militar, se dovedește a fi foarte dificil de soluționat.

MILORAD BOJINOVICI : „Comitetul trebuie să continue fără întîrziere examinarea problemelor abordate de el anterior și a acelora legate de o serie de obligații decurgînd din diverse tratate. Între ele, interzicerea armelor chimice și biologice și completarea tratatului asupra interzicerii parțiale a experiențelor cu arma nucleară. Puterile nucleare trebuie să cheltuiască energia necesară pentru a se ajunge la interzicerea totală a experiențelor cu arme nucleare. În același timp este necesară executarea obligațiilor decurgînd din Tratatul de la Moscova între care întărirea securității internaționale (și mă refer aici mai ales la securitatea țărilor neposesoare de arme nucleare), înfăptuirea unor măsuri efective de dezarmare nucleară și materializarea asistenței ce trebuie acordată statelor neposesoare de arme nucleare în scopul utilizării pașnice a energiei nucleare.

În ce privește activitatea Comitetului, țin să subliniez că nu trebuie să ne raliem concepțiilor pasive și pesimiste. Dacă sîntem cu toții de acord că dezarmarea este o problemă foarte urgentă — și problema cea mai importantă, de soluționarea căreia depinde în ultimă instanță pacea și securitatea în lume — atunci trebuie să ne desfășurăm activitățile în Comitet în așa fel încît să trecem la îndeplinirea mandatului încredințat".

Opinii despre contribuția României

ALFONSO GARCIA ROBLES : „Am ascultat cu mare atenție discursul din acest an al ambasadorului Datcu privitor la politica României în materie de dezarmare. Remarc, între altele, faptul că țara dv. se pronunță în mod clar pentru extinderea zonelor fără arme nucleare, subliniind totodată necesitatea instaurării unui sistem de garanții de securitate pentru asemenea regiuni.

Cît privește inițiativa României de examinare aprofundată a efectelor cursei înarmărilor, ea a fost susținută călduros de Mexic. Raportul ce va fi elaborat în materie va avea o valoare deosebită, comparabilă cu aceea a documentelor elaborate anii trecuți asupra consecințelor înarmărilor nucleare sau efectelor armei chimice și biologice. Studiul inițiat de România urmează să atragă atenția atît asupra uriașei risipe economice, cît și asupra sacrificiului de inteligență reclamat de cursa înarmărilor".

GEORGE IGNATIEFF : „Am întreținut întotdeauna relații amicale cu delegația română în Comitetul de la Geneva. În trecut am cooperat cu România în avansarea unor propuneri referitoare la controlul armamentelor. Astăzi, Canada și România participă la lucrările Comitetului de experți desemnat de secretarul general al O.N.U. pentru studierea efectelor economice și sociale ale cursei înarmărilor. Sperăm că acest studiu va atrage atenția membrilor Națiunilor Unite și opiniei publice în general, asupra poverii pe care o reprezintă cheltuielile presupuse de cursa înarmărilor. Concluziile acestui document vor determina fără îndoială o dublare a eforturilor noastre pentru realizarea unor progrese importante în cursul Deceniului dezarmării. Dorim ca relațiile de cooperare româno-canadiene în Comitetul de dezarmare să se dezvolte în continuare, pînă la atingerea obiectivului ultim pe care-l urmărim — dezarmarea generală și completă".

LORDUL LOTHIAN : „Pentru Marea Britanie, inițiativa delegației române la O.N.U. de a propune studierea urmărilor economice și sociale ale cursei înarmărilor este binevenită. Sîntem bucuroși că Sir Solly Zuckerman, consilier științific pe lîngă guvernul britanic a fost solicitat să ia parte la elaborarea acestui studiu. Nutresc speranța că raportul experților, atunci cînd va fi dat publicității, ne va ajuta în misiunea noastră de a face ca toate popoarele lumii să ia pe deplin cunoștință de escaladarea cheltuielilor militare, ceea ce va facilita și sarcina noastră de a ajunge la realizarea unor înțelegeri privind frînarea cursei înarmărilor, fie ele nucleare sau convenționale. Aș dori să subliniez cu acest prilej excelenta colaborare stabilită în Comitet între delegațiile României și Marii Britanii".

HIROTO TANAKA : „Nutrim o stimă deosebită față de inițiativa țării dv. de a se trece la studierea de către un grup de experți din diferite țări a consecințelor cursei înarmărilor ; noi avem un expert japonez la lucrările de elaborare a acestui studiu. Vom fi întotdeauna gata să cooperăm în vederea realizării unor inițiative de felul celei propuse anul trecut de România la Națiunile Unite. După cel de-al doilea război mondial, spunea premierul Sato, Japonia a făcut eforturi pentru limitarea la maximum a bugetului său militar și pentru utilizarea rezultatelor dezvoltării economice în scopuri pașnice, în extinderea cooperării internaționale, în acordarea de ajutor economic. Această poziție a Japoniei postbelice ar putea servi ca o bună referință pentru studiile pe această temă".

Anchetă realizată de
CORNELIU VLAD

Geneva, martie

1921 — 1971

SOLIDARITATE ACTIVĂ CU LUPTA PROLETARIATULUI INTERNAȚIONAL

Apărute în a doua jumătate a secolului trecut, organizațiile muncitorești din România au înscris, în procesul dezvoltării și afirmării lor, file memorabile de solidaritate internațională activă cu lupta proletariatului din alte țări. Multiplele legături cu Internaționala I, acțiunile de solidaritate față de Comuna din Paris, relațiile strînse între socialiștii români și Fr. Engels, V. I. Lenin și alți conducători de seamă ai mișcării muncitorești internaționale, raporturile cu Internaționala a II-a, amplele acțiuni de solidaritate cu revoluția rusă din 1905, cu răscoala marinarilor potemkiniști sînt numai cîteva asemenea manifestări. O pagină de admirabilă solidaritate internaționalist-proletară a înscris muncitorimea română față de lupta îndrăzneață și avîntată a muncitorimii ruse, care în 1917 a obținut victoria împotriva claselor dominante. Solidaritatea clasei muncitoare din România cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie nu s-a limitat numai la manifestări de salut și simpatie ; ea și-a găsit expresia în participarea directă, cu arma în mînă, a unui mare număr de fii ai poporului român, atît la desfășurarea revoluției, cît și la lupta dusă de puterea sovietică împotriva forțelor contrarevoluționare.

Continuator a tot ce au avut mai valoros în activitatea lor socialiștii români, exponent al deziderateler și intereselor majore ale clasei muncitoare, ale poporului nostru, Partidul Comunist Român, în cele cinci decenii care au trecut de la crearea sa, a împletit strîns patriotismul cu solidaritatea internaționalistă față de lupta oamenilor muncii de pretutindeni pentru libertate, progres social și pace. Spiritul solidarității internaționaliste care a animat mișcarea muncitorească din țara noastră, încă de la începuturile activității sale organizate, a căpătat valențe noi, superioare, în perioada de după constituirea P.C.R. Cu toate condițiile deosebit de grele în care a trebuit să-și desfășoare activitatea, partidul comunist, încă de la începutul existenței sale, a ținut să-și afirme solidaritatea cu primul stat socialist din lume, cu mișcarea muncitorească internațională, cu lupta proletariatului din diferite țări pentru apărarea drepturilor sale legitime. În acest articol ne vom opri asupra unora dintre momentele principale ce au caracterizat — în perioada anilor 1912-1932 — această bogată activitate internaționalistă a P.C.R., a proletariatului român.

La numai două luni de la crearea P.C.R. este lansat primul Apel de **solidaritate cu proletariatul rus, cu întreg poporul rus,** care treceau în acea vreme prin clipe grele. Îndelungatelor lupte contra intervenționiștilor străini, contra propriilor dușmani ai puterii sovietice, care îi provocaseră considerabile jertfe umane și distrugeri materiale, li se adăuga în acea perioadă o secetă de mare violență răsfrîntă dureros asupra aprovizionării populației. Răspunzînd chemărilor organizațiilor internaționale muncitorești, cît și din proprie inițiativă, Partidul Comunist Român a trecut din primul moment la organizarea unor acțiuni menite să colecteze sume de bani și alimente pentru populația Rusiei Sovietice ; în acest scop, din inițiativa partidului comunist, a fost creat un comitet de ajutorare a sinistraților din Rusia. Inițiative asemănătoare au luat și organizația U.T.C., organele centrale și locale sindicale etc. Un manifest al Comitetului Executiv Provizoriu al P.C.R., lansat la sfîrșitul lunii martie 1922, făcea cunoscut că partidul va susține din răsputeri acțiunea de ajutorare a populației ruse. În această acțiune au fost atrași un mare număr de cetățeni de diferite convingeri politice. Astfel, la Iași, a luat ființă un Comitet de ajutorare purtînd numele cunoscutului scriitor Maxim Gorki, în componența căruia au intrat o serie de personalități științifice și culturale cum erau dr. C.I. Parhon, Petre Constantinescu-Iași, C. Petrescu și alții.

Comemorarea unor evenimente de largă rezonanță internațională, care s-au înscris în cadrul marilor acțiuni de luptă ale proletariatului împotriva claselor dominante, cum au fost Comuna din Paris sau Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, evocarea personalităților proeminente ale mișcării muncitorești internaționale au constituit tot atîtea prilejuri de manifestare a sentimentelor internaționaliste ale proletariatului român. Cu aceste ocazii erau organizate adunări, mitinguri sau întîlniri comemorative, iar presa muncitorească publica articole care evocau evenimentul respectiv. Astfel, la împlinirea a cinci ani de la Revoluția din Octombrie, **„Socialismul"**, organul central al Partidului Comunist Român, salutînd izbînda glorioasă a proletarilor ruși, releva : **„Nimic nu va putea dobori revoluția rusă atîta vreme cît împrejurul ei stau inimile și brațele milioanelor de proletari din toată lumea, stau nădejdile țăranilor și popoarelor subjugate de pretutindeni".**

În ianuarie 1924, Uniunea Sovietică, întreaga mișcare muncitorească internațională au trăit clipe de grea durere prin încetarea din viață a lui V. I Lenin — **„expresia epocii revoluției sociale"**, așa cum bine l-au definit comuniștii români pe organizatorul și conducătorul partidului comunist, al revoluției socialiste victorioase și al statului sovietic. La aflarea veștii despre moartea lui Lenin, conducerea Partidului Comunist Român, în semn de frățească solidaritate, a trimis o telegramă conducerii Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, în care se arăta că : **„Partidul Comunist Român regretă dureros pierderea marelui conducător al revoluției mondiale, tovarășul Lenin".** Pentru a cinsti memoria marelui dispărut, secretariatul C.C. al P.C.R. a organizat o întrunire publică în București, a cărei desfășurare a fost însă interzisă de autorități.

Profund solidar cu primul stat socialist din lume, Partidul Comunist Român a popularizat, an de an, în rîndul maselor muncitoare din țara noastră, realizările Uniunii Sovietice, succesele ei pe drumul edificării noii societăți, a militat constant pentru o politică de pace și prietenie cu U.R.S.S.

Muncitorimea din țara noastră a înțeles să-și facă datoria internaționalistă în toate împrejurările, să participe și la izbînzile, dar și la insuccesele vremelnice ale oamenilor muncii din alte țări. Comuniștii, proletariatul român au deplîns instaurarea fascismului în **Italia** în 1922 și consecințele ce au rezultat de aici pentru clasa muncitoare și organizațiile ei, manifestîndu-și deplina solidaritate cu lupta militanților revoluționari și a antifasciștilor italieni împotriva regimului mussolinian ; au răspuns cu promptitudine la apelul Internaționalei a III-a Comuniste de a ajuta material **proletariatul german,** amenințat în acei ani de spectrul înfometării și al șomajului. Astfel, printr-un apel publicat în **„Socialismul"**, organul central al P.C.R., din 20 septembrie 1923, muncitorimea, întreaga opinie progresistă și democratică din țara noastră erau chemate să-și manifeste activ sprijinul cu lupta clasei muncitoare germane. **„Întindeți o mînă protectoare asupra proletariatului german** — se spunea în Apel. **Atrageți prin mitinguri de mase atențiunea proletariatului internațional asupra situației din Germania, strîngeți fonduri pentru a veni în ajutorul greviștilor și șomerilor germani, presei proletariatului german, organizațiilor revoluționare din Germania. Coborîți în stradă, manifestați sub aceste cuvinte de ordine".**

În septembrie 1923, în **Bulgaria** s-a declanșat, sub conducerea Partidului

Pentru proletariatul rus

Congresul partidului socialist în-
trunit în Bucureşti în zilele de 8
Mai,
consideră ca un-
tăţi şi mai sfinte
să şi exprime adî
ţie faţă de proleta
aiăt prin opera
înfăptuit cât şi
menamărate adu
niste, formează

Pentru formarea de Comitete
de ajutorare a victimelor din Bulgaria

GREVA DIN ANGLIA ŞI MUNCITORIMEA ROMANA

— Rezoluţia C. G. S. U.

Manifestări de solidaritate cu proletariatul internaţional în paginile presei comuniste şi muncitoreşti din deceniul al treilea

Comunist Bulgar, o puternică mişcare insurecţională pentru libertate şi progres social. Comuniştii, oamenii muncii din ţara noastră au urmărit cu mare atenţie desfăşurarea evenimentelor din ţara vecină. Insurecţia a fost, însă, înfrîntă ; un val de măsuri represive s-a abătut asupra insurgenţilor sau a simpatizanţilor lor, fapt ce a produs o vie reacţie de protest din partea opiniei publice internaţionale. Legate de mişcarea muncitorească din ţara vecină prin tradiţionale raporturi, organizaţiile proletare din România s-au ridicat cu fermitate în apărarea celor ce aveau de suferit de pe urma deşănţatei campanii anticomuniste şi antimuncitoreşti.

Avînd deja o bogată experienţă în organizarea unor acţiuni de sprijinire materială şi morală a proletariatului internaţional, Partidul Comunist Român a pornit la iniţierea unei acţiuni similare de ajutorare a proletariatului bulgar cu dorinţa de a-i conferi un caracter cît mai larg. În acest sens, conducerea partidului comunist a adresat organelor de conducere ale Federaţiei partidelor socialiste şi Partidului ţărănesc propuneri privind iniţierea unor acţiuni comune. **„Ridicaţi glasul vostru de protest împotriva odiosului guvern fascist din Bulgaria care a început din nou să prigonească pe cei mai buni fii ai poporului bulgar" ; „Datoria voastră este să veniţi cu toţii, cu ce puteţi, în ajutorul prigoniţilor şi al familiilor lor..."** — iată cîteva din apelurile adresate de comuniştii români, la începutul anului 1924, muncitorimii, tuturor oamenilor muncii din România. Sub presiunea opiniei publice, mobilizate de partidul comunist, guvernul român a fost nevoit să se abţină a lua măsuri împotriva comuniştilor bulgari refugiaţi în România.

Ilegalizat în 1924, Partidul Comunist Român a găsit resurse de a-şi reface rîndurile, de a milita în continuare cu aceeaşi fermitate şi curaj pentru împlinirea aspiraţiilor maselor muncitoare, de a-şi manifesta neabătut ataşamentul său faţă de principiile internaţionalismului proletar. Atît partidul comunist, cît şi organizaţiile de masă aflate sub conducerea sau influenţa sa, care au fost create în aceşti ani, au urmărit cu simpatie lupta proletariatului, a altor pături muncitoare pe plan internaţional, manifestîndu-şi solidaritatea cu acţiunile acestora.

În anul 1926, **Anglia** a fost zguduită de ample acţiuni revoluţionare ale proletariatului. Concedierea unui mare număr de mineri, la începutul lunii mai, a determinat declanşarea unei greve generale, la care au participat aproape cinci milioane de muncitori. Lupta curajoasă a proletariatului englez a avut o largă rezonanţă în rîndurile comuniştilor, ale muncitorimii din România, care în semn de solidaritate internaţionalistă au susţinut-o moral şi material. **„Muncitorimea din România** — se arăta într-o rezoluţie adoptată de Consiliul General al Sindicatelor Unitare — **se declară solidară cu greviştii englezi şi C.G.S.U. se adresează muncitorilor din întreaga ţară şi cere ca fiecare muncitor să contribuie cu 1 la sută din salariul zilnic pentru ajutorarea minerilor. Greva lor este şi greva noastră. Succesul lor este şi al nostru, al muncitorimii din toată lumea... Înfrîngerea muncitorilor englezi înseamnă întărirea reacţiunii... înăsprirea teroarei şi a ofensivei patronale ; nici un muncitor să nu fie care să nu contribuie la sprijinirea greviştilor englezi, nici un kg de benzină sau petrol să nu plece de la noi pentru Anglia. Trăiască greva minerilor englezi ! Trăiască solidaritatea internaţională a muncitorimii !"**

Solidari cu lupta proletariatului internaţional pentru drepturi şi libertăţi democratice, pentru o viaţă liberă şi demnă, comuniştii români, muncitorimea din ţara noastră au ripostat cu promptitudine ori de cîte ori forţele reacţionare dintr-o ţară lansau atacuri împotriva mişcării muncitoreşti şi progresiste, a liderilor acesteia. Un exemplu în acest sens îl constituie şi înfierarea măsurilor represive adoptate în acei ani în Iugoslavia împotriva proletariatului şi a organizaţiilor sale politice şi profesionale. Un articol-manifest, publicat la 15 februarie 1926 în **„Viaţa muncitoare"**, sublinia printre altele faptul că **„muncitorimea din România, terorizată şi maltratată de stăpînirea oligarhiei bancare, înţelege bine suferinţele fraţilor din Iugoslavia cărora le trimite un salut de îmbărbătare"**. De asemenea, mişcarea muncitorească din ţara noastră, care luase atitudine hotărîtă împotriva fascismului încă de la instaurarea sa în Italia, a condamnat cu toată energia asasinatul politic de la 10 iulie 1924, a cărui victimă a fost Giacomo Matteotti, secretarul Partidului socialist unitar italian.

Executarea în august 1927 a muncitorilor americani de origine italiană **Nicolo Sacco** şi **Bartolomeo Vanzetti** a provocat o vie emoţie în opinia publică internaţională. Nevinovăţia lor, demonstrată de probe culese în decursul celor şase ani scurşi de la pronunţarea sentinţei, era atît de evidentă încît nimeni nu se mai aştepta ca ei să nu fie eliberaţi. Vestea despre asasinatul juridic comis în Statele Unite a umplut de indignare milioane şi milioane de oameni. Puternice acţiuni de protest au fost organizate într-un mare număr de ţări. Muncitorimea română, care desfăşurase o susţinută campanie pentru eliberarea lor, s-a alăturat proletariatului internaţional, forţelor progresiste din întreaga lume, în acţiunea de condamnare a actului revoltător al autorităţilor americane. La Bucureşti şi în alte localităţi din ţară au fost organizate numeroase întruniri de protest. Intrunirea publică din Capitală, desfăşurată în sala sindicatelor unitare la cîteva zile după executarea lui Sacco şi Vanzetti, a votat o moţiune de protest, care a fost înaintată legaţiei S.U.A. la Bucureşti de către o delegaţie numeroasă de muncitori.

În contextul manifestărilor de solidaritate cu lupta mişcării muncitoreşti internaţionale din deceniul al treilea, se înscriu, de asemenea, acţiunile organizate de comunişti, de clasa muncitoare din România în sprijinul luptelor proletariatului din Austria, S.U.A., Franţa, Italia şi alte ţări.

Cu viu interes şi simpatie comuniştii români, forţele progresiste din România au urmărit lupta revoluţionară a **poporului chinez**, condusă de partidul său comunist. Eliberarea unei însemnate părţi a teritoriului Chinei, în anii 1925-1927, de către forţele revoluţionare, măsurile adoptate de guvernul revoluţionar în zonele aflate sub controlul său au fost pe larg popularizate în România de către partidul comunist

→

prin intermediul broşurilor, presei, manifestelor şi altor materiale propagandistice. După declanşarea agresiunii imperialiste japoneze împotriva Chinei (septembrie 1931), şi ocuparea Manciuriei, P.C.R. a organizat şi condus o amplă acţiune de sprijinire a Chinei revoluţionare.

Congresul al V-lea al P.C.R., ale cărui lucrări s-au desfăşurat în decembrie 1931, într-o telegramă adresată C.C. al Partidului Comunist Chinez, în numele proletariatului român, al maselor muncitoare, transmitea **„salutul său fierbinte, revoluţionar Partidului Comunist din China, conducătorul revoluţiei chineze, organizatorul luptei eroice a clasei muncitoare şi ţăranilor din China pentru alungarea imperialiştilor şi răsturnarea Gomindanului contrarevoluţionar".**

În martie 1932, P.C.R. a organizat o săptămînă anti-războinică ale cărei principale manifestări au constat în ţinerea de întruniri, editarea de apeluri, manifeste, publicarea de articole de presă, avînd ca scop şi popularizarea luptei curajoase a poporului chinez împotriva invadatorilor japonezi.

Sărbătorirea zilei de 1 Mai 1932 s-a desfăşurat şi sub semnul solidarizării cu China revoluţionară, manifestaţiile din Capitală şi din alte localităţi din ţară fiind organizate şi în scopul afirmării sprijinului internaţionalist al proletariatului român faţă de poporul chinez. Demonstranţii s-au pronunţat **„Contra împărţirii Chinei, Pentru apărarea ei!"; „Pentru eliberarea regiunilor chineze ocupate de imperialismul japonez".**

Partidul Comunist Român a constituit factorul dinamizator, mobilizator, al opiniei publice româneşti împotriva politicii imperialiste de dictat şi asuprire a popoarelor. Este demn de relevat faptul că partidul nostru, forţele democratice şi progresiste din România şi-au manifestat adeziunea şi sprijinul faţă de lupta de eliberare naţională a popoarelor din cele mai îndepărtate ţări ale lumii. P.C.R. a salutat cu satisfacţie mişcările revoluţionare din **Coreea**, din 1930, a susţinut lupta popoarelor din **Indochina** pentru înlăturarea dominaţiei coloniale.

Un viu ecou au avut în rîndurile comuniştilor, ale mişcării muncitoreşti şi democratice din România acţiunile de luptă ale popoarelor din **Africa, Asia** şi **America**. Presa comunistă şi muncitorească — **„Socialismul", „Cuvîntul liber", „Deşteptarea", „Stînga"** ca şi alte ziare şi reviste — a publicat materiale în care era relevată lupta plină de sacrificii a oamenilor muncii, a forţelor progresiste din ţările de pe aceste continente pentru afirmarea drepturilor lor la o viaţă demnă şi liberă. **„Mişcarea de independenţă în Egipt", „Mişcarea împotriva războiului", „Ipocrizia imperialismului", „Revolta coloniilor engleze", „Exploatarea din colonii şi masele indigene"** — iată numai cîteva titluri ale unor articole de atitudine prin care se lua poziţie împotriva exploatării coloniale a **Egiptului** şi **Indiei**, se demasca regimul de dominaţie instituit de S.U.A. în **Cuba** şi **Filipine**, se protesta cu vehemenţă împotriva sîngelui vărsat de muncitorii **„din Bolivia, Paraguay şi Chile, numai pentru poftele de cîştig ale imperialismului"**, împotriva regimului de epuizare fizică a muncitorilor din **Africa de Sud**, contra înăbuşirii răscoalei **populaţiei marocane** de către autorităţile coloniale.

Criza economică din 1929-1933 a ascuţit puternic contradicţiile lumii capitaliste. În acest context, a fost facilitată ascensiunea forţelor extremiste de dreapta care devin tot mai agresive, punînd în pericol pacea. Cercurile reacţionare trec făţiş la ofensivă împotriva mişcării muncitoreşti revoluţionare. În **Ungaria** regimul horthyst organizează, în vara anului 1932, uciderea a doi cunoscuţi comunişti maghiari, Imre Sallai şi Sándor Fürst, membri ai C.C. al P.C. Ungar. Cu acest prilej Partidul Comunist Român şi alte organizaţii muncitoreşti din România au iniţiat o amplă campanie împotriva represiunilor politice din ţara vecină. Muncitorii români văd în lupta **„contra dictaturii horthyste cauza proletariatului din toate ţările, deci şi a noastră. Nu putem să stăm nepăsători faţă de asasinatele din Budapesta. Nu putem şi nu vom sta"** — se arăta într-un manifest al P.C.R., lansat în acea vreme.

Pregătirea şi organizarea marilor lupte ale muncitorimii ceferiste şi petroliste din 1933 s-au desfăşurat în condiţiile cînd mişcarea antirăzboinică, internă şi internaţională, luase o mare extindere şi un pronunţat caracter ofensiv. Organizaţiile revoluţionare din România au urmărit cu atenţie evoluţia raporturilor internaţionale, exprimîndu-şi nu o singură dată îngrijorarea faţă de accentuarea pericolului fascismului şi războiului imperialist. Cu prilejul zilei de 1 august 1932, Ziua internaţională de luptă împotriva războiului, Partidul Comunist Român, împreună cu partidele comuniste din Polonia, Cehoslovacia, Franţa, Italia, Germania şi Statele Unite ale Americii, au lansat o chemare către oamenii muncii de pretutindeni la unirea eforturilor în lupta pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru bararea ascensiunii fascismului, care ameninţa să se instaureze în Germania.

În timp ce în străinătate se intensificau pregătirile pentru organizarea unui congres mondial antirăzboinic, în ţară, sub lozinca **„Război războiului"**, se desfăşurau mari acţiuni împotriva primejdiei de război. În vara anului 1932, din iniţiativa şi sub conducerea P.C.R., este creat Comitetul antirăzboinic, a cărui bogată activitate legală constituia o nouă şi elocventă dovadă a solidarităţii mişcării muncitoreşti şi progresiste din România cu lupta popoarelor împotriva primejdiei războiului imperialist, o expresie a dorinţei de pace a poporului român. Dorind să releve sentimentele internaţionaliste ale proletariatului român, dorinţa lui ca şi a întregului popor român de a se împiedica cu orice preţ izbucnirea unei noi conflagraţii mondiale, la lucrările Congresului internaţional antirăzboinic, deschise în ziua de 27 august 1932 la Amsterdam, a luat parte şi profesorul Petre Constantinescu-Iaşi, militant al P.C.R. şi reprezentant al Comitetului antirăzboinic din România.

În perioada care a urmat, lupta P.C.R. împotriva exploatării, reacţiunii şi pericolului fascist cunoaşte o amploare crescîndă îmbrăcînd o multitudine de forme de acţiune. Mişcarea muncitorească revoluţionară din România, parte integrantă a proletariatului internaţional, îşi manifesta cu vigoare crescîndă solidaritatea internaţionalistă cu lupta clasei muncitoare şi cu mişcările democratice din alte ţări, bucurîndu-se la rîndul său de sprijin activ din partea acesteia, a partidelor comuniste şi muncitoreşti, a forţelor progresiste din lume.

Florian TĂNĂSESCU
cercetător ştiinţific la Institutul de Studii Istorice şi Social-Politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

Răfuieli

În 1964, cunoscutul lider progresist sud-african de culoare, Nelson Mandela, conducătorul Congresului Naţional African, a fost condamnat pentru activitatea sa politică la închisoare pe viaţă. De atunci, autorităţile rasiste de la Pretoria n-au încetat să se răfuiască cu membrii familiei lui Mandela, supuşi unui şir îndelungat de persecuţii. Pe baza unui „ordin de interdicţii", soţiei sale

NELSON ŞI WINNIE MANDELA

i s-a interzis să iasă din Johannesburg, iar ulterior a fost arestată şi condamnată de mai multe ori la domiciliu forţat. O soră a ei a fost arestată pentru că-şi lăsase acasă „permisul de călătorie pentru negri", iar un frate a fost expulzat într-o rezervaţie tribală pe motiv că ar fi intrat „ilegal" în Johannesburg. De curînd, a fost supusă persecuţiei şi Winnie Mandela, fiica liderului întemniţat. Winnie a fost pusă sub acuzare pentru motivul că ar fi primit vizitatori în timp ce avea domiciliu forţat. Pe scurt, aşa arată „justiţia" rasistă în acţiune.

Un oraș, un port, un Tîrg: THESSALONIKI

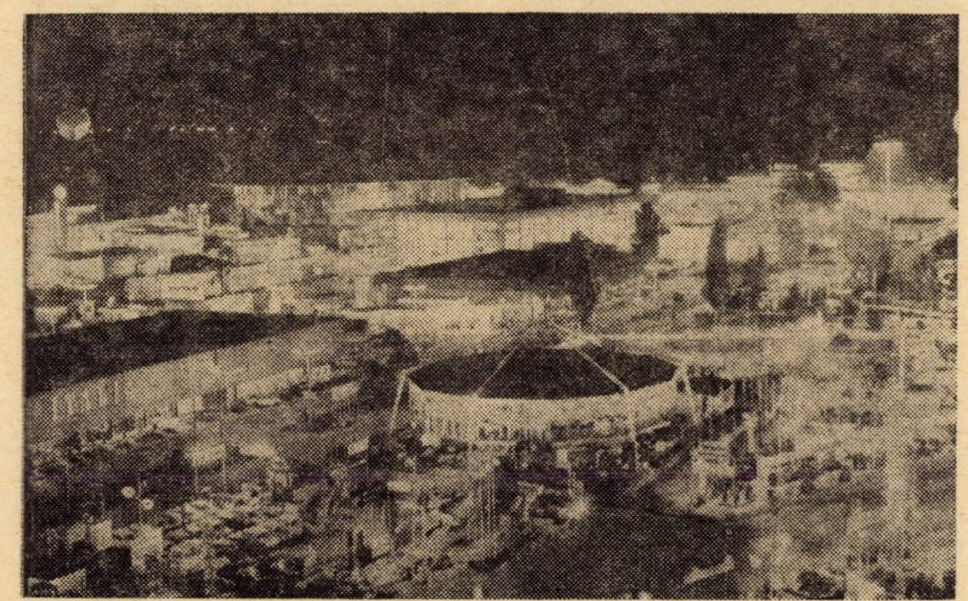

TÎRGUL INTERNAȚIONAL
Un eveniment anual intrat în tradiția orașului

Dacă la Atena vestigiile antichității te copleșesc la fiecare pas, dacă la Eleusis și Delfi ești pătruns de atmosfera celebrelor mistere, Salonicul, „nimfa" golfului Thermaicos, îți relevă aspecte cu totul deosebite care te transpun în plină contemporaneitate. Capitală a Greciei de nord, Simproterusa, cum îl numesc în mod curent atenienii, este al doilea mare oraș al Greciei și totodată un important centru industrial și port la Marea Egee.

Orașul pornește din partea cea mai îngustă a golfului, desfășurîndu-se în formă de evantai pînă la poalele muntelui Hortiatis care îl străjuiește dinspre nord. Străzile largi, dispuse paralel cu marea, de-a lungul cărora se înșiruie blocuri înalte, construite după cele mai recente expresii arhitectonice, amintesc cu greu faptul că numai cu cîțiva zeci de ani în urmă Salonicul nu era altceva decît un mic tîrg.

Istoria orașului începe în anul 315 î.e.n., cînd generalul Kassandros, devenit apoi rege al Macedoniei, dă noii așezări înființate de el, lîngă cetatea antică Thermai, numele soției sale — Thessaloniki. De la început, poziția sa de răscruce de drumuri, între Adriatica și Marea Neagră și între nordul și vestul Greciei, va avantaja dezvoltarea localității. Nu e mai puțin adevărat că, datorită aceleiași așezări de la răspîntie, Salonicul a cunoscut o existență zbuciumată, fiind în dese rînduri cotropit și distrus. Ocupat rînd pe rînd, în primele secole ale erei noastre, de goți, avari, slavi, normanzi, din 1430 el va fi cucerit de sultanul Murat ai cărui urmași îl vor stăpîni pînă în 1912. Mărturie a frămîntatei sale istorii din trecut se păstrează și azi, în sud-estul orașului, impunătorul „Turn alb" (vezi fotografia pe copertă), construcție cu vădite influențe ale arhitecturii venețiene, care domina odinioară zidurile de apărare din această parte a Salonicului. În timpul ocupației otomane, turnul era numit „sîngeros", el fiind locul preferat al stăpînitorilor pentru schingiuiri și execuții. Schimbarea denumirii va surveni o dată cu dobîndirea independenței, „Turnul alb" reprezentînd nu numai o capodoperă artistică, dar simbolizînd vechea și permanenta aspirație a locuitorilor orașului pentru libertate, pentru munca pașnică.

Dar Salonicul nu este numai pitoresc și istorie. Deși notele predominante ale peisajului industrial rămîn micile ateliere meșteșugărești, îndeosebi textile și de confecții, precum și activitatea comercială portuară (66 la sută din exportul de tutun grecesc se face prin portul orașului), în ultimii ani, ca urmare a tendinței de valorificare sporită a resurselor proprii, peisajul industrial din sud-vestul și nordul orașului s-a îmbogățit cu siluete industriale de mari dimensiuni ca, de pildă, complexul industrial Esso-Pappas, o serie de întreprinderi textile și alimentare, Salonicul integrîndu-se tot mai mult eforturilor generale de dezvoltare economică a țării.

Dacă „Turnul alb" rămîne emblema necontestată a străvechiului Salonic, cu greu s-ar putea alege din numeroasele sale edificii moderne însemnul cel mai reprezentativ pentru istoria sa de astăzi. Dilema e evidentă : alături de aeroportul internațional „Thessaloniki", la acest titlu ar mai putea concura clădirea Universității construită într-un peisaj mediteraneean, de desăvîrșită frumusețe, sau cea a Teatrului de stat al Greciei de nord. Și cu aceasta evocăm o particularitate a orașului : Salonicul nu este numai unul din cele mai înfloritoare orașe ale Greciei, din punct de vedere economic sau ca peisaj urbanistic, ci și sediul unor organizații cultural-științifice importante nu numai pe plan național, dar și regional, ca — Societatea de studii macedonene sau Institutul de studii balcanice. De anul trecut, dilema pare însă rezolvată : atît pentru locuitorii Salonicului, cît și pentru turiști, noul Salonic n-ar mai putea fi reprezentat decît de Turnul televiziunii, înălțat în centrul orașului și repede devenit principal punct de reper pentru participanții la cel mai însemnat eveniment pe care-l găzduiește anual orașul — Tîrgul internațional.

Istoria apariției și dezvoltării acestei vocații internaționale a Salonicului e edificatoare pentru istoria întregului oraș. La origini, un modest loc de întîlnire pentru meșteșugarii și țăranii din regiunile învecinate, dornici să-și schimbe produsele sau să-și procure cele necesare gospodăriei, cu timpul, o dată cu intensificarea raporturilor comerciale în regiune și, în general, în lume, dat fiind și poziția sa avantajoasă, Tîrgul de la Salonic va cîștiga an de an în importanță. Anul 1926, marchează însă recunoașterea sa „oficială" de Tîrg internațional. De atunci, în fiecare an, în luna septembrie, el reunește în pavilioanele sale produse din cele mai variate, provenite din toate colțurile lumii, și facilitează, în cadrul său, schimburi și încheieri de contracte între mii de firme și reprezentanți de pe toate continentele. Alături de Anglia, Franța, Uniunea Sovietică, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria și alte state europene, România este de multă vreme una dintre țările participante. Pînă anul acesta, prezența sa în cadrul Tîrgului internațional de la Salonic a fost semnalată de 18 ori, România expunînd aici o variată gamă de produse de la utilaj greu, mașini-unelte, autoturisme pînă la produse alimentare și de artizanat.

Vorbind despre aceasta, unul din organizatori remarca anul trecut că : „Tîrgul internațional de la Salonic este un prilej nu numai pentru extinderea schimburilor și contactelor comerciale, ci și pentru manifestarea sentimentelor de prietenie care unesc cele două țări. Participarea României la această piață mondială ne dă posibilitatea de a cunoaște mai îndeaproape roadele muncii creatoare pașnice a poporului român și de a strînge și mai mult legăturile prietenești tradiționale între poporul grec și poporul român".

Dumitru NICOLAE

YIM NOLLIS

reprezentant al F.U.N.K.

POPORUL KHMER ÎȘI APĂRĂ LIBERTATEA

„Biografia mea n-are importanță. Sînt un cambodgian angajat în lupta pentru libertatea și independența patriei. Eroul acestei lupte este poporul khmer...". **Nu-i o modestie ostentativă, ci gestul firesc al unui luptător. Yim Nollis este reprezentant al Frontului Național Unit Kampuchea (F.U.N.K.). De curînd a făcut o vizită în țara noastră. Privind acest bărbat scund, plăpînd, cu un zîmbet care îi luminează fața, îmi este dificil să-i apreciez vîrsta. Pare foarte tînăr, dar cînd discut cu el despre evenimentele din Cambodgia am sentimentul dialogului cu un om trecut prin școala aspră a vieții.**

— Națiunea khmeră parcurge o perioadă dificilă a istoriei sale. Ni s-a impus un război distrugător, sîngeros dar, pentru a ne apăra dreptul la o existență independentă, pentru a fi ceea ce dorim să fim, sîntem gata la orice sacrificii, oricît de mari și de dureroase. Dușmanii noștri au crezut că vor reuși să ne înăbușe printr-o lovitură prin surprindere, că vor putea transforma Cambodgia într-o bază militară a Pentagonului și într-o neocolonie cu ajutorul căreia să reprime mișcarea de eliberare a poporului vietnamez și a altor popoare din Asia de sud-est. Autorii acestor planuri s-au înșelat. Ei nu și-au atins obiectivele. Nici Washingtonul, nici Lon Nol nu și-au imaginat că rezistența populară se va putea organiza într-un timp atît de scurt, că ea va fi capabilă să făurească prompt Forțele Armate Populare de Eliberare, puternice prin conștiința și eroismul ostașilor lor și cu o deosebită eficacitate pe front datorită unei concepții stategice și tactice, care ține seamă de datele reale din Cambodgia. Întreaga țară a devenit un cîmp de luptă pe care imperialiștii și marionetele lor se găsesc într-un impas fără ieșire. Ceea ce generalii americani promiseseră a fi o simplă operațiune trecătoare s-a transformat într-un război de durată. Deseori sînt întrebat : cum se explică eșecurile americano-saigoneze în fața unei tinere mișcări de rezistență ? Realitățile dau răspuns la această întrebare.

Poporul khmer, susținînd hotărît Guvernul Regal de Unitate Națională, aflat sub egida Frontului Național Unit Kampuchea, prezidat de Samdech Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, s-a ridicat la luptă pentru eliberarea patriei, pentru alungarea intervenționiștilor americano-saigonezi și pentru răsturnarea dictaturii lui Lon Nol — Sirik Matak — Song Ngoc Thanh. Escadrilele americane și diviziile saigoneze aduc moartea, transformă așezările în ruină, însă nu reușesc să înfricoșeze un popor care cunoaște prețul libertății. Evoluția situației din Cambodgia a destrămat calculele dușmanului și a dovedit falimentul regimului trădător al lui Lon Nol.

— Care sînt caracteristicile actualei situații din Cambodgia ?

— În mai puțin de un an, 70 la sută din teritoriul Cambodgiei a putut fi eliberat. Cinci provincii — Kratie, Mondulkiri, Rattankiri, Stung Treng, Preah Vihear — sînt în întregime libere. Alte 10 sînt deținute de forțele noastre în proporție de 80—90 la sută, iar 4 — între 65—75 la sută. Regiunile aflate temporar sub controlul inamicului sînt și ele o zonă a acțiunii noastre de guerilă. Din cei 7 000 000 de cambodgieni, 4 000 000 trăiesc în teritoriul eliberat. Acest teritoriu dispune de bogate resurse naturale, ceea ce permite desfășurarea vieții economice și asigurarea nevoilor de consum ale populației și răspunde cerințelor strategice ale unui război popular prelungit. Un regim național, democratic și popular se naște în zonele eliberate, un regim izvorît din voința maselor, stăpîne pe destinul lor. Pentru a completa tabloul situației militare trebuie să arătăm că Forțele Armate Populare de Eliberare Khmere (F.A.L.P.K.) au scos din luptă zeci de mii de soldați inamici, au distrus 3 300 vehicule militare, 2 400 tancuri, au scufundat 78 ambarcațiuni militare, au doborît 455 avioane în numai zece luni de luptă. Unitățile F.A.L.P.K. au tăiat cinci drumuri esențiale pentru mișcările de trupe ale inamicului

— Din reportajele presei străine, ca și din comunicatele de pe fronturile cambodgiene, reiese că Lon Nol își menține dominația doar în centrele urbane mai importante...

— În Cambodgia, 85 la sută din populație o formează țăranii. Aceasta explică importanța sprijinului regiunilor rurale pentru victoria luptei pe care o ducem. Or, în aceste regiuni avem poziții deosebit de puternice. Pădurile, munții și văile, nenumăratele așezări rurale au devenit baze de la care pornesc atacurile F.A.L.P.K. Practic, Lon Nol și ocupanții străini dețin doar marile orașe. Dar nici măcar la Pnom Penh nu se mai simt în siguranță. Bilanțul atacului întreprins de curajoșii noștri luptători asupra punctelor strategice din interiorul Pnom Penh-ului și din jurul său (aeroportul Pochentong, baza navală Chruy-Changvar de pe Mekong, depozitul de carburanți de la Tonlé Sap, ambasada saigoneză din centrul orașului și alte obiective) este cunoscut : 95 la sută din aviația lui Lon Nol a fost distrusă la sol, iar majoritatea personalului ei tehnic și navigant decimată. De altfel, atacul din noaptea de 13 spre 14 februarie s-a produs la puține minute după ce a decolat avionul care l-a transportat pe Lon Nol la tratament, la Honolulu.

— O paranteză : boala lui Lon Nol este reală sau trebuie pusă în legătură cu alți factori ?

— S-a vorbit despre o criză de cord care s-ar fi produs după primul atac de la Pnom Penh. Se pare, totuși, că boala este de natură politică și, mai ales, militară. Incapacitatea lui Lon Nol i-a exasperat pe generalii americani, iar Lon Nol, la rîndul său, este exasperat de refuzul armatei sale de a lupta. Un ziar saigonez scria că „generalii cambodgieni nu vor să se mai bată, ceea ce explică poate o cauză a bolii sale". Surse demne de a fi luate în considerare afirmau că Lon Nol și-ar fi oferit demisia, dar americanii au preferat formula „concediului militar"...

— Instalarea la putere, în exclusivitate, a lui Sirik Matak poate însemna, pe plan politic, o schimbare ?

— Nici una. Lon Nol și Sirik Matak promovează în esență aceeași politică de trădare a intereselor naționale. Ei sînt în egală măsură subordonați Washingtonului. Între ei există deosebiri, dar acestea nu se referă la poziții politice, ci la forțele pe care se sprijină. Sirik Matak este un feudal tipic, legat de marii latifundiari și de burghezia compradoră. Lon Nol, care încă din 1959 s-a aflat în contact cu C.I.A., are sprijinitori recrutați îndeosebi din vîrfurile reacționare ale armatei. Între Lon Nol și Sirik Matak a existat o dispută, însă aceasta s-a redus doar la ambiții personale.

— Care este situația la Pnom Penh ?

— Poate că ați citit reportajul publicat de un săptămînal parizian. Pnom Penh era denumit „orașul morții lente". Orașul este izolat de restul țării. Există o singură legătură : cea aeriană, iar aceasta devine tot mai dificilă după ce forțele noastre au atacat aeroportul orașului. În oraș se resimte lipsa de alimente, prețurile cresc, recrutările forțate în armată accentuează nemulțumirile populației ca și comportarea sălbatică a ocupanților

O demonstrație a tinerilor patrioți cambodgieni în sprijinul lui Norodom Sianuk, șeful statului

saigonezi. De altfel, ciocnirile cu saigonezii sînt frecvente. Cei 20 000 de soldați și ofițeri pe care Saigonul i-a dislocat în prezent pe teritoriul Cambodgiei se comportă ca niște cuceritori dispuși să comită orice fel de fărădelegi. Phouk Chhay, președintele Asociației Generale a Studenților Khmeri, care s-a alăturat F.U.N.K., relata despre mobilizarea forțată a unor copilandri de 13 ani. Școlarii și liceenii sînt deseori vînați pe străzi și transportați la unități militare. Deasupra orașului planează o atmosferă de teroare. Oamenii se aventurează pe străzi doar atunci cînd sînt obligați de necesități stringente. În rest, locuitorii preferă să se închidă în case. Interdicția de circulație existentă în oraș — de la orele 18 la 6 dimineața — este totală chiar în centru : în zona în care se află cartierul general al armatei (bulevardul Norodom) nu se poate circula 24 de ore din 24. Pnom Penh-ul seamănă cu un vulcan gata să erupă, iar dușmanii noștri încearcă să preîntîmpine erupția...

— Cum se explică faptul că forțele patriotice, care au obținut succese răsunătoare, eliberînd cea mai mare parte a teritoriului cambodgian, nu încearcă ocuparea marilor orașe ?

— Desfășurarea luptelor a arătat că putem elibera și marile centre urbane. Dar trebuie să fim realiști. Dacă am cuceri orașele, aviația americană le-ar distruge. Noi vrem să conservăm monumentele istoriei, valori inestimabile de civilizație și, totodată, să ferim de nimicire întreprinderile care mîine vor trebui să slujească Cambodgiei libere. De aceea, chiar cînd am atacat Pnom Penh-ul, nu am vizat decît obiective militare. Situația militară, politică și diplomatică ne este foarte favorabilă și ne îngăduie să privim cu optimism viitorul. Bazîndu-ne pe forțele proprii, întărind unitatea cu popoarele frățești din Indochina și din lumea întreagă, vom duce lupta pînă la victoria finală. Escaladarea războiului de către imperialiști în întreaga Peninsulă Indochineză, proiectele de „vietnamizare", invazia din Laos ca și amenințările împotriva R. D. Vietnam ilustrează neputința intervenționiștilor de a înfrînge popoarele Indochinei, dornice de libertate și independență. Eșecul „doctrinei Nixon" nu poate fi disimulat. Popoarele cambodgian, vietnamez și laoțian, unite prin vechi tradiții de solidaritate militantă, sînt hotărîte să-și acorde ajutor mutual, potrivit dorinței fiecărei țări, și să lupte împreună pînă la victoria definitivă, pentru eliberarea lor națională și pacea în această parte a lumii. Sub conducerea F.U.N.K. și a Guvernului Regal de Unitate Națională, vom realiza idealurile noastre — salvgardarea independenței naționale, neutralității și integrității teritoriale, reinstaurarea păcii, respingerea agresorilor străini și răsturnarea dictaturii lui Lon Nol—Sirik Matak — făurind o Cambodgie liberă, pașnică, democratică și prosperă.

Doresc, de asemenea, să subliniez că solidaritatea militantă cu celelalte popoare indochineze, frontul unit al celor trei popoare a devenit o forță invincibilă. La aceasta trebuie să adăugăm sprijinul primit din partea tuturor popoarelor iubitoare de pace. Exprimăm sentimentele noastre de profundă recunoștință României, guvernului și poporului său pentru înțelegerea deplină pe care o manifestă față de cauza noastră, pentru sprijinul pe care ni-l acordă și care este o mare încurajare în lupta grea desfășurată pe fronturile ce brăzdează încercata Cambodgie.

Eugeniu OBREA

CARTAGINA
Vestigiile unei istorii strălucite

CARTAGINA NU VA MAI FI DISTRUSĂ

Cînd, cu ani în urmă, datorită construcției barajului de la Assuan, templele lui Ramses al II-lea de la Abu Simbel au fost amenințate de apele Nilului, specialiști egipteni și străini au început să caute febril soluții. Directorul general al U.N.E.S.C.O. a declarat atunci că este firesc ca oamenii zilelor noastre să „se preocupe de păstrarea, pentru ei și pentru generațiile viitoare, a moștenirii pe care le-au lăsat-o strămoșii lor". Ceea ce a urmat este cunoscut. Arheologii și inginerii și-au unit eforturile, elaborînd un proiect de o mare cutezanță, care a salvat de la înec comori neprețuite ale Egiptului antic.

Astăzi, o situație similară stîrnește serioase îngrijorări. Un alt loc istoric este primejduit, specialiști și nespecialiști se întreabă ce e de făcut. E vorba de străvechea Cartagină. În presă apar titluri cu rezonanță de avertisment. De pildă : „Cartagina nu trebuie distrusă !" Cei mai preocupați sînt, firește, tunisienii, ale căror organe de stat studiază măsurile ce se impun și trec la aplicarea lor grabnică.

FEMEIA DIN ELCHE
Faimoasa statuie în stil punic datînd din secolul al III-lea i.e.n.

Vechiul și noul Cato

E cunoscută strălucita și zbuciumata istorie a Cartaginei, oraș care atinsese încă înaintea erei noastre 700 000 de locuitori. Sînt cunoscute valorile culturale și artistice pe care le-a dăruit civilizației. După cum se știe, cetatea a fost întemeiată în secolul al IX-lea î. e. n. de către fenicienii din Tir, pe coasta golfului Tunis, din nordul Africii. După supunerea Tirului de către persani, statul sclavagist cartaginez i-a preluat moștenirea în Mediterana Occidentală și a extins-o. În secolul al VI-lea î. e. n., sub autoritatea sa erau cuprinse toate coloniile feniciene ale Africii de Nord, din Tripolitania și pînă la Oceanul Atlantic, precum și așezări importante în Sicilia, Sardinia, Baleare, Spania. Excelenți navigatori și comercianți foarte iscusiți, cartaginezii au ajuns în călătoriile lor pînă în Golful Guineei în sud și pînă în Insulele Britanice în nord. Aliați ai etruscilor pînă la decăderea acestora, ei au încercat ulterior să trăiască în bună înțelegere cu romanii aflați în plină ascensiune. Trei tratate — dintre care cel mai vechi datează din anul 509 î. e. n. — consemnează aceste intenții. Pînă la urmă însă, conflictul de interese dintre cele două puternice state mediteraneene a izbucnit furtunos, provocînd o ciocnire care s-a numărat printre cele mai sîngeroase ale antichității.

La capătul celor trei războaie punice (romanii îi numeau pe cartaginezi „puni") — dintre care primul a început în 264 î. e. n., iar ultimul s-a încheiat în 146

→

î. e. n. — forțele romane conduse de Scipio Africanul au înfrînt pe cartaginezi, au jefuit și incendiat cetatea, iar pămîntul a fost presărat cu sare ca să nu mai rodească niciodată. După cum se știe, înaintea acestui act final al marii confruntări, scriitorul și omul de stat roman Cato cel Bătrîn a îndemnat multă vreme, prin discursuri rămase celebre, la zdrobirea inamicului african, devenit un concurent comercial foarte periculos. Pledoariile lui Cato se încheiau invariabil prin faimoasele cuvinte : „Ceterum censeo Carthaginem esse delendam !" („De altminteri, socot că trebuie distrusă Cartagina !").

Mai tîrziu, pe aceleași locuri, Cezar și apoi Augustus au întemeiat Cartagina romană, iar secole după aceea s-a dezvoltat în apropiere un important centru al civilizației arabe, din care a rezultat actualul oraș Tunis.

Cine amenință astăzi Cartagina sau, mai exact, vestigiile ei ? Este același dușman care pericliteză și existența Medinei, „orașul vechi" din capitala tunisiană, unde arta islamică a creat nenumărate capodopere arhitecturale. Acolo mai lucrează încă și astăzi aproape 20 000 de iscusiți meșteșugari, creatori ai unor opere de o mare finețe și păstrători ai vechilor tradiții artistice. „Medina Tunisului — observa un cunoscut specialist al U.N.E.S.C.O. — este unul din cele mai frumoase locuri din Africa de Nord, ba chiar din lume ; ea oferă exemplul unei surprinzătoare continuități arhitecturale, rod desăvîrșit a unsprezece secole de creație. În ciuda eroziunii timpului, ea păstrează o viață profund originală, amestec cuceritor de tradiții și de adaptare la noul veac".

Noul Cato, în versiunea secolului XX, este expansiunea necontrolată a urbanismului, mareea nestăvilită a betonului ar-

MEDINA TUNISULUI
Rodul a unsprezece secole de creație

MEȘTEȘUGAR ÎN ATELIERUL SĂU
20 000 de păstrători ai unor străvechi tradiții artistice

mat. Primejdia este cu atît mai mare cu cît dezvoltarea orașului Tunis e foarte rapidă. În 1966, Tunisul și așezările limitrofe — „Marele Tunis" — au atins 789 000 locuitori (în 1925 circa 200 000), iar pentru 1985 se prevăd 1 600 000—2 000 000. Industria a cunoscut și ea o dezvoltare corespunzătoare. Apare indicat ca acest proces de creștere, în esență profund pozitiv, oglindind progresul economic al Tunisiei, să fie astfel canalizat încît să nu prejudicieze marile valori ale civilizației de altădată. În ce privește vestigiile Cartaginei, este vorba în primul rînd de protejarea zonei arheologice împotriva extinderii noilor construcții. Medina, în pericol să cadă pradă paraginii, necesită totodată lucrări de restaurare și punere în valoare.

Revista „Le Courrier de L'U.N.E.S.C.O." s-a sesizat și ea de situația creată. Un întreg număr al publicației a fost consacrat acestei probleme : eminenți specialiști, atît tunisieni cît și ai U.N.E.S.C.O., își expun pe larg argumentele. Să dăm cuvîntul cîtorva dintre ei.

Presiunea demografică și spațiile istorice

HEDI SLIM (arheolog tunisian, director adjunct al Institutului național de arheologie și artă) : *„La picioarele promontoriului se află vestigiile porturilor punice, cu cele două bazine ale lor, din care unul a fost organizat în jurul unei insule. Aici ancora una din cele mai mari flote ale antichității (...) Înnămolite cum sînt, aceste porturi nu dau decît o idee sumară și puțin sugestivă a importanței lor istorice. Puse în valoare alături de alte vestigii ale Cartaginei, ele ar reda acestui loc ilustru al istoriei universale gloria sa de altădată".*

JELLAL EL KAFFI (urbanist tunisian, codirector al proiectului „Tunis-Cartagina", director al Asociației pentru salvarea Medinei Tunisului) : *„Cartagina nu poate rezista presiunii urbanizării : conflictul între zona arheologică și spațiul urban este evident. Nu trece nici o lună în care o nouă construcție să nu-și fixeze fundațiile într-un loc celebru, a cărui cercetare este indispensabilă pentru cunoașterea vechii cetăți. Încă din anii 1930—1935, perimetrul comunal al Tunisului s-a dovedit prea îngust ; acesta a fost punctul de plecare al folosirii litoralului și al invadării Cartaginei de către o puzderie de mici construcții. Dacă nu va interveni o organizare a ariei urbane a Tunisului, tendința actuală de utilizare în scopuri practice a spațiilor istorice și naturale de interes arheologic va duce la o distrugere totală a acestora pînă în anul 1985. Cartagina, Medina, locurile pitorești de la Sidi Bu Said, tot peisajul colinelor, dunelor și plantațiilor de măslini ale coastei ar putea fi profund mutilate de presiunea demografică".*

GEORGES FRADIER (director al proiectului „Tunis-Cartagina") : *„Colina Byrsa, unde se ridica sanctuarul-fortăreață — ultimul refugiu al zeilor punici și al apărătorilor lor — n-a fost niciodată explorată. Iar terenurile libere care mai sînt disponibile pentru săpături acoperă 371 hectare. Da, Cartagina dispărută poate să fie descifrată, să devină inteligibilă, frumoasă și fremătătoare ca o limbă renăscută. Trebuie însă în primul rînd ca cei care o iubesc să lupte înainte ca presiunea demografică să acopere totul cu o carapace de ziduri".*

Proiectul „Tunis-Cartagina"

Așa cum am mai spus, creșterea demografică, urbanizarea rapidă, dezvoltarea industriei, extinderea irezistibilă a rețelei rutiere sînt realități îmbucurătoare, mărturii ale vitalității economice a unei țări, în cazul de față a Tunisiei. Dar, firește, tunisienii se preocupă ca această dezvoltare să nu se facă în dauna relicvelor trecutului.

Iată de ce, în 1969, guvernul tunisian a lansat un proiect-pilot menit să valorifice patrimoniul monumental al regiunii Tunis-Cartagina, propus de două organisme tunisiene : „Asociația pentru salvarea Medinei" și „Institutul național de arheologie și artă". La cererea Tunisiei, U.N.E.S.C.O. își dă concursul în această importantă acțiune.

Specialiștii lucrează intens. Experți tunisieni și internaționali analizează problematica Tunisului și Cartaginei în termeni economici și arheologici. Sînt alese remediile cele mai indicate, se stabilește ordinea operațiilor ce urmează a fi întreprinse. Se sugerează autorităților măsurile adecvate pentru a asigura regiunii o dezvoltare urbană unitară și coerentă. „Încă de pe acum — declara un expert al U.N.E.S.C.O. — guvernul tunisian consacră acțiunilor de ocrotire și de punere în valoare a monumentelor eforturi excepționale, care ar onora multe țări prospere".

Proiectul „Tunis-Cartagina" propune o organizare a aglomerării tunisiene care va ține seama : de presiunea demografică și de procesul ireversibil al urbanizării rapide ; de zonele arheologice (Cartagina) și istorice (Medina) care trebuie salvgardate ; de cerințele dezvoltării hoteliere în lumina dezvoltării turismului.

După părerea unor specialiști, din punct de vedere al populației, zona ar urma să atingă „saturația" în jurul anului 1985. Cu atît mai mult este necesar să se asigure de pe acum o dezvoltare bine sistematizată și ierarhizată a unităților urbane, ceea ce implică delimitarea zonelor arheologice și a ariilor naturale, ca factori integrați ansamblului economic și ca spații de echilibru.

Există deci toate motivele să se considere că atît Cartagina cît și Medina Tunisului își vor conserva valoarea și personalitatea, așa cum ni s-au transmis peste veacuri. Urbaniști, arheologi, sociologi, oameni de artă — bucurîndu-se de sprijinul autorităților tunisiene — depun eforturi convergente în acest scop.

I. M. ȘTEFAN

OPȚIUNILE DEZVOLTĂRII

La 15 ani de la proclamarea Republicii și la aproape un sfert de veac de la obținerea independenței, Pakistanul cunoaște o efervescență socială care ilustrează, cum nu se poate mai limpede, ce mutații considerabile produce în structurile colectivității umane dezvoltarea pe calea modernă. Cel ce n-a avut un contact direct cu această extrem de interesantă țară, va putea cu greu înțelege evenimentele care, de cîtăva vreme, o frămîntă. Imaginați-vă o lume trezită parcă dintr-un coșmar încremenit ce a durat aproape două veacuri de dominație colonială, balansînd între amintirea unui trecut îndepărtat de o măreție copleșitoare și perspectiva unei căi cu totul noi, a cărei parcurgere implică în organismul social o adevărată și dureroasă operație chirurgicală.

Îmi aduc aminte de un fapt ce mi s-a părut cît se poate de semnificativ pentru problematica Pakistanului modern. Eram la Mohendjodara, unde vizitasem vestitele ruine ale unui oraș căruia i s-a pierdut numele — pentru că Mohendjodara înseamnă „Muntele Morții", numire dată de localnici uriașei eminențe de pămînt ce acoperise, în decursul mileniilor, cetatea năruită. În apropiere de ruine, un muzeu adăpostește tot ce se mai aflase ca obiecte valoroase în incinta orașului după ce britanicii luaseră partea leului. Gazdele noastre ne-au primit cu afabilitatea și ospitalitatea fermecătoare a orientalilor și, printre altele, ne-au poftit să ascultăm cîntarea unui țăran din împrejurimi. Mai mult decît măiestria, incontestabilă, a cîntărețului, pe noi ne-a impresionat muzica savantă pe care o interpreta: căci, într-adevăr omul nostru — un analfabet — rostea versurile unui poet cult din vechime și o muzică de asemenea cultă, cu modulațiile specifice unei arte sonore deosebit de rafinate. Luasem, astfel, contact direct cu o lume, care chiar dacă greu încercată de lunga dominație străină, păstrase, sub straiul ei umil, substanța spirituală a populațiilor ce trăiesc azi în Pakistan, prezervase în poezia, muzica, artele și profesiunile sale de credință, personalitatea națiunii. Este ea compatibilă cu ceea ce, în limbajul actual, se numește dezvoltare? Va izbuti cîntărețul de la Mohendjodara, odată școlit, să împace versurile și muzica lui cu o profesiune productivă, în industrie sau într-o fermă?

Am pus întrebarea unor distinși profesori ai Universității din Lahore și din răspunsurile lor am înțeles că elaborarea unei culturi moderne pe temeiul reevaluării culturii tradiționale a poporului pakistanez într-un ritm care să permită evitarea unor decalaje între dezvoltarea economică și socială, pe de o parte și cea a conștiinței naționale pe de altă parte, cere, poate, un efort cu mult mai mare decît construirea de uzine, căi ferate, centrale electrice, aeroporturi și orașe.

Pornind de la o bază tehnică restrînsă și de la o economie preponderent agrară, Pakistanul trebuia să-și modeleze ambițiile economice pe realitățile climatice care diferă pînă la contrast în cele două provincii ale sale, orientală și occidentală, la distanța de 2000 de kilometri una de alta. În Pakistanul de răsărit, apa reprezintă primejdia publică numărul unu, din cauza deselor inundații și a furtunilor catastrofale. În vest, clima este secetoasă, îngreunînd dezvoltarea agriculturii și chiar a industriei. Pentru împăcarea acestor două stihii divergente, sînt necesare lucrări de amenajare uriașe. Cu toate aceste vitregii, demarajul dezvoltării economice a început sub auguri buni; mobilizînd capitaluri autohtone și străine, utilizînd creditele Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare, Pakistanul a cunoscut în deceniul 1960—1970 o creștere anuală de 6 la sută a produsului național brut, ritm atins de puține țări în curs de dezvoltare. Aportul agriculturii la realizarea produsului național brut s-a micșorat în deceniul trecut în favoarea producției industriale și a altor sectoare care au ajuns la 54 la sută.

FORMAREA DE CADRE TEHNICE
O cerință majoră a dezvoltării

O serie de mari lucrări de amenajare și folosire a apelor pentru producerea energiei electrice și pentru irigații au fost realizate în ultimul deceniu. Printre cele mai importante baraje construite, amintim pe cel de la Mangla în Pakistanul de Vest și pe cel de la Teesta, în provincia de Est. În domeniul capacităților energetice și al liniilor de înaltă tensiune, Pakistanul a obținut un avans însemnat. Deși resursele subsolului nu sînt prea bogate, o industrie modernă — metalurgică, chimică, textilă — începe a se dezvolta. Politica autorităților s-a bazat pe cîteva opțiuni fundamentale: dezvoltarea prioritară a industriilor de prelucrare a resurselor autohtone — iută, bumbac, gaze naturale; creșterea producției de bunuri de consum, pentru eliminarea importurilor; conjugarea investițiilor statului cu cele ale capitalului privat care au fost orientate, prin intermediul unor pîrghii economice, spre sectoarele prioritare; planul de lungă durată pentru dezvoltarea producției de echipamente industriale.

De bună seamă, efortul consacrat industrializării trebuia să determine modificări în structurile agrare ale țării. Problemele acestei ramuri sînt, în fond, cele mai acute probleme ale economiei pakistaneze, deoarece de ea depinde direct sau indirect existența a 87 la sută din populație. Modernizarea agriculturii, introducerea tehnicilor noi de exploatare a pămîntului creează în chip necesar un surplus de forță de muncă, a cărui absorbire în alte ocupații devine o chestiune vitală pentru echilibrul social. Deplasarea forței de muncă de la sat la oraș este însă un proces complex și de durată, într-o țară care și-a început dezvoltarea abia în jurul anilor '50. Pe de altă parte, agricultura reprezintă deocamdată principala sursă a exporturilor Pakistanului (75 la sută din totalul exporturilor) și deci mijlocul principal de obținere a valutei trebuincioase importurilor de echipamente. Numai cînd am văzut cu propriii ochi realitatea pakistaneză, am putut înțelege ce realizare considerabilă a fost pentru economia acestei țări faptul că, după aproape zece ani de eforturi mari, a reușit să-și asigure, datorită creșterii și diversificării producției agricole, subzistența, fără a mai apela la importuri.

La Lyalpur, unde am vizitat un mare institut de agronomie instalat pe atunci într-o veche cazarmă britanică, dar, după cîțiva ani, mutat în clădirile noi și spațioase care se aflau în construcție, am luat cunoștință de amploarea ce se dădea pregătirii unui număr cît mai mare de specialiști pentru agricultură. Cercetările și experiențele efectuate acolo și în alte centre ale Pakistanului au contribuit la diversificarea producției agricole: pe solurile țării a început să fie cultivat porumbul, iar în regiunile cu orezării soiuri mai productive sînt semănate. Preocupările profesorilor și studenților de la Lyalpur se concentrau și asupra altor domenii: zootehnie, mecanizare, pregătirea cadrelor medii etc.

Un efort constructiv atît de intens și care pornește de la o bază economică atît de subțire, presupune, desigur, o nevoie acută de cadre. Universitățile țării pregătesc un număr considerabil de specialiști, în vreme ce învățămîntul elementar și mediu își sporește an de an anvergura (în 1965, 18 milioane de elevi învățau în școlile elementare).

Vast teritoriu pe care, în diverse epoci, s-au întîlnit culturi diverse, poporul pakistanez are o capacitate de sinteză demonstrată pretutindeni de monumentele artei sale vechi. La Taxila, Budismul a înnobilat arta greacă, la Lahore Islamul a dat o nouă strălucire filoanelor de spiritualitate autohtone. Aflat, astăzi, la confluența atîtor curente de gîndire și creație, poporul Pakistanului modern își poate manifesta încă o dată vocația sa pentru sinteză, deschis influențelor fără a-și pierde niciodată originalitatea.

Realizările poporului pakistanez pe calea dezvoltării, strădaniile sale spre progres social, sînt urmărite cu interes și simpatie de poporul român. Aceste sentimente s-au finalizat în bunele raporturi stabilite între România și Pakistan, raporturi bazate pe respect și stimă reciprocă, pe principiile de politică externă pe care le profesează deopotrivă statul român și statul pakistanez.

Radu VASILIU

ECONORAMA

Echilibru sau „cal troian" ?

Oricît ar părea de paradoxal, activele vest-europene pe termen lung în Statele Unite sînt relativ egale cu cele americane în ţările Europei occidentale (vezi grafic). De ce s-ar arăta, deci, aceste ţări atît de îngrijorate, de vreme ce relativul echilibru ar demonstra că ele deţin în S.U.A. poziţii apropiate de cele dobîndite de americani pe pieţele vest-europene şi că, în consecinţă, sînt în măsură să facă Statelor Unite — chiar de pe piaţa acestora — o concurenţă similară celei pe care le-o fac companiile americane implantate în Europa occidentală. Explicaţia este dată tot de graficele alăturate. Din totalul activelor vest-europene pe termen lung în S.U.A. numai o treime îmbracă forma investiţiilor directe — fiind deci în cea mai mare parte plasamente bursiere, adică participări dispersate şi în proporţii reduse în acţiunile unor întreprinderi şi companii americane, ceea ce exclude posibilitatea unui control asupra acestora. În acelaşi timp, însă, peste trei pătrimi din activele americane în Europa occidentală sînt reprezentate de investiţii directe, adică întreprinderi proprietate exclusiv americană sau participări masive în acţiunile unor societăţi, fapt ce permite controlarea directă a activităţii acestora. În plus, investiţiile americane sînt orientate în proporţie covîrşitoare spre ramurile de „vîrf", cele mai moderne şi dinamice, asupra cărora companiile americane exercită un control masiv. Tocmai faţă de implicaţiile economice şi politice deosebite ale extinderii controlului capitalului american faţă de acest „cal troian" introdus în economiile vest-europene se exprimă şi par justificate îngrijorările amintite.

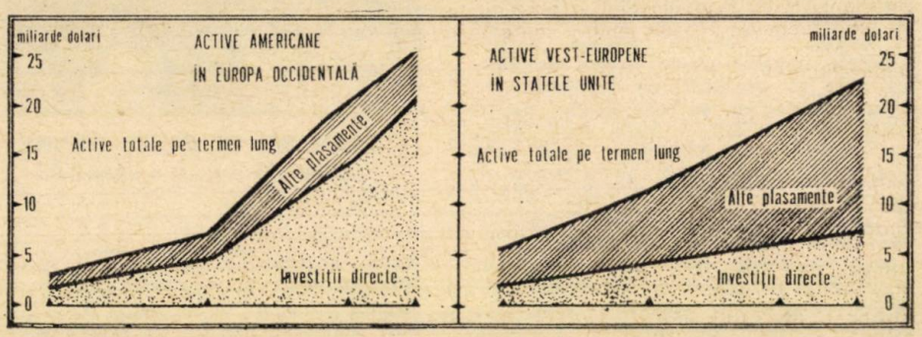

Agricultură şi industrializare

Avînd în vedere o serie de condiţionări de ordin economic şi istoric, agricultura joacă în prezent un rol încă predominant în dezvoltarea economiei cubaneze, atribuindu-i-se de altfel o atenţie deosebită. Dintre culturile agricole cea mai importantă este trestia de zahăr, urmată de cele de cafea, citrice şi alte fructe tropicale. Planurile de dezvoltare cubaneze prevăd atît lărgirea producţiei acestor culturi cît şi o diversificare continuă a agriculturii. Însemnate succese au şi fost obţinute în această direcţie : în 1970 s-au produs peste 8,5 milioane tone de zahăr, cantitate record care nu mai fusese niciodată obţinută, iar suprafeţele cultivate cu orez au fost de aproape 72 000 ha, adică de 2 ori mai mari decît în 1969. Pe baza lărgirii exportului de produse agricole se va înlesni procurarea resurselor financiare necesare industrializării ţării, domeniu în care s-au obţinut încă de pe acum rezultate însemnate (producţia de energie electrică a făcut un salt notabil de la 1,4 miliarde kWh în 1958 la peste 3,7 miliarde kWh în 1970, capacitatea de producţie a fabricilor de ciment a ajuns la 2 milioane tone, iar cea a industriei alimentare a crescut sensibil, a intrat în funcţiune o uzină pentru montajul autobuzelor etc.). Iată de ce, planul de perspectivă 1970—1980 prevede dezvoltarea armonioasă a agriculturii în paralel cu dezvoltarea accelerată a industriei căreia i se va acorda o importanţă crescîndă.

Cum se găsesc 2,3 miliarde dar nu şi 50 milioane

Marea Britanie pare să pună frîne propriilor programe de folosire a energiei nucleare în scopuri productive. De curînd, „Central Electricity Generating Board", oficiul însărcinat cu producţia energiei electrice, a anunţat amînarea cu cel puţin un an a începerii construcţiei unuia din principalele obiective : centrala nucleară „Sizewell B" de 2 640 megawatt. Motivul : lipsa de fonduri. Construcţia centralei ar urma să coste 250 milioane lire sterline pe o perioadă de 5 ani (adică 50 de milioane în medie anual), sumă pe care oficiul respectiv a considerat că nu are posibilităţi s-o procure în contextul actualelor dificultăţi ale economiei britanice. De ce însă — se întreabă numeroşi economişti şi oameni politici britanici — nu s-au putut procura fondurile necesare printr-o reducere a fabuloaselor alocaţii pentru programele militare (anual 2,3 miliarde lire sterline — 5,5 miliarde dolari), care absorb 15 la sută din cheltuielile bugetare şi care, tocmai prin valoarea lor deosebit de ridicată (6 la sută din produsul naţional brut britanic), reprezintă o grea povară pentru economie, constituind de fapt una din principalele cauze ale actualelor dificultăţi economice.

Rubrică realizată de
Ilie ŞERBĂNESCU

MAFIA

Teroare și tăcere

(II)

Giuseppe Luppino este unul din puținii mafioți care au vorbit. Interogatoriul avea să-i fie însă și testament. „Vreau să vorbesc — declara Luppino, la 10 aprilie 1957, la postul de poliție din Trapani — pentru că s-a atentat la viața mea, în fața casei mele din Campobello di Mazara. De atunci am fost constrîns să rămîn închis în casă fiindcă dacă aș fi ieșit, aș fi fost cu siguranță ucis. Condamnarea mea la moarte a fost hotărîtă pentru că m-am opus grupării mafiote ce domnește la Campobello. În «familie» am intrat din întîmplare. Într-o seară, cîțiva prieteni m-au condus în sat, la un oarecare Riggio Vincenzo. Se aflau mai multe persoane. M-au legat imediat la ochi dîndu-mi un obiect arzînd pe care trebuia să-l trec dintr-o mînă în alta pentru a nu mă frige. Mi-au spus că este un ritual sacru, iar apoi mi-au făcut o împunsătură la degetul arătător pentru a stropi. În sfîrșit, m-au pus să jur : «Jur să nu trădez familia și să urmez toate ordinele ce-mi vor fi date. Cine trădează va muri»".

Cîteva zile de la această confesiune, corpul lui Giuseppe Luppino a fost găsit în spatele unui zid, ciuruit de gloanțele unei „lupara", cu o piatră în gură : pedeapsa rezervată celor ce violează „legea tăcerii". Tot în 1957, la Castelvetrano, notarul Caparrotta a fost ucis fiindcă nu-și plătise „impozitul" ce-l datora Mafiei. Cumnatul său, doctorul Palmieri, asistase la scenă și se hotărîse să-i denunțe pe criminali. Dar, înainte de a o face, este doborît la rîndul său de „lupara". Va fi găsit mai apoi cu ochii străpunși pentru că văzuse ceea ce nu trebuia să vadă. Ochii străpunși ai doctorului Palmieri fac parte din sinistra simbologie a vechii mafii rurale. Cu timpul însă, „ritualurile" mafiote încep să dispară : cel ce-și elimină adversarii cu o bombă sau cu o pușcă-mitralieră nu mai are timp de „rafinamente". Totuși, Mafia recurge și astăzi la simbologia tradițională pe căi „modernizate", de pildă, serviciile poștale : rudelor victimei li se trimite un desen care ilustrează motivul executării.

Mafioții și fasciștii

Pe întreaga arie controlată de mafie, de la culturile cerealiere la pășuni, de la culturile citrice la sulf, grupurile ce hotărau viața sau moartea erau în măsură să exercite în mod absolut orice tip de putere : nu numai economică ci și politică. Cea de a doua o garanta pe prima. Constituind unicul canal prin care se putea obține o anume disponibilitate a voturilor, grupările mafiote aveau ultimul cuvînt în alegerea consilierilor comunali și provinciali, a deputaților și senatorilor care, o dată ajunși la Roma, interveneau în favoarea celor ce-i trimiseseră acolo. Mafia era așadar marele intermediar, marele arbitru al activității administrației locale și al celei statale. În satele siciliene avocatul și notarul, medicul și farmacistul sfîrșeau și ei prin a avea nevoie de „bune" raporturi cu Mafia, care minuia afaceri și cariere. În cercul vicios intraseră și unele elemente clericale, episcopi și parohi gata să închidă ochii în fața nelegiuirilor, căci Mafia, împiedicînd orice fel de evoluție socială, le liniștea temerile de schimbare.

De la realizarea unității Italiei și pînă la instaurarea fascismului, raportul dintre Mafie și politică a condiționat strîns viața insulei, îndepărtînd-o de posibilitatea unei evoluții, privind-o de o autentică reprezentare parlamentară ca și de posibilitatea de a-și forma o intelectualitate liberă, integrată în mișcările de gîndire care-și găseau loc în restul Italiei. În Italia postrisorgimentală, atît la nivel guvernamental cît și în opoziție, nu numai că nu a fost înfruntată, ci nici măcar nu s-a pus cu claritate pro-

Vezi „Lumea" nr. 12

DOLIU ȘI LACRIMI

Văduva lui Pietro Maiuri (în centru), una din nenumăratele victime ale Mafiei, ucis la Corleone, împreună cu frații Marco și Giovanni Marino, din aceeași localitate

blema Mezzogiorno-ului în termenii săi economici și sociali. S-a consolidat în schimb compromisul politic dintre marea industrie și latifundiari constînd într-o repartiție teritorială a puterii ce avea să separe națiunea în două corpuri distincte : Nordul și Sudul.

Mai întîi, fascismul s-a înțeles cu Mafia. Este mai degrabă o simbioză decît o înțelegere. Cînd formele și ideile fasciste ajungeau din Nord, unde se născuseră, în Sud, în Sicilia, Mafia descoperise deja afinitatea dintre scopurile sale și cele ale politicii lui Mussolini. Fascist și mafiot erau două noțiuni atît de asemănătoare încît la început păreau gata să se identifice. Lucrurile au evoluat, e drept, nu însă așa cum ar fi fost de așteptat. După faza violenței, o dată instaurat la putere, fascismul a dorit să devină o „forza d'ordine" (forță de ordine), garant al stabilității regimului. A acționat atunci în sensul unei separări a grupărilor mafiote intrate în aparatul represiv fascist de cele ce continuau să opereze pe cont propriu. Primele erau deja absorbite și integrate. O parte din mica burghezie rurală îmbrăcase cămașa neagră și contribuise în diverse feluri la creșterea fondurilor fasciștilor. Împotriva ultimelor avea să se ducă o campanie de „neutralizare", cel puțin pentru o vreme.

O dată cu căderea fascismului, acești mafioți „independenți", baroni ai latifundiilor și politicieni ai precedentei lumi „liberale", s-au regăsit fără mare greutate de aceeași parte a baricadei și urmărind aceleași interese.

După cel de-al doilea război mondial, timpurile nu mai sînt aceleași. Ideile circulă mai ușor, se publică mereu mai multe ziare, cei care fuseseră constrînși să cunoască pe alte meleaguri crude experiențe istorice s-au întors. În sînul partidelor de stînga, care capătă o tot mai mare pondere în viața politică italiană — P.C.I. și P.S.I. — se pun tot mai rapid bazele unui nou front democratic și popular. „Vechea armură" — cum o numea Gramsci — începe să se descompună ; chiar și lumea satelor începe să înțeleagă că lucrurile se pot schimba, că „vîntul nordului" poate fi îndreptat și către sud.

S-a întîmplat la Villalba

Există locuri care, prin simpla rostire a numelor lor, devin cu timpul întruchipări ale unor situații sau evenimente semnificative. Unul din aceste locuri este piața din Villalba, mic burg din inima marelui „triunghi al morții", la hotarul dintre provinciile Palermo, Agrigento și Caltanissetta, locul de baștină și dominație al lui Calogero Vizzini, zis și don Calò, socotit pînă la moartea sa șeful

→

efectiv al Mafiei siciliene. Aici, în această piaţetă tipic siciliană a avut loc, la 16 septembrie 1944, confruntarea comuniştilor cu Mafia. Dar să-l lăsăm pe cunoscutul scriitor Carlo Levi să evoce. „Nimeni nu izbutise încă să pună piciorul în această piaţă interzisă, inimă a puterii Mafiei. În acea zi, în faţa Băncii Siciliei fusese aşezată o măsuţă, şi trei oameni, însoţiţi de un mic grup de mineri din Caltanissetta, veniseră spre a vorbi mulţimii. Erau Gino Cardamone, Michele Pantaleone şi comunistul Girolamo Li Causi. Don Caló le îngăduise să vorbească, cu condiţia să nu se atingă de problemele pămîntului, ale proprietăţii feudale, ale Mafiei şi, mai ales, cu condiţia ca nici un ţăran să nu vină să-i asculte. Piaţa era ocupată de membri ai Mafiei, care stăteau în grupuri, rezemaţi de ziduri sau se adunaseră, împreună cu nepotul lui don Caló, în faţa sediului Partidului democrat-creştin. Don Caló stătea în mijlocul pieţei, cu un baston în mînă. Ţăranii se aflau în afara pieţei, departe, pe străzile lor, în dosul ferestrelor sau pe la porţi". Iau mai întîi cuvîntul profesorul Cardamone şi ziaristul de la „L'Ora", Michele Pantaleone, ce par a respecta înţelegerea. Cel de-al treilea însă, Li Causi — personalitate deosebit de populară în Sicilia, cunoscut pentru curajul şi demnitatea sa — „începu să vorbească micii mulţimi improvizate despre moşia Miccichè, despre pămînt, despre Mafie. Cînd îi auziră glasul, ţăranii ascunşi şi timoraţi, se simţiră atraşi ca de un magnet spre piaţa în care n-aveau voie să intre (...) Prin aprobarea lor, ţăranii distrugeau însă şi semnificaţia unei robii străvechi, se revoltau nu numai împotriva unui ordin, ci împotriva ordinii existente, a legii, a puterii, nimiceau o autoritate, nesocoteau şi ofensau un prestigiu. În acel moment, Don Caló strigă din mijlocul pieţei : «Nu-i adevărat !». La strigătul lui, ca la un semnal, membrii Mafiei începură să tragă". „...Au trecut mulţi ani de atunci — povesteşte Carlo Levi. Don Caló a murit în patul lui, ca orice om respectabil. Dar piaţa din Villalba păstrează, prezente în timp, în cei cîţiva metri ai ei, toate acele momente".

De-a lungul tuturor acestor ani, sîngele altor comunişti şi socialişti va fi vărsat în această luptă surdă împotriva unui inamic adînc înrădăcinat în pămînturile sudului. Mafia ucide, ameninţă şi rămîne nepedepsită. Îi cad victime ţărani ce nu se apleacă, secretari ai Camerelor Muncii, exponenţi şi militanţi ai partidelor de stînga. Forţe ale partidelor de dreapta încearcă să înăbuşe mişcarea ţărănească, care, prin amploare, omogenitate şi energie, era unica forţă vie, capabilă să distrugă nucleul mafiot din insulă. Este perioada în care apare şi se dezvoltă „Mafia oraşelor".

Pînă şi pompele funebre...

I se mai spune şi „Mafia albă". Cuprinde în sfera ei activităţile cele mai diverse din industrie şi comerţ. Nimic din ceea ce i-ar putea oferi beneficii la oraşe nu-i scapă privirilor : îşi exercită controlul asupra spălătoriilor automate, garajelor, hotelurilor, barurilor şi restaurantelor, taxiurilor şi cinematografelor... Pînă şi (macabră ironie !) asupra pompelor funebre şi florăriilor din cimitire. Pe timpul lui don Vito (un alt şef al Mafiei sicliene, căruia i se atribuie „meritul" de a fi închegat organizaţia) era controlată chiar şi cerşetoria, cei care aveau de gînd s-o practice trebuind mai întîi să plătească un impozit Mafiei.

Pentru a-şi impune acest control, mafioţii recurg la orice fel de mijloace, unele de o deosebită inventivitate. Astfel, pentru a împiedica falimentul negoţului cu garaje, controlat de organizaţie, faliment ce ameninţa să se producă datorită faptului că peste două treimi din automobilele oraşului Palermo erau lăsate noaptea la lumina lunii, într-o zi, fără ca nimeni să bănuiască scopul exact, au început să dispară vehiculele lăsate în stradă. Erau găsite mai tîrziu cu caroseriile distruse, cu motorul stricat sau pur şi simplu incendiate. Cînd valul de atentate s-a generalizat, cei mai prudenţi şi în cele din urmă şi ceilalţi s-au hotărît să solicite locuri în garajele mafiote...

Nimeni pînă acum n-a reuşit să evalueze cu exactitate sfera de activitate mafiotă. Dar sigur este faptul că, dacă în urmă cu 20—30 de ani circa 80 la sută din „afacerile" Mafiei se dezvoltau la sate şi numai 20 la sută la oraşe, astăzi proporţiile s-au inversat. Una din „marile descoperiri" din ultima decadă ale Mafiei, este, fără îndoială, industria imobiliară, unde corupţia unor autorităţi locale tinde să le favorizeze activitatea, într-un mecanism complex şi greu de urmărit.

Pe măsură ce tentaculara organizaţie reuşeşte să pătrundă şi să se impună la oraşe, raportul dintre Mafie şi unele sectoare ale administraţiei devine tot mai strîns. Este ceea ce remarca Giuseppe D'Angelo, secretarul regional al democraţiei creştine într-un raport prezentat la 10 ianuarie 1970 : „Există încă problema mafiei terenurilor necultivate ; cea a unei mafii a apelor ; a unei mafii a comerţului, a unei mafii a cimitirelor, a unei mafii a transporturilor, a unei mafii care-şi impune legea în sectorul braţelor de muncă. Şi, mai ales, o mafie care se insinuează în administraţia publică, în rîndul forţelor politice şi al celor reprezentative". Personajele mafiote la care face referire secretarul democrat-creştin provin dintr-un anume strat al micii burghezii insulare caracterizată prin parvenitism, ignoranţă şi aroganţă împletite cu capacitatea de a urzi combinaţii din cele mai fantastice.

Mafia, astăzi, nu mai este ca înainte de război, o organizaţie ierarhică cu un şef unic. Este compusă dintr-o mulţime de grupuri anonime care acţionează independent unele de altele şi chiar unele împotriva altora. Şi, totuşi, între „cosche"-le (bandele) principale există o subtilă solidaritate, o continuă întrajutorare născută din interesul comun de menţinere a tăcerii. Ele devin astfel din ce în ce mai dificil de înlăturat. Într-un anume sens, Mafia anilor 1970—71 se apropie mai mult de ruda sa de peste ocean, „Cosa Nostra" decît de Mafia anilor 1945.

UCIS ÎN STRADĂ

În jurul cadavrului lui Gaetano Tessio, asasinat de mafioţi la Misilmeri, familia, prietenii...

„Se aseamănă în special — remarca ziaristul Livio Caputo — în capacitatea de a «urmări banul» oriunde se găseşte". Mafia, după cum am încercat să demonstrăm în aceste cîteva pagini, se aruncă întotdeauna cu aviditate asupra acelui sector al activităţii economice — licit sau ilicit — de unde poate sustrage cele mai mari profituri. Cînd economia siciliană era esenţialmente agricolă, Mafia se ocupa de feude ; cînd a început să înflorească comerţul, a invadat pieţele ; în momentul dezvoltării construcţiilor „s-a suit" pe schele. „Boom"-ul drogului n-a luat-o prin surprindere. În ultimii doi ani, în urma „consolidării" emigraţiei siciliene în Italia septentrională, Germania federală sau Elveţia, Mafia a început să se extindă neliniştitor dincolo de graniţele insulei.

„Dacă Mafia a reuşit, aşa cum a reuşit, să-şi asigure în numai treizeci de ani controlul lumii interlope americane — scrie Livio Caputo — creînd ceea ce şeful F.B.I., Edgar Hoover definea drept «cea mai mare corporaţie din lume» va fi mult mai greu s-o împiedicăm s-o facă în Lombardia sau Piemonte".

Rodica DUMITRESCU

(Va urma)

Le Monde

PARIS

CAZUL FRAȚILOR BERRIGAN

RAMSEY CLARK, fost ministru al justiției în timpul Administrației Johnson, autorul cărții „Crime în America", a dezlănțuit recent mînia lui Edgar Hoover, șeful Biroului Federal de Investigații (F.B.I.) deoarece a acceptat să asigure apărarea celor șase persoane, printre care trei preoți catolici și o călugăriță, acuzate că ar fi intenționat să dinamiteze clădiri ale unor autorități federale și să răpească pe Henry Kissinger, principal consilier al președintelui Nixon pentru problemele externe. Hoover nu a ezitat să declare că Ramsey Clark e „mai rău decît Robert Kennedy", care a fost el însuși ministru al justiției.

Aceste declarații vor da un și mai mare răsunet procesului ce urmează să înceapă vara aceasta la Harrisburg, orășel din Pennsylvania. Prin persoana acuzaților va fi judecată, într-un anume sens, însăși mișcarea de rezistență împotriva războiului din Vietnam. Reputația avocaților și pozițiile pe care le-au adoptat ilustrează întreaga importanță politică a unui proces despre care se știa oricum că va avea un puternic ecou.

Acuzațiile aduse celor șase inculpați sînt grave : conspirație pentru a arunca în aer sistemul de încălzire al clădirilor autorităților federale din Washington și pentru a răpi pe Henry Kissinger. Acuzații sînt militanți pacifiști cunoscuți, adepți, pînă la proba contrarie, ai non-violenței, dar și ai „nesupunerii civile", potrivit unor vechi tradiții americane. Ei riscă să fie condamnați la închisoare pe viață.

Figura principală este preotul Philip Berrigan, un bărbat înalt, cu înfățișare de infanterist marin, cu părul sur, tuns perie. Încă în primul său post din sud, Philip Berrigan intrase în conflict cu superiorii săi, cărora le reproșa că practică „metode paternaliste" față de negri. Începînd din 1965, după ce participase activ la mișcarea pentru drepturile civile, el a militat în rîndurile adversarilor războiului din Vietnam. Deoarece manifestațiile pacifiste nu i se păreau destul de eficiente, el avea să participe ulterior la acțiuni de nesupunere civilă : sprijin pentru soldații care refuzau să plece în Vietnam, manifestații la centrul de recrutare din Baltimore și distrugerea a numeroase acte militare. În mai 1968, împreună cu alte opt persoane — printre care fratele său Daniel, tot cleric — Philip Berrigan a atacat centrul de recrutare din Catonsville (Maryland), arzînd arhivele sale. Arestat de F.B.I. după cîteva săptămîni de cercetări, el avea să fie condamnat la 3 ani și jumătate închisoare. Fratele său a scăpat timp de peste patru luni agenților F.B.I. înainte de a fi condamnat la aceeași pedeapsă.

Citat în calitate de complice, Daniel Berrigan nu a fost totuși inculpat. Lista persoanelor urmărite de Ministerul Justiției cuprinde, pe lîngă Philip Berrigan, pe :

— Preotul Joseph Wenderoth (35 de ani), care s-a „radicalizat" în cursul ședерii sale într-o parohie de negri din Baltimore, fiind suspendat din funcție de episcopul său după ce participase în 1970 la distrugerea arhivelor centrului de recrutare din Philadelphia ;

— Preotul Neil McLaughlin (30 de ani). A servit și el într-o parohie de negri din Baltimore ;

— Anthony Scoblick (30 de ani). Fost preot, a părăsit „Societatea sfîntului Iosif" pentru a se căsători anul trecut cu o fostă călugăriță. Scoblick este fiul unui fost membru republican al Camerei Reprezentanților. Militează și el în ghetoul negru din Baltimore și, în ultima vreme, își cîștigă existența ca șofer de taxi ;

— Elizabeth McAlister (31 de ani). Călugăriță din ordinul „Sfintei inimi a Mariei". Fostă profesoară de istoria artei, trăiește în prezent într-o mînăstire din New York ;

— Eqbal Ahmad (40 de ani). Pakistanez de origine, fost cercetător la Institutul „Adlai Stevenson" din Chicago. Și-a luat doctoratul la Universitatea Princeton și e specialist în domeniul relațiilor internaționale.

DANIEL ȘI PHILIP BERRIGAN (dreapta)
Neverosimila conspirație...

Cunoscută sub numele de „Afacerea celor șase din Harrisburg", ea a început la 27 decembrie anul trecut, la Washington, în incinta Senatului. În ziua aceea, ca în toți anii la data respectivă, Edgar Hoover, directorul F.B.I., făcea o depoziție în fața comisiei însărcinată cu deblocarea creditelor. Nimeni nu se gîndea să discute suma suplimentară de 14 milioane dolari cerută de Hoover pentru a angaja 700 de funcționari și 1 000 de agenți federali în plus. Dar, fără îndoială, pentru a dovedi necesitatea de a-și „lărgi" instituția, Hoover a evocat „complotul" fraților Berrigan : Kissinger urma să fie răpit și, a precizat el, eliberat numai după încetarea tuturor operațiunilor aeriene din Indochina. Acuzația a făcut senzație, dar a trecut aproape o lună pînă cînd șase dintre „complotiști" să fie inculpați în mod oficial de către un mare juriu federal cu sediul la Harrisburg.

Toți acuzații s-au declarat nevinovați, iar acuzarea se arată pînă în prezent foarte zgîrcită cu precizările. Ministrul justiției refuză să explice de ce șase dintre „complotiști" vor fi judecați, în timp ce alți șapte nu vor fi urmăriți. Pe de altă parte, cum a putut oare Philip Berrigan să pregătească atentate la Washington și răpirea lui Kissinger de vreme ce el se afla în închisoarea din Lewisburg (Pennsylvania) unde, împreună cu fratele său, ispășea, după cum am arătat, o pedeapsă de 3 ani și jumătate ?

Pînă în prezent, întreaga acuzare se bazează pe mărturia unui personaj dubios, un oarecare Boyd Douglas. Condamnat în 1963 la șase ani închisoare pentru escrocherii și identitate falsă, și la alți cinci ani, în 1967, pentru acte de violență împotriva unui agent al F.B.I. și trafic de documente false, Douglas a făcut cunoștință cu Philip Berrigan în penitenciarul din Lewisburg. Însărcinat de el să transmită scrisori în afara închisorii (pleca în fiecare zi la o universitate din apropiere pentru a asista la cursuri), el ar fi remis aceste scrisori F.B.I.

Persoanele din anturajul fraților Berrigan nu neagă că cei doi preoți și prietenii lor au luat la un moment dat în considerare ipoteza unei răpiri. Dar întregul grup a respins această eventualitate. Ceea ce se confirmă de asemenea prin scrierile fraților Berrigan.

Frații Berrigan nu sînt lipsiți de apărători, începînd cu majoritatea superiorilor lor. Toți cei care-i cunosc sînt de părere că, dacă ar fi fost hotărîți cu adevărat să pregătească o răpire, ei nu ar nega acest lucru. Este ceea ce explică cu multă convingere unul din cei mai înflăcărați avocați ai lor, William Anderson, fostul co-

→

mandant al navei „Nautilus", primul submarin care a efectuat o călătorie sub Polul Nord. În momentul de față, Anderson este membru democrat al Camerei Reprezentanților din partea statului Tennessee. După ce, în trecut, recomandase distrugerea portului Haifong, Anderson a început să aibă îndoieli în ce privește războiul din Vietnam și a hotărît să se edifice la fața locului. El este acela care avea să descopere, printre altele, faimoasele „cuști de tigri" din închisorile sud-vietnameze. „La înapoierea mea din Vietnam — declară Anderson — am vrut să cunosc pe frații Berrigan".

În momentul de față, Anderson e convins că justiția va rezolva problema. Aceasta este și părerea inculpaților, care acuză guvernul că a montat o nouă „afacere a Reichstagului" pentru a încerca să discrediteze mișcarea pacifistă. Ei sînt ferm hotărîți să se apere punct cu punct.

Jacques AMALRIC

RUDÉ PRÁVO

PRAGA

ÎNAINTE DE CONVORBIRILE CEHOSLOVACO — VEST-GERMANE

DUPĂ cum s-a anunțat concomitent la Praga și la Bonn, la sfîrșitul lunii martie vor începe discuțiile dintre R. S. Cehoslovacă și R.F. a Germaniei în problemele privind relațiile reciproce.

Dorința de a se ajunge la asemenea tratative a fost exprimată de partea cehoslovacă încă în urmă cu cîțiva ani, dar guvernele vest-germane de atunci ale partidelor U.C.D./U.C.S. nu au manifestat o atitudine serioasă față de această inițiativă cehoslovacă. În toamna anului 1969, cînd la Bonn a fost creat un guvern al „micii coaliții" dintre social-democrați și liberali, cancelarul Brandt, în declarația guvernamentală inaugurală, a exprimat dorința guvernului său de a continua colaborarea cu partenerii din Vest, de a ajunge la o înțelegere cu Uniunea Sovietică și „cu toate popoarele Estului european". În legătură cu aceasta, el a vorbit și despre Cehoslovacia. La dorința repetată a părții cehoslovace de a discuta reglementarea relațiilor reciproce, cancelarul Brandt a declarat în decembrie 1969 că „guvernul federal va răspunde la aceste propuneri într-o perioadă corespunzătoare". După 15 luni, și la Bonn s-a ajuns deci la concluzia că discuțiile dintre R.S.C. și R.F.G. pot fi începute.

Și, chiar dacă schimbul de păreri se va referi, în primul rînd, la probleme legate de reglementarea relațiilor bilaterale dintre cele două state vecine, importanța lor este mult mai mare. Guvernul federal vest-german începe discuțiile cu Cehoslovacia după ce a încheiat importantele tratate cu Uniunea Sovietică și R.P. Polonă — tratate al căror scop este acela de a contribui la normalizarea situației din Europa și la dezvoltarea relațiilor pașnice dintre toate statele și popoarele europene — și după ce a început discuții cu R.D. Germană. Pentru apropiatele discuții cehoslovaco—vest-germane, acest lucru creează prin sine însuși, o bază mai favorabilă, deoarece unele probleme care depășesc cadrul relațiilor bilaterale au și fost clarificate de tratativele anterioare cu Uniunea Sovietică și cu Polonia, ele formînd o parte componentă a tratatelor încheiate. Pe de altă parte, însă, nu poate fi trecut cu vederea faptul că aceste tratate nu au fost încă ratificate și că cercurile extremiste de dreapta din Republica federală își intensifică în ultimul timp atacurile împotriva acestor tratate și a întregii „politici răsăritene" a lui Brandt.

Dacă guvernul lui Willy Brandt a găsit suficient curaj pentru a realiza, în pofida presiunilor opoziției de dreapta și ale liderilor revanșarzi, o reglementare realistă a relațiilor cu Uniunea Sovietică și cu Polonia pe baza tratatelor încheiate, ar trebui să găsească și curajul în ceea ce privește normalizarea relațiilor cu Cehoslovacia, care este vecinul nemijlocit al Republicii Federale a Germaniei. Acest lucru ar favoriza și trecerea de la discuții la tratativele propriu-zise.

În ultima vreme, din partea cehoslovacă s-a subliniat de cîteva ori că sîntem pregătiți pentru tratativele cu R.F.G., că militäm pentru relații bune cu vecinul nostru din Vest și că sîntem dispuși să contribuim la aceasta. Dar dacă într-adevăr trebuie să înceapă o etapă nouă, neîmpovărată de trecut, în relațiile cehoslovaco—vest-germane, atunci guvernul Republicii federale va trebui să se distanțeze în mod clar de politica nazistă criminală împotriva Cehoslovaciei, a cărei expresie a fost acordul de la München, prin care Hitler a început lichidarea statului cehoslovac. Poziția guvernului cehoslovac față de acest punct a fost reafirmată de nenumărate ori în ultima perioadă de către conducătorii noștri politici. Comentariile vest-germane definesc rezolvarea problemei nevalabilității acordului de la München de la bun început ca „punct cardinal" al apropiatelor tratative. Într-un anume sens, așa stau lucrurile. Dacă se va ajunge la o înțelegere asupra acestui punct, nu vor fi, desigur, greu de rezolvat și celelalte probleme ale relațiilor reciproce. Credem că actualul guvern federal va avea o poziție realistă în cursul tratativelor pentru a putea fi îndepărtat acest obstacol din calea lor și pentru a se favoriza astfel crearea unor relații cu adevărat noi, neîmpovărate de trecut, între cele două țări vecine.

Karel DONDERA

El Siglo

SANTIAGO DE CHILE

CHILE ȘI CONTINENTUL LATINO — AMERICAN

Carlos Fuentes, cunoscut romancier, eseist și autor dramatic mexican, a răspuns la cîteva întrebări puse de organul P.C. din Chile.

— Cum apreciați venirea la putere în Chile a „Unității Populare" ?

— Am primit știrea triumfului lui Allende cu mare bucurie. Îmi amintesc că i-am trimis îndată o telegramă lui Pablo Neruda, rugîndu-l să transmită felicitări președintelui ales din Chile, fiindcă eu l-am considerat președinte ales din primul moment. În ce privește posibilitatea de dezvoltare autentică și de afirmare națională și latino-americană, un triumf ca acela al lui Allende este nu numai chilian ci, totodată, un triumf al nostru, al tuturor. Este un program pentru care am optat cu toții fiindcă întruchipează aspirațiile întregii Americi Latine.

— Din ce punct de vedere considerați că schimbarea de guvern din Chile întruchipează aspirațiile întregului continent ?

— Cred că trăim pe un continent unde conștiința istoriei este foarte ascu-

ţită. A fost o istorie atît de tragică, plină de pierderi şi de eşecuri continue, încît atunci cînd apare o afirmare autentică, e foarte greu ca lumea să fie înşelată. Lumea ştie să deosebească foarte bine reformele de mîntuială, de tip Belaunde, de acţiunile autentice, ireversibile, care afectează profund structurile şi în care nu mai este de conceput o dare înapoi. Revoluţia cubană, unele aspecte originale ale dezvoltării mexicane, unele acte ale actualului regim din Peru şi, bineînţeles, programul pe care îl realizează guvernul lui Salvador Allende fac parte din această categorie de acţiuni ireversibile.

— Ce importanţă acordaţi participării populare la schimbarea de guvern din Chile ?

— Evident că a avut loc o mobilizare a maselor largi populare din Chile pentru a asigura triumful lui Allende şi pentru a sprijini programul său. Este vorba de confluenţa perfectă a unei voinţe venite de jos şi a unei acţiuni politice pornite simultan de sus, de la conducători. Există în Chile încredere, dialog, o deschidere constantă între conducători şi popor.

— În ce mod credeţi că a influenţat situaţia actuală din Chile asupra continentului ?

— Cred că evenimentele din Chile au avut o repercusiune enormă nu numai în America Latină, ci în lumea întreagă. În ţări ca Mexic, ele au servit pentru a demonstra că trăim într-o conjunctură internaţională în care este posibil să se realizeze o serie de obiective fără temeri false, cu certitudinea că se poate progresa. Toate acestea au nevoie de o demonstraţie. Or, Chile dovedeşte că procesul este în mers. Cred că repercusiunile celor întîmplate în Chile sînt şi vor fi deosebit de mari în restul continentului, constituind răspunsul la o situaţie care nu mai poate dăinui mult timp. În prezent nu se poate vorbi de posibilităţile „nelimitate" ale burgheziei naţionale din America Latină, pur şi simplu pentru faptul că imperialismul yankeu şi-a schimbat caracterul. Nu mai sînt vechile companii care se concurează între ele, monopolurile care să exploateze materiile prime. În prezent, imperialismul yankeu funcţionează sub aspect economic prin anumite conglomerate, „oligopoluri" supranaţionale, care nu admit centre de conducere în ce priveşte opţiunile naţionale şi care folosesc în schimb elementele „naţionale" pentru integrarea supranaţională, sub formă de manageri sau giranţi ai întreprinderilor nord-americane. În această situaţie, unica posibilitate pe care o au aceste ţări este de a crea centre de afirmare naţională, centre de hotărîre naţională care pot prinde rădăcini numai în cadrul maselor populare.

— Care este situaţia actuală în Mexic şi care sînt posibilităţile viitoare în ce priveşte dezvoltarea ?

— În Mexic s-a ajuns la o etapă de dezvoltare în care trebuie optat pentru o cale. Nu se poate continua pur şi simplu cu acumularea de bogăţii în mîinile cîtorva : 20 la sută din populaţie deţine 50 la sută din venitul naţional Trebuie înfăptuite reforme, trebuie afirmat din nou sectorul public, trebuie realizate o serie de reforme pe plan fiscal, al distribuirii veniturilor, al dezvoltării iniţiativei sectorului public faţă de sectoarele particulare din economia mexicană. Eu cred că sistemul e confruntat cu această dilemă : nu mai poate continua cu metodele pe care le-a folosit pînă acum şi care au dus la un fapt atît de dureros ca ciocnirile de la Tlatelolco (1969), ceea ce constituia răspunsul sistemului faţă de aspiraţiile tineretului, intelectualilor, tendinţelor noi din ţara noastră. Consider că acest eveniment sîngeros a contribuit la dezvoltarea conştiinţei naţionale şi a pus sistemul în faţa unei opţiuni : sau se gîndeşte la reforme reale sau adînceşte contradicţiile şi nemulţumirea.

ŢĂRANI CHILIENI PE PĂMÎNTURILE FOŞTILOR LATIFUNDIARI
O reformă cu profundă rezonanţă continentală

l'Unità
ROMA

ACŢIUNI DIPLOMATICE ALE VATICANULUI

MONSENIORUL CASAROLI
Interes înnoit pentru relaţii cu Estul Europei

ÎN S.U.A. nu a trecut neobservat interesul reînnoit al diplomaţiei Vaticanului pentru Estul european. Recenta călătorie a monseniorului Casaroli, şeful diplomaţiei Vaticanului, la Moscova a constituit o manifestare a acestui interes şi semnul cel mai marcant al unei acţiuni iniţiate de cîtva timp de Sfîntul Scaun în această direcţie. La 13 martie, reprezentantul personal al preşedintelui Nixon la Vatican, Cabot Lodge, s-a întîlnit cu Paul al VI-lea şi cu monseniorul Casaroli.

Cu toate că presa de dreapta a încercat să minimalizeze însemnătatea vizitei lui Casaroli la Moscova, acesta, într-un interviu acordat televiziunii vest-germane, a declarat : „Sfîntul Scaun e dornic, mai mult, e hotărît să-şi aducă contribuţia la cauza păcii, atît pe plan universal cît şi local şi, în consecinţă, e dispus să colaboreze leal, fie chiar pornind de la

→

TRYGVE MARTIN BRATTELI

primul ministru al Norvegiei

Lider al Partidului Muncitoresc (social-democrat) din Norvegia, Trygve Bratteli, însărcinat de regele Olav al V-lea să formeze noul guvern, a reușit să-și îndeplinească misiunea. Constituirea cabinetului Bratteli a pus capăt crizei declanșate la 2 martie, după demisia echipei ministeriale conduse de Per Borten, ca urmare a contradicțiilor existente între cele patru partide de coaliție în ce privește aderarea țării la Piața comună. La 16 martie, noul guvern (care marchează revenirea la putere a social-democraților după aproape 6 ani de opoziție) a primit votul de investitură din partea Parlamentului, iar primul ministru a prezentat programul guvernului pe care îl conduce.

Veteran al mișcării social-democrate norvegiene, Trygve Bratteli s-a născut la 11 ianuarie 1910, la Notteroy. Înainte de a se consacra politicii, a exercitat numeroase profesiuni. În ajunul celui de al doilea război mondial a lucrat ca redactor al ziarului socialist „Folkets Frihet" și al publicației bilunare „Arbeider-Ungdömmen". Între anii 1934—1940 a fost secretar al Ligii muncitorești a tinerilor. Arestat pentru activitatea sa în Rezistență, e deportat de hitleriști în Germania.

După eliberare, a ocupat la întoarcerea în țară diferite funcții politice. Vicepreședinte al Partidului Muncitoresc Norvegian între anii 1945—1965, din 1965 devine președinte al partidului. În 1950 a fost ales membru în Parlament. Trygve Bratteli a deținut în două rînduri postul de ministru al finanțelor (1951—1955 și 1956—1960) și a fost ministru al comunicațiilor între 1960—1964. Din 1964 este președinte al grupării parlamentare a Partidului Muncitoresc.

Prezentînd în Parlament declarația-program a cabinetului său, Trygve Bratteli a subliniat că, pe plan intern, atenția guvernului se va concentra asupra activității economice și a evoluției prețurilor. Premierul norvegian a precizat că guvernul său va continua negocierile în vederea aderării la Piața comună, dar a ținut să dea asigurări agricultorilor și pescarilor — îngrijorați de consecințele unei eventuale aderări la C.E.E. Cît privește politica petrolieră a guvernului, legată de exploatarea bogatelor zăcăminte de petrol descoperite în Marea Nordului, noul premier a declarat că ea se va baza pe apărarea intereselor naționale.

Din declarația-program a noului guvern rezultă că politica externă nu diferă în esență de linia cabinetelor precedente. Noul guvern a anunțat însă, prin vocea premierului Bratteli, că intenționează să propună Stortingului (Parlamentul norvegian) recunoașterea Republicii Democrate Vietnam. De fapt, Partidul Muncitoresc făcuse această propunere încă de anul trecut.

A. M.

---

puncte de vedere și interese diferite de ale sale, cu toți cei ce caută realmente soluții pentru prevenirea și înlăturarea războaielor". După ce a apreciat că este posibil să se vorbească de „cooperare și acțiuni paralele și convergente între Vatican și U.R.S.S.", ministrul de externe al Vaticanului a spus că aceasta se și întîmplă de fapt și că se va putea face mai mult în favoarea „acțiunii pentru dezarmare sau a acțiunii privind proiectata conferință asupra securității europene". „În aceste domenii — a adăugat Casaroli — se și află în curs cooperarea cu U.R.S.S. și cu multe alte guverne, din Est și Vest, și ea poate să se desfășoare cu bune și solide perspective. În acest context trebuie văzută și reluarea negocierilor dintre Vatican și Cehoslovacia (monseniorul Cheli, însărcinat cu afacerile publice ale Bisericii, a făcut o vizită la Praga) și cu Polonia, mai ales că, după întîlnirea dintre premierul polonez și cardinalul Wyszynski, Consiliul central al episcopatului polonez a emis la 5 martie un comunicat în care se spune : „În Polonia se profilează perspectivele unei normalizări treptate a relațiilor dintre Biserică și Stat".

În vederea reuniunii din martie a președinților conferințelor episcopale din 15 țări asiatice, capătă o însemnătate deosebită publicarea unui document elaborat de clerul din Ceylon. „Asia — se spune în acest document — poate să devină teatrul unui al treilea război mondial nedeclarat. În legătură cu procesul de escaladare a războiului (în Asia — n.n.), căutarea unei soluții de pace constituie o responsabilitate comună a tuturor bisericilor".

Documentul încearcă să întreprindă o analiză istorică a cauzelor care determină numeroasele conflicte sociale, cît și a motivelor care împing „imperialismul la acțiuni extreme și periculoase pentru însăși conviețuirea umană, ca intervenția americană în Vietnam, Laos și Cambodgia".

Foarte severi în aprecieri, preoții ceylonezi reproșează bisericilor occidentale că „nu cunosc condițiile din Asia", și că „prima contribuție pe care creștinii din Europa și America de Nord o pot oferi pentru dezvoltarea afro-asiatică și latino-americană este reforma structurilor economice și politice" din țările lumii a treia, tocmai pentru că aceste structuri „sînt impuse în bună parte prin violență, imperialism și expansiune militară". În document se mai arată că „dictaturile militare care acționează în țările asiatice ale «liberului schimb» nu s-au priceput decît să limiteze libertățile civile cu ajutorul puterilor occidentale".

Trimisul președintelui Nixon are, evident, intenția să examineze poziția Vaticanului cu privire la o tematică atît de actuală și în legătură cu care guvernul de la Washington manifestă o profundă preocupare.

Alceste SANTINI

FOTOCRONICA

La Viena continuă să se desfășoare noua etapă din cadrul tratativelor SALT între delegațiile sovietică și americană. In imagine, șefii celor două delegații : Gerard Smith (stînga) și Vladimir Simionov

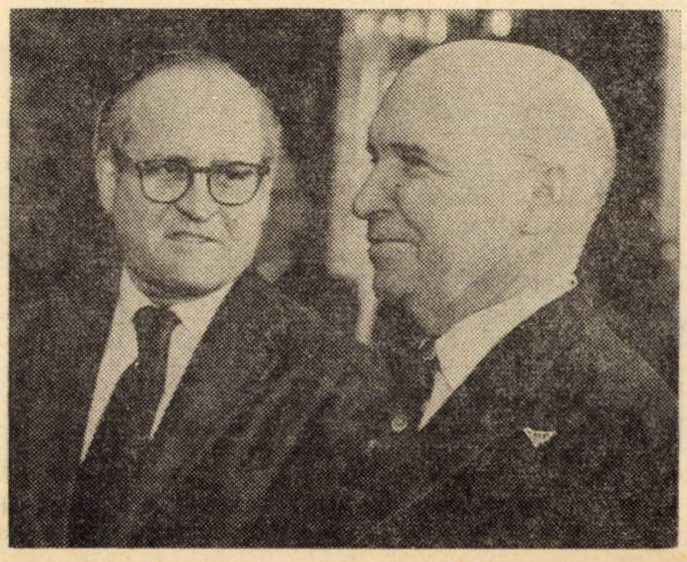

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Am citit în nr. 12 al revistei un articol al cunoscutului ziarist american James Reston și un alt articol (nesemnat) despre recentul meci de box dintre Cassius Clay și Joe Frazier. Am văzut și eu meciul la televizor și cred că au dreptate cei doi ziariști americani: organizatorii au cîștigat milioane dintr-o luptă care, la un moment dat, a încetat de a mai fi un spectacol sportiv. Adevărul, cunoscut de altfel, este că sportul profesionist se află departe de coordonatele umane ale întrecerilor sportive, în care cel mai bun merită să învingă și să fie aplaudat. Dintotdeauna întrecerile sportive au fost o sărbătoare: în Grecia antică, mai tîrziu în Renaștere și apoi la sfîrșitul secolului trecut, prin apariția olimpiadelor moderne. Profesionismul sportiv, însă, e adesea un îndemn la violență, la abateri de la sportivitate din partea celor ce se înfruntă și, firește, o sursă de cîștiguri uriașe pentru diverși afaceriști. Aș mai aminti pentru uzul cititorilor mai tineri (eu, din păcate, am trecut cam de mult de vîrsta tinereții) că se cunosc cazuri cînd mari boxeri profesioniști au sfîrșit în mizerie, uitați imediat după ce gloria lor a dispărut și au fost nevoiți să părăsească ringul învinși de alții. Așadar, afaceri bănoase cu întrecerile sportive. Afacere bănoasă: pornografia. Afacere bănoasă: vînzarea stupefiantelor, care distrug psihicul și puterea de muncă a omului. Acestea par să fie aspecte foarte obișnuite în așa-numita „societate de consum". Înainte de a încheia, aș ține să mai fac o precizare. Criticînd o serie de consecințe nefaste ale boxului profesionist, să nu uităm că boxul în general, atunci cînd e practicat ca luptă sportivă autentică, nu trebuie disprețuit. Mi se pare că unii îl numesc „sportul nobil" și, oricum, el are pretutindeni — inclusiv în țara noastră — un public fidel și entuziast. Eu unul nu mă dau în vînt după box. Prefer fotbalul. Dar să recunoaștem că și pe terenurile noastre de fotbal se întîmplă nu de puține ori acte nesportive, care pe noi, spectatorii, ne supără. În concluzie, sportul profesionist are multe păcate, dar nu e suficient să-l desființezi ca să scapi de toate relele. Sportivitatea mai e și o problemă de educație...

Ionel HÎNCU
București

Dintotdeauna mi-au plăcut în revista „Lumea" serialele, în special acelea legate de evenimente ale vieții contemporane, și apreciez eforturile redacției în această direcție. Prin publicarea serialului „S-a întîmplat în 1996", se poate spune că s-a extins și tematica sau profilul, dacă vreți, al acestor seriale și chiar al revistei, ceea ce, mie personal, nu mi se pare nejust: problemele prospectologiei interesează multă lume, iar în plus, în cazul de față, era vorba de anticipațiile „reale" ale unor oameni de știință. Aș avea și o observație critică, deși e în legătură tot cu o... reușită a revistei: documentarele — „dosar". După ce au fost publicate cîteva asemenea „dosare" (apreciate de mulți cititori în scrisorile trimise revistei), inițiativa a fost parcă pierdută pe drum. Redacția nu are în vedere o continuitate și în această direcție?

Radu URSU
student, București

Consemnăm cu plăcere interesul cu care urmăriți revista și vă informăm că „dosare" vor continua să apară.

În nr. 8 din acest an a fost publicată la „Poșta redacției" o scrisoare semnată de Șerban Gheorghiu, responsabil cultural al motonavei „Transilvania". Mi s-a părut interesantă scurta descriere a Copenhagăi, a monumentelor ei și a șantierului naval „Burmeister-Wein". Aș vrea să mai citesc astfel de scrisori trimise de la bordul motonavei „Transilvania" și am convingerea că vor fi la fel de interesante.

A. FILIANOVICI
București

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru trimestrul II/1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea revistei „Lumea".

Prețul unui abonament este:

— 1 an	**104 lei**
— 6 luni	**52 „**
— 3 luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

„Lumea" vă răspunde

ROGERS SAU KISSINGER?

Petru Niculescu, Buzău. Controversa la care vă referiți a apărut în urma declarațiilor făcute de senatorul Symington, care a afirmat că, în raport cu secretarul de stat american William Rogers, Henry Kissinger, consilier al președintelui Nixon pentru problemele externe și ale securității naționale, ar avea la Casa Albă un rol mai important. S-a mai comentat cu acest prilej și faptul că, potrivit uzanțelor americane, secretarul de stat poate fi chemat să răspundă în fața Congresului de problemele politicii externe; nu același lucru se poate întîmpla însă consilierului pentru problemele securității naționale. Într-o recentă conferință de presă radiotelevizată, președintele Nixon a susținut că declarațiile senatorului Symington ar fi un „atac". „Secretarul Rogers — a spus președintele — este cel mai vechi și mai apropiat prieten al meu din Cabinet. Îl cunosc de 24 de ani. El este consilierul președintelui pentru politică externă și principalul purtător de cuvînt al președintelui pentru politica externă. El participă la orice hotărîre luată de președintele Statelor Unite și va continua să participe la aceste hotărîri. Rolul dr. Kissinger este diferit. El este consilierul președintelui de la Casa Albă. El se ocupă nu numai de politica externă, ci și de politica securității naționale, de coordonarea acestora". Comentînd precizările președintelui, observatorii politici au subliniat că de fapt nu a fost abordată adevărata problemă ridicată de Symington. În calitatea sa de consilier personal — relevă observatorii — Henry Kissinger este considerat „invulnerabil", rolul său efectiv depășește atribuțiile sale și este în adevăr mai important decît al secretarului de stat.

PROCESUL ASASINILOR LUI LAPORTE

I. Gheorghiu, Constanța. În procesul intentat grupului de tineri aparținînd organizației ilegale „Frontul pentru Eliberarea Québecului" (F.L.Q.), care în luna octombrie a anului trecut l-au răpit și ucis pe ministrul muncii din provincia Québec, Pierre Laporte, nu a fost pronunțată pînă acum decît o singură sentință (la 13 martie). E vorba de Paul Rose (în fotografie) condamnat la

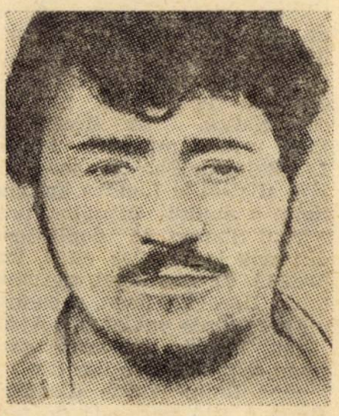

închisoare pe viață. Procesul a avut o desfășurare ciudată, neobișnuită, datorită comportamentului acuzatului: majoritatea martorilor au fost audiați în absența sa. Deși în momentul arestării Rose mărturisise că l-a asasinat pe Laporte, el a afirmat în timpul procesului că declarația i-a fost falsificată de poliție. Acum urmează să se desfășoare procesul celorlalți participanți la asasinat (Jacques Rose, fratele lui Paul Rose, Francis Simard și Bernard Lortie), cît și a complicilor lor (șase bărbați și cinci femei, printre care și Michel Viger, cel care i-a ascuns vreme îndelungată pe Simard și Rose).

POȘTA REDACȚIEI

RELAȚIILE INDO-BRITANICE

Alexandru Stanciu, București. După ce, în 1947, India a devenit independentă, relațiile cu fosta metropolă au decurs un timp normal. Pakistanul a obținut independența în același an, iar o serie de principate, conduse de administratori locali, au avut de optat pentru unul din cele două state noi. Cașmirul (administrație în majoritate hindusă, populație în majoritate musulmană) amînă luarea vreunei decizii, iar în luna octombrie a aceluiași an izbucnește un conflict armat indo-pakistanez. În acel moment se produce o anumită tensiune în relațiile indo-britanice, deoarece, la începutul anului 1948, delegatul britanic a cerut Consiliului de Securitate să insiste asupra unui plebiscit. (La întrebările dv., despre aspectele ulterioare ale conflictului indo-pakistanez găsiți răspunsul în nr. 11 din 1970). Pentru ameliorarea relațiilor dintre India și Marea Britanie au avut loc contacte la diferite niveluri diplomatice. În decembrie 1964, primul ministru indian Lal Bahadur Shastri face o vizită oficială la Londra. În luna iunie a anului următor, premierul Shastri se deplasează din nou la Londra unde, împreună cu omologul său britanic, Harold Wilson, și cu fostul președinte pakistanez Ayub Khan, încheie un acord care pune capăt ostilităților din regiunea Rann Kutch (Cașmir). După o altă perioadă de tensiune (în urma reizbucnirii conflictului indo-pakistanez, către sfîrșitul anului 1965), premierul Indira Gandhi face o vizită la Londra, în aprilie 1966, apoi o a doua, în ianuarie 1969. Din partea britanică, în decembrie 1968, ministrul afacerilor externe și al Commonwealth-ului, Michael Stewart, se deplasează în India, prilej cu care a declarat că Marea Britanie nu are intenția să se amestece în disputele indo-pakistaneze. Vizita (oficială) pe care primul ministru britanic Edward Heath a făcut-o în India în luna ianuarie a acestui an (înaintea conferinței Commonwealth-ului de la Singapore) nu este, într-adevăr, prima sa călătorie în această țară : în 1966 sosea aici în calitate de șef al opoziției.

NOCIVITATEA „BANG"-ULUI

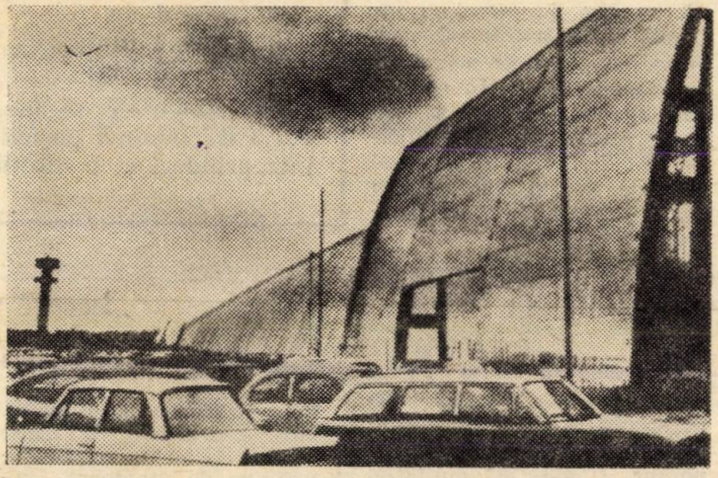

M. Ioniță, Călărași. 1. Într-adevăr, firma „Boeing" a fost prima căreia i s-au cerut avioane gigant, așa-numitele „Jumbo-jet" : la 16 aprilie 1966 compania „Pan American Airways" comandă 25 de avioane „Boeing 747", fiecare de cîte 490 de pasageri, contra sumei de 525 milioane de dolari. Concurența a determinat ulterior și alte firme constructoare de avioane să-și revizuiască specificul și să opteze pentru construcția unor avioane-gigant. „McDonnell-Douglas" construiește avioane 214 DC-10 (345 de pasageri), 214 DC-20 și 214 DC-30 (270 pasageri fiecare) iar firma Lockheed" — un aparat „144 L-1011 Tristar" (345 pasageri). 2. „Bang"-ul sau („Boom"-ul) — fenomenul sonor produs de avioanele cu reacție cînd depășesc „zidul sunetului" — este considerat dăunător. Cîteva exemple : în Franța, biserici (mici, este adevărat) care au rezistat însă secole întregi furtunilor, vînturilor etc. s-au prăbușit în urma trecerii unui avion militar supersonic; după zborurile de încercare ale unor avioane supersonice deasupra orașului Oklahoma-City (în 1964) s-au înregistrat 12 588 plîngeri, dintre care 8 335 pentru pagube materiale. „Bang"-ul e dăunător în primul rînd pentru construcții, dar și pentru oameni și animale (deși unii experți susțin că ființele vii se vor obișnui cu acest fenomen, așa cum s-a întîmplat cu zgomotul automobilelor). Sînt concludente măsurile luate în unele țări : în Olanda au fost interzise zborurile supersonice pentru a se proteja morile de vînt; R. F. a Germaniei și Suedia au declarat că nu vor accepta zborurile supersonice comerciale deasupra teritoriului; în sfîrșit, propunerea unui grup de senatori americani (interzicerea zborurilor supersonice) despre care am mai scris la această rubrică. Pînă acum nu s-au realizat prea multe pentru înlăturarea nocivului fenomen sonor care însoțește zborul avioanelor supersonice. S-au propus mai multe soluții care, însă, nu par să fi cîștigat teren : a) reactoarele să fie însoțite de dispozitive silențioase (rezultat : puterea reactoarelor ar scădea în raport cu greutatea aparatelor) ; b) taxe sporite pentru avioanele supersonice (rezultat : prin plata acestor taxe, aterizarea și decolarea ar fi permisă și pe aeroporturile orașelor, deci răul ar persista) ; c) navele supersonice să zboare numai deasupra mărilor și oceanelor și să aterizeze pe aeroporturi construite pe țărmuri, departe de orașe (rezultat : timpul cîștigat datorită vitezei sporite s-ar pierde prin deplasarea ulterioară către centrele urbane). În altă ordine de idei, împotriva avioanelor (tot cu reacție) cu o capacitate și un zgomot mai reduse, se experimentează diferite sisteme de protecție la sol. Astfel, în jurul aeroportului din Frankfurt pe Main, pentru a-i proteja pe locuitorii comunei Kelsterbach de zgomotul permanent al avioanelor cu reacție, a fost construit un zid lung de trei kilometri și înalt de 15 metri, din panouri metalice (13 tone fiecare) acoperite de plăci de beton de 15 centimetri grosime. Potrivit experților, zidul (în fotografie) anihilează 55 la sută din zgomot.

Aurel Binea, Brașov. 1. Ultimul recensămînt a avut loc în India între 10 și 28 februarie (a fost aleasă această perioadă deoarece coincidea cu centenarul primului recensămînt). Nu se cunosc încă datele. 2. Cel mai mare centru european de cercetări oncologice se află în R. F. a Germaniei, la Heidelberg; a fost recent construit și cuprinde 25 de institute. În acest centru vor lucra peste 800 de cercetători din mai multe țări. Institutul posedă un computer propriu, un ciclotron etc. și dispune de spațiul necesar adăpostirii a 80 000 de animale de experiență.

John Mbakulo, București ; Dan Lucian Picu, A. Szakacz, I. Gheorghinescu, Brașov; Vasile Iliescu, Sfîntul Gheorghe; Ioan Rotar, Deș, jud. Cluj; P. Ciocoiu, Piatra Neamț; Stelian Istrate, Slobozia, jud. Ialomița; Cornel Guțu, com. Crihalma, jud. Brașov; Mircea Grigorescu, București. Ipoteza despre care ne scrieți, lansată de publicațiile (obscure) „Metro News" și „Neue Post", potrivit căreia fostul președinte american John F. Kennedy ar trăi și s-ar afla în insula Scorpion, este, firește, o glumă de prost gust. De altfel, nici o publicație occidentală cît de cît serioasă nu a publicat o asemenea elucubrație.

Ion Badea, Sibiu. Am dat în numeroase rînduri explicații în problema respectivă. Vom mai reveni. **Maria Pană, București.** Pentru moment nu avem informații suficiente în legătură cu personalitatea despre care ne întrebați. **Maria Răceanu, Caransebeș.** Potrivit unor știri, fostul conducător al Biafrei, Ojukwu, s-ar afla în continuare în Coasta de Fildeș. **Maria Ionescu, Iași; Nicolae Aleancăi, București.** Vom reflecta la propunerea dv. **Constantin Vinosu, București.** Informațiile trimise de dv. au fost publicate de revista noastră.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

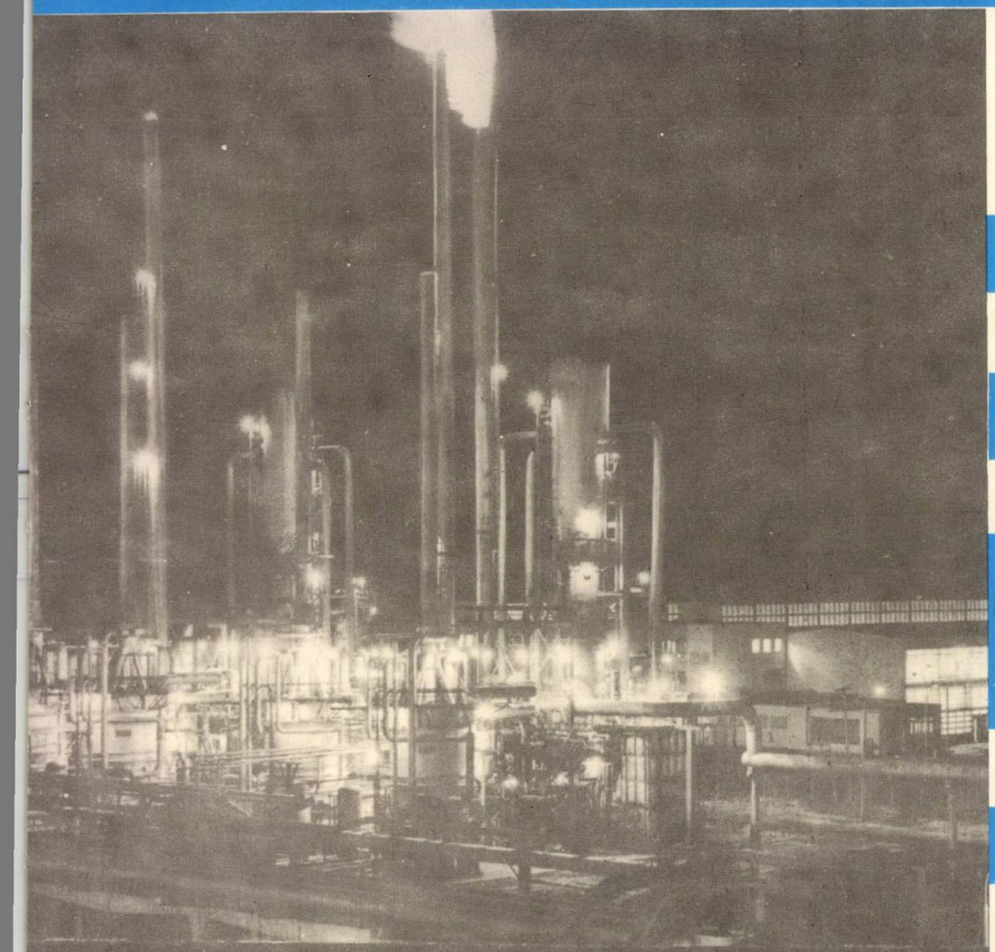

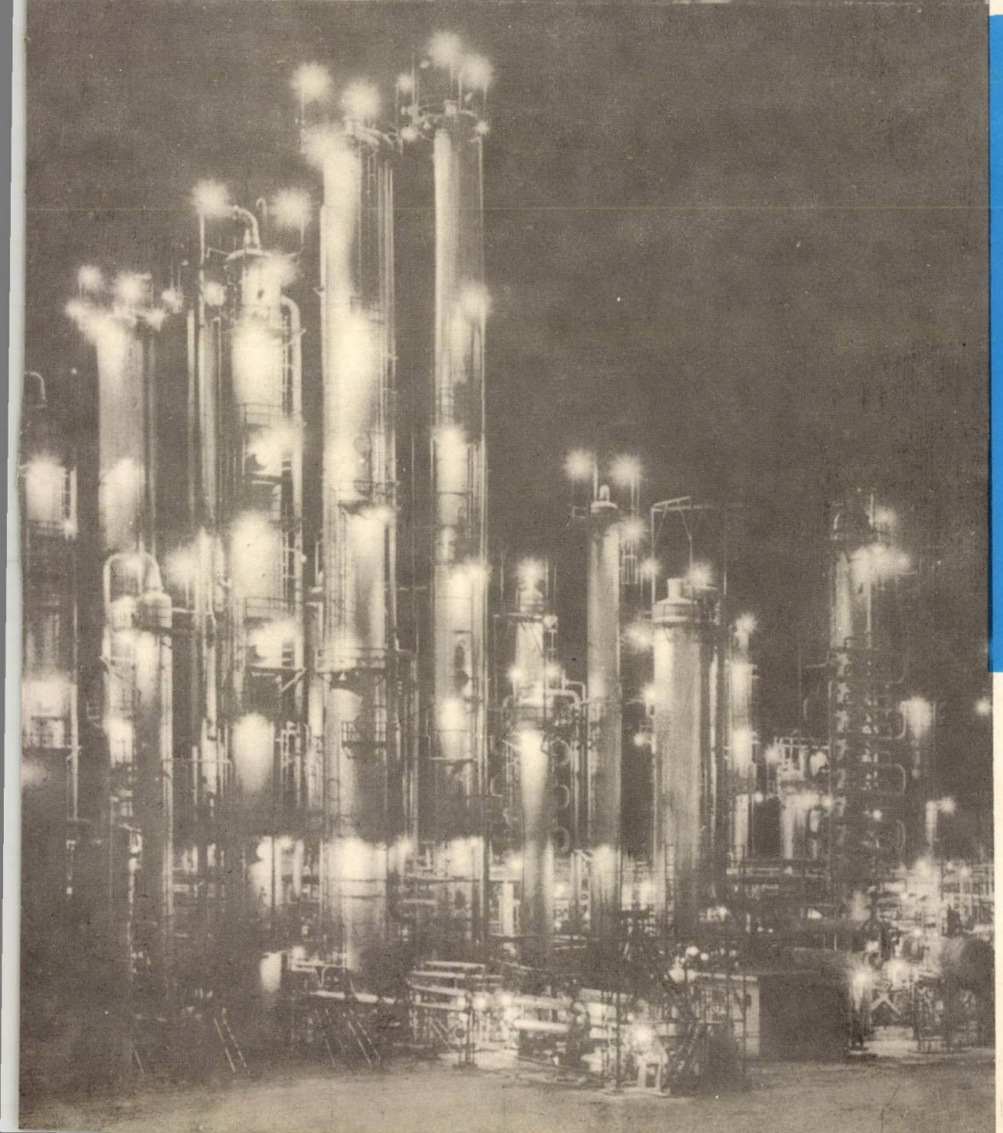

COMBINATUL CHIMIC CRAIOVA

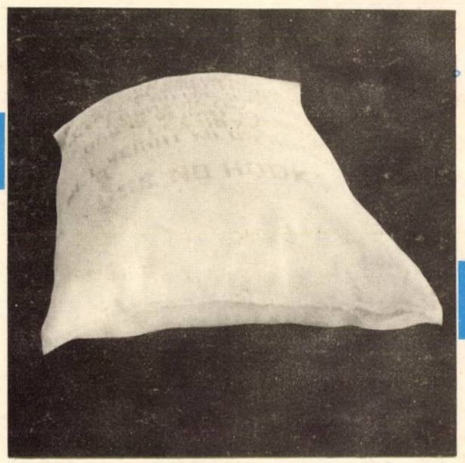

Produce :

● oxigen tehnic ● amoniac ● acid azotic ● azotat de amoniu ● uree îngrăşământ şi uree tehnică ● catalizatori pentru industria amoniacului ● acetilenă ● acetaldehidă ● acid acetic ● butanol ● acetat de vinil monomer ● poliacetat de vinil catalizator pentru sinteza butanolului şi acetatului de vinil monomer ● acid nicotinic

foarte practice, cu o vastă sferă de utilizare și ieftine

produsele **DERO**

realizate de

COMBINATUL PETROCHIMIC PLOIEȘTI

vă recomandăm :

DETERGENTUL LICHID TIP A — destinat spălării autoturismelor și camioanelor, a obiectelor emailate sau protejate cu vopsele tip duco, alchidal, clorocauciuc, precum și a obiectelor din ceramică, sticlă, mase plastice.

DETERGENTUL LICHID TIP B — pentru spălarea vagoanelor de cale ferată, a cutiilor de conserve.

DETERGENTUL LICHID TIP C — pentru spălarea și degresarea pieselor metalice.

ACIZI NAFTENICI DISTILAȚI — se întrebuințează la fabricarea săpunurilor de rufe, a aditivilor pentru uleiuri etc.

NAFTENAT DE PB SOLUȚIE și **NAFTENAT DE MANGAN SOLUȚIE** — pentru industria lacurilor și vopselelor.

NAFTENAT DE CUPRU SOLUȚIE — se utilizează ca fungicid.

NAFTENAT DE CUPRU RUTIER — pentru îmbunătățirea proprietăților bitumului folosit pentru mixturi asfaltice.

NAFTENAT DE COBALT — se întrebuințează ca sicativ în industria lacurilor, vopselelor și cernelurilor.

ETILMERCAPTAN — produsul se utilizează ca odorizant pentru gazele combustibile.

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

1 aprilie 1971 Nr. 14

Moscova

LUCRĂRILE CONGRESULUI P. C. U. S.

Maratonul agrar al Pieţei comune

IMAGINI DIN UNIUNEA SOVIETICĂ

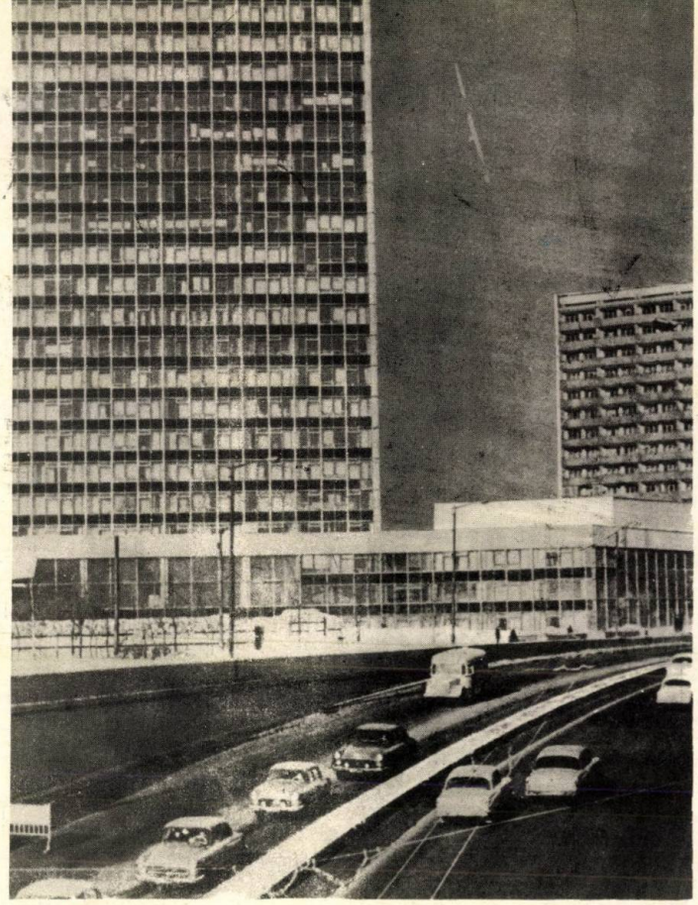

Siluete moderne pe magistralele Moscovei

O nouă stație a metroului din Baku

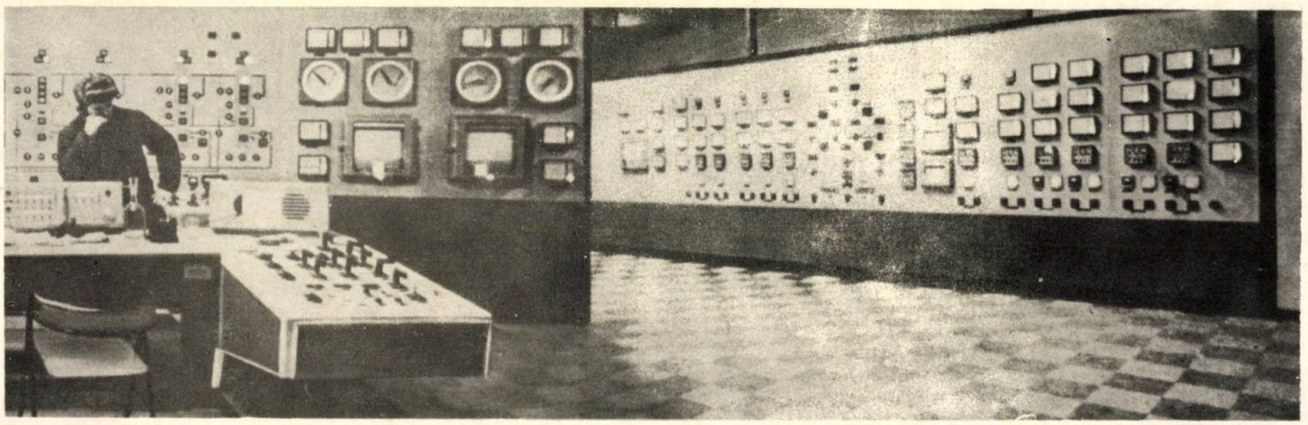

Sală de comandă la combinatul siderurgic din Siberia apuseană

Metode noi aplicate la Institutul pedagogic de limbi străine din capitala U.R.S.S.

LUMEA

Nr. 14 (388) 1 aprilie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

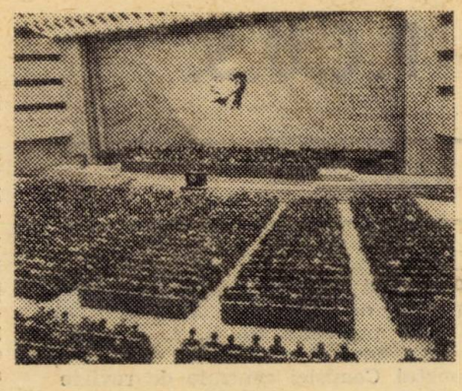

La Moscova se desfășoară lucrările Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S., eveniment de mare însemnătate în viața partidului și Statului Sovietic. Alături de cei aproape 5 000 de delegați, la Congres participă numeroase delegații ale partidelor comuniste și muncitorești, ale mișcărilor de eliberare națională și democratice din diferite țări. Delegația P.C.R. e condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Raportul de activitate al C.C. al P.C.U.S. a fost prezentat de tovarășul Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S. (pag. 2).

Particularitățile mișcărilor sindicale din Asia, Africa și America Latină, formele și metodele lor de activitate în contextul social-politic al țărilor respective fac obiectul anchetei internaționale întreprinse de revista noastră cu prilejul recentului Congres al U.G.S.R., anchetă la care participă lideri sindicali din India, Ceylon, Japonia, Vietnamul de sud, Congo (K), Mauritania, Dahomey, Peru, Chile, Bolivia și Venezuela (pag. 18).

Retragerea precipitată a trupelor saigoneze din Laos și implicațiile politice care decurg pentru Statele Unite din aventura militară eșuată a protejaților lor continuă să facă obiectul a numeroase relatări și comentarii în presa mondială. Cu acest prilej, observatorii evocă istoricul îndelungatei infiltrări americane pe teritoriul laoțian, infiltrare cunoscută și sub denumirea de „războiul secret" (pag. 12)

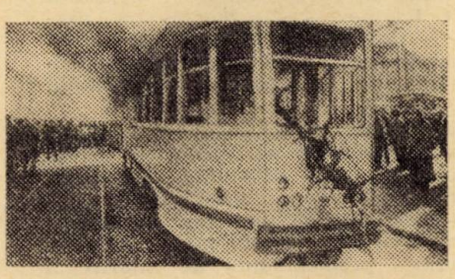

Uriașa manifestație desfășurată săptămîna trecută la Bruxelles cu participarea a 100 000 de agricultori din țările Pieței comune, ca și alte mișcări de protest similare de mare amploare, au relevat o dată mai mult dilemele „dosarului agricol" al C.E.E., profunda contradicție dintre interesele producătorilor și tentativele de „reconversiune" a agriculturii „celor șase" pe calea capitalismului monopolist de stat (pag. 22).

În noaptea de 28 octombrie 1970, Candido Ciuni, internat într-un spital din Palermo, este asasinat sub ochii îngroziți ai soției sale de patru mafioți care îmbrăcaseră halate albe pentru a fi luați drept medici. Substratul acestei crime este relatat în ultimul capitol al serialului nostru „Mafia—teroare și tăcere". Același capitol se ocupă de activitatea de pînă acum și de perspectivele așa-numitei „Antimafia", comisia parlamentară însărcinată să găsească un „antidot" la activitățile faimoasei organizații teroriste siciliene (pag. 24).

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Moscova. Lucrările Congresului P.C.U.S. Rodica Georgescu. 2

Roma. Vizita președintelui Tito. Ileana Nicolaescu. 4

Pakistan. După confuzie, normalizare ? Radu Budeanu. 5

Orientul Apropiat. Întrevederi și contacte. Dumitru Constantin. 6

Washington. Politica și documentele de lucru. Felicia Antip. 7

La Paz. O „redută" greu de cucerit. Anca Voican. 8

Budapesta. Escale pe Dunăre. Alexandru Pintea. 11

Epilog la „Lam Son — 719". Stelian Țurlea. 12

De la „războiul secret" la eșecul „operațiunii Laos". Andrea Barbato. 13

Piața comună. Dilemele „dosarului agricol". Ilie Șerbănescu. 22

DIN SURSE. 10

ÎN ÎNTÎMPINAREA SEMICENTENARULUI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Solidaritate militantă antifascistă. Conf. univ. dr. Ion Babici. 16

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ

Asia, Africa, America Latină : panoramic sindical. Radu Budeanu. 18

ECONORAMA. 21

CONTRAPUNCT

Amatorul de bere, într-o noapte de primăvară. Florica Șelmaru. 26

Ce va spune computerul ? Art Buchwald. 26

SERIAL

Mafia. Teroare și tăcere (III). Rodica Dumitrescu. 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

The Times of India, Der Spiegel, Le Monde, Le Monde Diplomatique, Tempo. 27-30

PROFIL

Nihat Erim, primul ministru al Republicii Turcia. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31-32

MOSCOVA

LUCRĂRILE CONGRESULUI P.C.U.S.

De la trimisul nostru

Moscova, 30 martie. În marea sală a Palatului Congreselor din Kremlin s-au deschis lucrările Congresului al XXIV-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Evenimentul — de mare însemnătate în viața partidului și a popoarelor Uniunii Sovietice — a fost precedat de o amplă și activă participare a comuniștilor, a celor mai largi mase de oameni ai muncii, la dezbaterile pe marginea sarcinilor actuale ale construcției comunismului și a căilor rezolvării lor. Încă de la mijlocul lunii februarie, Proiectul de Directive ale Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. privind dezvoltarea economiei naționale în anii 1971—1975 a fost amplu dezbătut de muncitori, colhoznici, intelectuali, de celelalte categorii ale populației în adunările de partid, la conferințele regionale și orășenești, la congresele republicane.

Dacă ar fi să sintetizez atmosfera care domnește în aceste zile, atît la Moscova cît și în celelalte locuri vizitate — Leningrad și Minsk — aș menționa satisfacția pentru remarcabilele realizări obținute în cursul precedentului cincinal și, în firească înlănțuire, speranța și încrederea că sarcinile stabilite pentru perioada 1971—1975 vor reprezenta o nouă treaptă, superioară, în mersul înainte al popoarelor sovietice pe calea construirii comunismului.

La Moscova, dominată de miile de steaguri roșii și de panouri festive arborate în cinstea acestui eveniment, au sosit din toate colțurile Uniunii Sovietice aproape 5 000 de delegați, aleși de cei 14 milioane de comuniști. La lucrările Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. participă, de asemenea, delegații din partea unui număr de 101 partide comuniste și muncitorești, democratice și de stînga.

La Congres participă delegația P.C.R., condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Din delegație mai fac parte tovarășii : Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Janos Fazekas, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., și Teodor Marinescu, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova.

În cursul ședinței de marți dimineața, după cuvîntul de deschidere rostit de Nikolai Podgornîi, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., au fost alese organismele de lucru ale Congresului și a fost adoptată ordinea de zi a acestuia care cuprinde : Raportul de activitate al C.C. al P.C.U.S., prezentat de L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S. ; Raportul Comisiei centrale de revizie a P.C.U.S., raportor G.F. Sizov, președintele comisiei ; Raportul despre Directivele Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. cu privire la cel de-al IX-lea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S. în anii 1971—1975, prezentat de A. N. Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. ; Alegerea organelor centrale de conducere ale partidului.

La primul punct al ordinii de zi a luat cuvîntul Leonid Ilici Brejnev. În introducerea raportului, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a arătat că cei cinci ani care au trecut de la Congresul al XXIII-lea al partidului au fost ani de muncă încordată a poporului sovietic. Traducînd în viață planurile stabilite de partid, oamenii sovietici au obținut mari succese în toate direcțiile principale ale construcției comuniste.

În continuare, raportorul s-a ocupat de situația internațională a Uniunii Sovietice, de activitatea de politică externă a P.C.U.S. Orînduirea socialistă care s-a consolidat în statele ce formează în prezent sistemul mondial al socialismului — a arătat L. I. Brejnev — și-a demonstrat marea forță vitală în lupta istorică cu capitalismul. S-au deschis noi perspective pentru triumful socialismului în întreaga lume.

L. I. Brejnev a arătat că, deși în lumea socialistă au continuat să se manifeste unele dificultăți și complicații, fapt care a influențat și dezvoltarea relațiilor unor state cu Uniunea Sovietică, aceasta nu a schimbat tendința predominantă de întărire a prieteniei și coeziunii țărilor socialiste. După ce a evidențiat importanța colaborării economice dintre țările socialiste și a examinat unele probleme ale relațiilor U.R.S.S. cu celelalte țări membre ale C.A.E.R., vorbitorul a spus că colaborarea strînsă și multilaterală, prietenia și cordialitatea sînt caracteristice relațiilor U.R.S.S. cu țările participante la Tratatul de la Varșovia — Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, România și Ungaria. Cu Bulgaria, Cehoslovacia, România și Ungaria au fost încheiate noi tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală.

După ce s-a referit la relațiile de solidaritate și prietenie ale P.C.U.S. cu partidele frățești și popoarele din R.D. Vietnam, Cuba, R.P. Mongolă și R.P.D. Coreeană, raportorul a relevat că în ultimii cinci ani au continuat să se dezvolte relațiile sovieto-iugoslave. Ne pronunțăm — a spus el — pentru colaborarea sovieto-iugoslavă, pentru dezvoltarea contactelor dintre partidele noastre.

Raportorul a expus poziția P.C.U.S. în legătură cu divergențele cu Partidul Comunist Chinez și a adus critici Partidului Comunist Chinez și conducătorilor săi. În același timp, el s-a referit la manifestările de normalizare în relațiile dintre cele două țări: întîlnirea șefilor de guverne ai U.R.S.S. și R. P. Chineze din septembrie 1969, tratativele ce se desfășoară la Pekin între delegațiile guvernamentale în vederea reglementării problemelor de frontieră, schimbul de ambasadori și dezvoltarea schimburilor comerciale. „Sîntem gata, a spus vorbitorul, să contribuim pe toate căile nu numai la normalizarea relațiilor, ci și la restabilirea bunei vecinătăți și prieteniei dintre Uniunea Sovietică și Republica Populară Chineză și ne exprimăm convingerea că aceasta se va realiza, în ultimă instanță". În ceea ce privește Albania — a spus el — sîntem gata să restabilim cu ea relații normale, ceea ce ar fi util atît celor două țări cît și intereselor statelor socialiste.

Ocupîndu-se în capitolul următor de particularitățile capitalismului contemporan, raportorul a apreciat că criza generală a capitalismului continuă să se adîncească. În ultimii cinci ani, a subliniat el, politica externă a imperialismului a oferit noi dovezi că natura sa agresivă, reacționară, nu s-a schimbat. În legătură cu aceasta, a adăugat el, trebuie menționat, în primul rînd, imperialismul american, care tinde să domine pretutindeni, să se amestece în treburile altor popoare, încalcă grosolan suveranitatea și drepturile lor legitime, încearcă să-și impună voința unor state și regiuni întregi ale lumii prin forță, corupție, penetrație economică. Încercările imperialismului de a întoarce roata istoriei în favoarea lui sînt sortite eșecului, a spus în continuare L. I. Brejnev. Oricît de grea ar fi lupta împotriva imperialismului, ea continuă să se dezvolte, frontul ei se lărgește continuu.

Raportorul s-a ocupat în continuare de politica P.C.U.S. și a guvernului sovietic pentru asigurarea unor condiții de pace construcției comunismului în U.R.S.S. Noi, a spus el, am apărat în mod consecvent principiul leninist al coexistenței pașnice a statelor, indiferent de orînduirea lor socială. Astăzi, acest principiu a devenit o forță reală a evoluției internaționale. Referindu-se la războiul agresiv dezlănțuit de cercurile conducătoare din S.U.A. în Asia de sud-est, raportorul a declarat că Uniunea Sovietică cere cu hotărîre încetarea agresiunii imperialiste împotriva popoarelor Vietnamului, Cambodgiei și Laosului. U.R.S.S. a fost, este și va fi un militant activ pentru cauza justă a eroicelor popoare din Indochina — a spus L. I. Brejnev. Abordînd problema crizei din Orientul Apropiat, raportorul a subliniat printre altele că R.A.U. a manifestat recent inițiative importante pentru soluționarea conflictului. El a spus că Uniunea Sovietică va sprijini ferm, și pe viitor, țările arabe, declarînd că ea este gata să participe împreună cu celelalte state membre permanente ale Consiliului de Securitate la crearea unor garanții internaționale pentru reglementarea politică în această zonă.

ÎN SALA CONGRESULUI

Raportorul a arătat apoi că una dintre direcţiile cele mai importante ale politicii externe sovietice a fost Europa. În acest context, el a evidenţiat îmbunătăţirea relaţiilor sovieto-franceze şi progresul substanţial intervenit în relaţiile U.R.S.S. cu R.F. a Germaniei. La îmbunătăţirea situaţiei în Europa, în ansamblu, ar putea contribui — a spus el — convocarea conferinţei general-europene. Exprimînd punctul de vedere al Uniunii Sovietice în problemele legate de Berlinul occidental, L. I. Brejnev a spus : dacă S.U.A., Franţa şi Anglia vor porni, ca şi noi, de la respectarea acordurilor aliaţilor care stabilesc statutul special al Berlinului occidental, de la respectarea drepturilor suverane ale R.D.G. ca stat socialist independent, tratativele care se desfăşoară în prezent pot să se încheie cu succes, în avantajul tuturor părţilor interesate, inclusiv al populaţiei vest-berlineze.

Abordînd în continuare problema dezarmării, vorbitorul a arătat, printre altele, că Uniunea Sovietică duce tratative cu S.U.A. în vederea limitării înarmărilor strategice. Rezultatul favorabil al acestor tratative ar permite — a spus el — să se evite o nouă rundă în cursa înarmărilor cu rachete, să se elibereze fonduri considerabile pentru a fi folosite în scopuri constructive.

Relaţiile U.R.S.S. cu ţările lumii capitaliste — a spus mai departe raportorul — au fost destul de active şi variate în ultimii ani. O amploare remarcabilă au căpătat legăturile economice şi tehnico-ştiinţifice, care în unele cazuri au fost stabilite pe termen lung. Pornim de la ideea — a spus în continuare vorbitorul — că îmbunătăţirea relaţiilor dintre U.R.S.S. şi S.U.A. este posibilă. Linia noastră principială faţă de ţările capitaliste, inclusiv faţă de S.U.A., constă în a înfăptui consecvent şi deplin principiile coexistenţei paşnice, a dezvolta relaţii reciproc avantajoase, iar cu statele care sînt dispuse să accepte aceasta — să colaborăm pe tărîmul consolidării păcii.

În încheierea capitolului privind problemele internaţionale, L. I. Brejnev a subliniat că în situaţia actuală P.C.U.S. vede sarcinile concrete fundamentale ale luptei pentru cauza păcii şi prieteniei între popoare în următoarele : să se lichideze focarele de război din Asia de sud-est şi din Orientul Apropiat şi să se contribuie la reglementarea politică a problemelor din aceste zone, pe baza respectării drepturilor legitime ale statelor şi popoarelor supuse agresiunii ; să se dea o ripostă imediată şi fermă oricăror acte de agresiune şi samavolnicie internaţională ; renunţarea la folosirea forţei şi la ameninţarea cu folosirea ei în rezolvarea problemelor litigioase trebuie să devină legea vieţii internaţionale ; să se pornească de la recunoaşterea definitivă a modificărilor teritoriale care au avut loc în Europa, ca urmare a celui de al doilea război mondial, să se înfăptuiască o cotitură radicală spre destindere şi pace pe acest continent ; să se asigure convocarea şi succesul conferinţei general-europene ; să se facă totul pentru asigurarea securităţii colective în Europa. Uniunea Sovietică reafirmă hotărîrea, exprimată de comun acord de către ţările participante la Tratatul defensiv de la Varşovia, de a se anula concomitent acest tratat şi N.A.T.O. ; să se încheie tratate care să interzică arma nucleară, chimică şi bacteriologică ; să se obţină ca pretutindeni să înceteze toate experienţele cu arma nucleară, inclusiv cele subterane ; să se contribuie la crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii.

Ne pronunţăm — a spus raportorul — pentru dezarmarea nucleară a tuturor statelor care posedă arma nucleară, pentru convocarea, în acest scop, a unei conferinţe a celor cinci puteri nucleare — Anglia, R.P. Chineză, Franţa, S.U.A. şi U.R.S.S.

În continuare, L. I. Brejnev a consacrat cea mai mare parte a raportului examinării principalelor probleme ale activităţii economice şi politice a P.C.U.S. în etapa actuală. În raport sînt prezentate pe larg, pe baza a numeroase cifre şi date, succesele obţinute de Uniunea Sovietică în anii 1966—1970. Încheind cu succes cel de-al VIII-lea cincinal, a spus vorbitorul, poporul sovietic a făcut un nou mare pas înainte în crearea bazei tehnico-materiale a comunismului, în întărirea puterii ţării şi în ridicarea bunăstării poporului. În domeniul economic, rezultatul principal al cincinalului 1966-1970 constă în creşterea considerabilă a proporţiilor, accelerarea dezvoltării şi îmbunătăţirea indicilor calitativi ai economiei naţionale. Directivele Congresului al XXIII-lea cu privire la principalii indicatori economici au fost îndeplinite cu succes. Au fost depăşite sarcinile directivelor la principalii indicatori privind creşterea bunăstării oamenilor muncii. Numai în 1970 s-a realizat o producţie industrială aproximativ dublă faţă de cea realizată în toate cincinalele antebelice luate laolaltă. Făcînd bilanţul cincinalului şi apreciind succesele, partidul vede în acelaşi timp clar deficienţele activităţii economice, problemele nerezolvate — se spune în raport — subliniindu-se că acestea nu afectează, însă, principalul — rezultatele pozitive ale cincinalului.

În continuare, raportul s-a oprit pe larg asupra sarcinilor dezvoltării economice a Uniunii Sovietice în perioada anilor următori, arătînd principalele direcţii şi obiective ale viitorului plan cincinal. Se subliniază astfel că cel de al IX-lea cincinal trebuie să devină o etapă importantă în înaintarea continuă a societăţii sovietice pe calea spre comunism, în construirea bazei sale tehnico-materiale şi întărirea puterii economice şi defensive a ţării. Sarcina principală a cincinalului este de a asigura avîntul considerabil al nivelului material şi cultural al poporului, pe baza ritmului rapid de dezvoltare a producţiei socialiste, de creştere a eficienţei sale, pe baza progresului tehnico-ştiinţific şi accelerării creşterii productivităţii. În legătură cu aceasta este subliniată importanţa perfecţionării metodelor de planificare, de conducere a economiei. Una din sarcinile centrale — se subliniază, de asemenea, în raport — o constituie atragerea în măsură tot mai mare a maselor de oameni ai muncii la conducerea producţiei.

Abordînd apoi problemele vieţii interne de partid, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a arătat că perioada analizată s-a caracterizat printr-o creştere în continuare a rîndurilor partidului, prin îmbunătăţirea compoziţiei sale sub raport calitativ. În prezent, P.C.U.S. numără 14 455 321 de oameni, dintre care 13 810 089 membri de partid şi 645 232 de candidaţi. Vorbitorul s-a referit apoi la problemele organizatorice şi la activitatea ideologico-teoretică a partidului.

Unitatea intereselor partidului şi a întregului popor sovietic — a spus în încheiere L. I. Brejnev — dă o forţă de neînvins societăţii noastre, capacitatea de a depăşi orice încercări. Să întărim prin toate mijloacele marele nostru partid, să adîncim legăturile sale cu poporul, cu masele, aceasta poruncă ne-a lăsat-o marele Lenin şi noi vom fi credincioşi acestei porunci leniniste !

Rodica GEORGESCU

Moscova, 30 martie

ROMA

VIZITA PREȘEDINTELUI TITO

Întîlnire între cei doi șefi de state

Urmărită cu viu interes de opinia publică iugoslavă, ca și de cea italiană, vizita oficială în Italia a președintelui I.B. Tito a luat sfîrșit. După cum s-a anunțat, conducătorul iugoslav a avut la Roma convorbiri cu președintele Giuseppe Saragat, cu premierul Emilio Colombo și cu ministrul de externe Aldo Moro. Au fost abordate probleme actuale ale vieții internaționale, între care relațiile Est-Vest și căile pentru a se ajunge la convocarea conferinței pentru problemele securității și colaborării în Europa, situația din Orientul Mijlociu și din Indochina. „**Părțile** — se arată în comunicatul italo-iugoslav dat publicității — **au căzut de acord că este necesar să se depună în continuare eforturi pentru consolidarea atmosferei de încredere și destindere internațională, în scopul găsirii unor soluții corespunzătoare crizelor care amenință încă pacea în lume**".

Pe această linie s-a relevat necesitatea de a se întreprinde tot ce este posibil pentru ca litigiile internaționale să fie rezolvate exclusiv prin mijloace pașnice și pentru a se renunța la folosirea forței și amenințării cu forța. Consacrînd — firesc — o atenție deosebită evoluției situației politice din Europa, președintele Tito și președintele Saragat au apreciat că tratatele încheiate între R.F.G. și U.R.S.S. și între R.F.G. și Polonia constituie o etapă importantă pe calea destinderii și promovării coexistenței pe continentul european și și-au exprimat dorința ca tratativele în problema Berlinului occidental, precum și celelalte convorbiri în curs sau care trebuie să înceapă în Europa să fie încheiate cu succes în scopul eliminării încordării, consolidării procesului de destindere și punerii bazei pentru relații egale în drepturi între toate popoarele europene, pentru dezvoltarea colaborării lor rodnice pe plan economic, tehnic și cultural. „**Italia și Iugoslavia** — se precizează în comunicatul citat — **sînt hotărîte să contribuie activ la pregătirea conferinței pentru problemele securității și colaborării în Europa la care ar urma să participe toate statele europene precum și S.U.A. și Canada**".

În ceea ce privește situația din Orientul Apropiat, convorbirile au reliefat dorința comună de a se obține o rezolvare trainică și justă a conflictului pe baza aplicării rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 și ținîndu-se seama de problemele vitale ale tuturor statelor din această regiune. În legătură cu situația din Indochina, problemă majoră pentru interesele păcii și securității mondiale, s-a relevat necesitatea urgentă ca, prin tratative constructive, să fie găsită o soluție politică, respectîndu-se dreptul fiecărui popor din regiune de a-și hotărî liber viitorul.

Utilă prin contactele directe și, implicit, schimbul de păreri prilejuit, vizita în Italia a președintelui I.B. Tito constituie un eveniment important în evoluția relațiilor iugoslavo-italiene. Aceste relații „**sînt astăzi bune și se dezvoltă în avantajul ambelor țări și al colaborării pașnice în lume**", declara agenției de presă italiană A.N.S.A. Mirko Tepavaț, secretar de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia. „**Iugoslavia și Italia** — adăuga Mirko Tepavaț — **sînt țări mediteraneene și adriatice. Această vecinătate geografică trebuie să ne unească și mai mult deoarece este evident interesul comun pentru pace și colaborare în regiunile în care trăim**". Secretarul de stat pentru afacerile externe iugoslav sublinia în acest context că „**rezultatele importante în relațiile dintre cele două țări constituie un bun exemplu de coexistență pașnică bazată pe temeliile solide ale deplinului respect reciproc, al respectării principiilor independenței, suveranității, integrității teritoriale, neamestecului și egalității în drepturi. De aceea** — arăta M. Tepavaț — **sîntem hotăriți să înlăturăm ceea ce ne desparte și să consolidăm ceea ce ne unește**".

Referindu-se la vizita în Italia a președintelui R.S.F. Iugoslaviei, Mirko Tepavaț își exprima convingerea că: „**Avînd în vedere intențiile exprimate de cele două guverne, există o perspectivă favorabilă pentru dezvoltarea**

HELSINKI: COALIȚIE DIMINUATĂ

AHTI KARJALAINEN

Pronosticurile din urmă cu o săptămînă în legătură cu o rezolvare grabnică a crizei de guvern din Finlanda s-au împlinit. După demisia fostului guvern condus de Ahti Karjalainen, constituit pe o largă bază parlamentară și dispunînd de 144 mandate din totalul de 200, premierul demisionar, care continua să se ocupe de afacerile curente, la invitația președintelui Kekkonen, a început consultări cu conducătorii și membrii partidelor în vederea soluționării crizei. Încheiate vineri seara (deci după ceva mai mult de o săptămînă de la demisie) consultările s-au soldat cu formarea noului cabinet, în care sînt reprezentate patru din cele cinci foste partide ale coaliției.

S-a constituit, prin urmare, o nouă coaliție, ceva mai redusă, între partidul social-democrat, partidul de centru, partidul liberal-popular, partidul suedez, deținînd în parlament un număr de 108 mandate din 200. Partidul comunist (care publicase o declarație ce explica motivul demisiei — refuzul de a-și asuma răspunderea pentru o politică de prețuri ce contravine intereselor populației muncitoare) nu mai participă la coaliție. Noul guvern compus din șaptesprezece miniștri dintre care opt aparțin partidului social-democrat (celelalte nouă portofolii sînt împărțite în ordine de: partidul de centru — cinci, partidul liberal și partidul suedez — cîte două) este condus tot de Ahti Karjalainen. Ministru de externe a rămas social-democratul Väino Leskinen, iar principalele ministere aparțin lui Kristian Gestrin (partidul suedez—apărare), Ajtturi Jaemsen (partidul de centru—afaceri interne), Arne Berner (partidul liberal—comerț), C. O. Tallgren (partidul suedez — finanțe). Ținînd seama de distribuirea portofoliilor este de așteptat ca pe planul politicii externe noul guvern să continue orientarea fundamentală a țării, promovarea unor relații pașnice și de colaborare cu toate țările lumii și ale continentului european în special.

În fruntea celor trei ministere conduse pînă la 17 martie de membri ai partidului comunist (justiție, industrie și probleme sociale), se află acum reprezentanți ai social-democraților. Într-un comunicat dat publicității imediat după constituirea noului cabinet, cele patru partide se angajează să treacă la un control sever al prețurilor și să îndeplinească promisiunile făcute în ultima vreme păturilor sociale dezavantajate de deficiențele politicii economice.

S. Ț.

colaborării pe termen lung, pe baza politicii de prietenie și bună vecinătate între Iugoslavia și Italia. O asemenea perspectivă încurajează eforturile comune continue cărora întîlnirea dintre cei doi președinți precum și alte întîlniri ale președintelui Tito în Italia vor da un nou stimulent și impuls".

Relevînd semnificația acestei vizite, care evidențiază prietenia dintre Italia și Iugoslavia, președintele Giuseppe Saragat sublinia în cuvîntul de bun sosit adresat oaspetelui iugoslav pe aeroportul Ciampino : **„Vizita dv. la Roma dobîndește o deosebită importanță și în raport cu țelul său de a se realiza o mai mare dstindere și colaborare în Europa, în cadrul căreia prietenia italo-iugoslavă constituie un element semnificativ".**

Răspunzînd, președintele Tito arăta că în cursul ultimilor 10 ani **relațiile dintre Iugoslavia și Italia au atins un nivel într-adevăr ridicat ; sînt relații foarte bune și ele demonstrează cum între două țări cu sisteme social-politice diferite pot fi stabilite nu numai relații economice fructuoase, ci și relații politice fertile. Iugoslavia și Italia** — sublinia conducătorul iugoslav — **își pot aduce în mod efectiv o contribuție reală la menținerea și consolidarea păcii în Mediterana și în Europa.**

Desigur, actualul stadiu al relațiilor iugoslavo-italiene se întemeiază pe o lungă perioadă de prietenie și colaborare fructuoasă, pe eforturi reciproce depuse pentru depășirea anumitor neînțelegeri. **„Contactele dintre popoarele celor două țări și colaborarea lor reciprocă** — subliniază comunicatul italo-iugoslav — **au contribuit ca între Italia și Iugoslavia — țări cu sisteme sociale și politice diferite și cu poziții internaționale deosebite — să fie stabilite relații prietenești".**

Cu prilejul prezenței sale în Italia, președintele R.S.F. Iugoslavia a făcut luni o vizită la Vatican unde a avut o întrevedere de două ore și jumătate cu Papa Paul al VI-lea. În cadrul întîlnirii, apreciată de președintele Tito drept „cordială și utilă", au fost abordate situația din Orientul Apropiat, din Indochina, probleme ale statelor aflate în curs de dezvoltare.

Ileana NICOLAESCU

PAKISTAN

DUPĂ CONFUZIE, NORMALIZARE?

Ședința de la Dacca a Adunării Constituante pakistaneze nu a avut loc la 3 martie. Amînarea ei „sine die" de către președintele Yahya Khan s-a explicat prin termeni ireconciliabili în care se purta dialogul între protagoniștii alegerilor din decembrie anul trecut : șeicul Mujibur Rahman, liderul partidului „Liga Awami" și conducătorul „Partidului Poporului", Ali Zulfikar Bhutto. După tentative repetate de conciliere a celor doi lideri parlamentari, președintele Khan — luînd în considerare promisiunile lui Rahman și Bhutto de a lua, în sfîrșit, loc pe băncile Parlamentului de la Dacca — a revenit asupra deciziei de a amîna „sine die" reuniunea Adunării Constituante (importantă prin faptul că urma să prezinte proiectul Constituției țării). Astfel, întîlnirea parlamentarilor a fost reprogramată pentru 25 martie.

Joi, 25 martie, porțile Parlamentului din Dacca au rămas, însă, în continuare închise. Cu toate eforturile de aplanare a conflictului, depuse de Yahya Khan timp de 11 zile, relațiile între Bhutto și Rahman s-au menținut încordate. Din acest moment, tensiunea care domina raporturile între Rahman, puternic în Pakistanul de est și Bhutto, cu o largă influență în Pakistanul de vest, s-a accentuat brusc și a împins barometrul politic al țării spre „furtună".

Pînă la 25 martie, știrile transmise de agențiile de presă internaționale marcau, cu o oarecare precizie, sinusoida preparării întrunirii parlamentare. Începînd însă de vineri, 26 martie, informațiile provenind din Pakistan au devenit contradictorii, fiind caracterizate de o confuzie totală. Pentru a conferi o imagine a vitezei cu care s-au precipitat evenimentele iată graficul politic al primelor 24 de ore de conflict, ulterior confirmat de agențiile de presă :

Vineri 26 martie

— ora 17. Prin intermediul unui post de radio clandestin, șeicul Mujibur Rahman anunță „declararea independenței Pakistanului de est sub numele de Republica Populară Bangla Desh". Același post consemnează primele ciocniri între trupele armatei pakistaneze (prezente la fața locului în urma decretării, de către președintele Yahya Khan, cu trei săptămîni înainte, a legii marțiale) și partizanii „Ligii Awami" ;

— ora 18. Președintele Khan instaurează cenzura totală asupra transmiterii de informații din regiunile de est și invită corespondenții străini să nu își părăsească locuințele ;

— ora 21,25. Partidul „Liga Awami", majoritar în Pakistanul de est, este scos „înafara legii" — anunță președintele Yahya Khan ;

— ora 22,15. Șeicul Mujibur Rahman lansează un apel țărilor afro-asiatice de a face cunoscută la O.N.U. situația din Pakistan.

Sîmbătă 27 martie

— ora 0,15. Postul de radio „Bangla Desh" cheamă populația bengaleză la rezistență armată generală împotriva trupelor guvernului central ;

— ora 8,30. Postul de radio din Caraci anunță arestarea șeicului Mujibur Rahman ;

— ora 15,30. „Sînt liber. Continuați lupta pentru independență !" — se aude vocea lui Mujibur Rahman la un post de radio clandestin ;

— ora 16. Atît sursele guvernamentale oficiale cît și cele din regiunea estică informează că luptele își extind aria de operații. Se anunță că trupele guvernamentale ar utiliza aviația și tancurile. După informațiile agențiilor de presă, cifra victimelor omenești ar fi în creștere. Agenția Press Trust of India anunța că „cel puțin 10 000 de civili au fost uciși în Pakistanul răsăritean de cînd s-a dat ordin armatei să zdrobească mișcarea condusă de șeicul Mujibur Rahman". Afirmațiile și dezmințirile se succed.

În următoarele zile, presa mondială, cu toată confuzia și datele contradictorii, ca urmare a cenzurii și a dificultăților de acces în zonele de conflict, a apreciat că s-a ajuns la o situație extrem de gravă. În comentariile unor ziare și-au găsit loc afirmații potrivit cărora în Pakistan „există pericolul unei a doua Biafre".

Ulterior, tabloul evenimentelor din Pakistan nu a părut suficient de clar. Pe de o parte, potrivit agențiilor Associated Press și France Presse, care au anunțat instaurarea în Pakistanul de est a unui „guvern provizoriu" condus de maiorul Zia Khan și aflat sub directa autoritate a șeicului Rahman, orașele Rangpur, Jessore, Comilla și Saidpur s-ar fi aflat sub controlul trupelor acestui guvern provizoriu. Pe de altă parte însă, potrivit comunicatului oficial difuzat de guvernul central „în regiunea de est a țării, viața revine la normal".

Întreg tabloul realităților politice, economice și sociale pakistaneze, încă înaintea izbucnirii actualului conflict, impunea atenției observatorilor necesitatea găsirii unor soluții operative, de înțelegere și abordare constructivă a imperativelor dezvoltării țării. Cu atît mai mult — în contextul ultimelor evenimente — devenise și mai necesară depunerea unor serioase eforturi în vederea găsirii unor soluții politice a conflictului. În această ordine de idei, ziarul „The New York Times" remarca : „Faptul că ambele părți implicate în criza constituțională din Pakistan au recurs la forță reprezintă o greșeală tragică care nu poate decît să pricinuiască noi suferințe înfiorătoare bengalezilor, victime ale unuia din dezastrele naturale cele mai distrugătoare din istorie, și nu poate contribui la înfăptuirea obiectivului președintelui Yahya Khan de a menține un stat musulman puternic și unit".

Iar „Observer" (Londra), subliniind necesitatea utilizării dialogului în a-

MUJIBUR RAHMAN

→

bordarea problemei preciza : „Singura speranță de a se ajunge la o soluție rezonabilă constă în continuarea eforturilor pentru găsirea unui acord negociat".

Filmul evenimentelor din Pakistan a continuat să se deruleze cu rapiditate. După apogeul conflictului, atins la sfîrșitul săptămînii trecute, începînd din noaptea de 30 spre 31 martie, agențiile de presă au transmis primele informații privind calmarea situației. Într-o declarație dată publicității la Dacca și preluată de Agenția France Presse, autoritățile centrale afirmă că dețin pe deplin controlul asupra situației. La Dacca, Tongi, Comilla, Jessore, Rangpur și Khulna, localități care au reprezentat principalul teatru de conflict, viața se desfășoară, în prezent, normal. Întreprinderile și-au reînceput activitatea, principalele cotidiene au reapărut, în sfîrșit persoanele care părăsiseră localitățile au fost informate că se pot reîntoarce la domicilii.

După puternica tensiune și confuzia care au dominat regiunea estică par să se manifeste primele semne ale normalizării. Rămîne de văzut, după atîtea răsturnări de situații, ce prepară viitorul populației pakistaneze atît de greu încercate în ultimul timp.

Radu BUDEANU

ORIENTUL APROPIAT

ÎNTREVEDERI ȘI CONTACTE

Atenția observatorilor politici și a presei internaționale s-a oprit, în această săptămînă, îndeosebi asupra cîtorva evenimente care, prin semnificațiile lor, par să se refere nu atît la noi posibilități de reglementare politică a crizei cît, mai ales, la examinarea consecințelor situației create în ultimul timp.

Este de semnalat mai întîi faptul că misiunea Jarring este temporar suspendată, întrucît mediatorul O.N.U. a plecat spre Moscova, unde el deține postul de ambasador al Suediei. Unii diplomați de la O.N.U. afirmă că Gunnar Jarring a părăsit New Yorkul cu cel puțin o săptămînă înainte de data prevăzută manifestîndu-și în acest fel decepția și descurajarea față de stadiul misiunii sale. Deși s-a anunțat că el își va relua postul de la Națiunile Unite „în a doua jumătate a lunii aprilie", agenția „France Presse" scrie că „oricum, o dată cu plecarea ambasadorului Jarring, la O.N.U. s-a creat un vid complet în ce privește conflictul din Orientul Apropiat". După cum se afirmă în cercurile de la New York, Jarring va rămîne la Moscova pînă cînd va apare un factor pozitiv capabil să relanseze eforturile sale, și acesta ar consta, se subliniază, în abandonarea de către Israel a atitudinii sale intransigente. În drumul său spre Moscova, ambasadorul Jarring a avut luni la Paris o întrevedere de peste două ore cu șeful diplomației egiptene, Mahmud Riad aflat și el în capitala Franței, după trecerea sa prin Roma și contactele diplomatice avute acolo.

Riad a descris situația din Orientul Apropiat ca „nefiind de loc bună". Subliniind că R.A.U. a răspuns pozitiv la memorandumul lui Jarring și că Israelul a respins toate încercările de reglementare, Riad a declarat că : „Noi sperăm că Israelul va adopta o atitudine rezonabilă și, în sfîrșit, pacea va putea fi restabilită în Orientul Mijlociu". După o convorbire avută cu Maurice Schumann în cadrul căreia, cele două părți au ajuns la „concluzii comune", începînd de marți, Riad a prezidat conferința a 22 de ambasadori egipteni acreditați pe lîngă guvernele occidentale cărora li s-au adăugat reprezentantul R.A.U. la O.N.U. și șeful misiunii arabe la Washington. Oficialități de la Cairo au informat că în cadrul conferinței, prima de acest gen desfășurată în afara granițelor R.A.U., întîia etapă va fi consacrată prezentării de către diplomații egipteni a unor rapoarte detaliate asupra atitudinii diferitelor guverne occidentale privind recentele inițiative ale R.A.U. și poziția Israelului. După discutarea acestor rapoarte, Mahmud Riad a analizat actuala situație din Orientul Apropiat fixîndu-se apoi principiile și domeniile activității diplomatice pe care R.A.U. o intenționează pentru a determina ieșirea din impas. După încheierea conferinței — Mahmud Riad va vizita succesiv Atena și Teheranul.

Pe plan interarab, o atenție deosebită a fost acordată vizitei de 24 ore în Sudan a președintelui R.A.U., Anwar El Sadat, însoțit de ministrul apărării naționale Mohamed Fawzi. Întrucît ea a fost precedată de o alta efectuată în urmă cu două săptămîni în Libia, observatorii au pus în legătură acest fapt cu federația pe care cele trei țări de mai sus, împreună cu Siria, au hotărît toamna trecută s-o înființeze. Arătînd că „zilele următoare vor fi hotărîtoare în criza din Orientul Apropiat", președintele egiptean a declarat : „În cursul lunii trecute, R.A.U. a făcut tot ce i-a fost posibil pentru pace și a mers pînă la capătul drumului căutînd realizarea unei păci juste, fără cedarea vreunei palme din teritoriul arab ocupat și fără scoaterea la mezat a drepturilor poporului palestinian". În legătură cu eforturile și inițiativele lui Anwar Sadat, Adunarea Națională a R.A.U. a reafirmat sprijinul său pentru președintele egiptean respingînd totodată formula demilitarizării Sinaiului, avansată de secretarul de stat american, Rogers, într-o conferință de presă.

HONDURAS: DISPUTA CULORILOR

Duminică, în Honduras s-a votat : pentru numirea unui nou președinte și a membrilor parlamentului. Se cunosc deja rezultatele : a învins Ramon Ernesto Cruz. Din cei aproape două milioane și jumătate de locuitori ai țării (din care 300 000 în capitală — Tegucigalpa), aproximativ un milion au trecut prin fața urnelor. Adică toți bărbații și femeile (ele votează începînd doar din 1955) care au împlinit 21 de ani.

Candidații la postul de succesor al generalului Oswaldo Lopez Arellano au fost în număr de doi, reprezentînd partidul de guvernămînt și, respectiv, opoziția. Adică : Ramon Ernesto Cruz, din partea Partidului național (culoarea simbol — albastru) și Jorge Bueso Arias, în numele opoziției — Partidul liberal (culoarea simbol — roșu).

Disputa a apărut mai mult între persoane și mai puțin între teorii politice, platforme electorale etc., întrucît între cele două partide care au participat în alegeri nu există diferențe ideologice profunde. În timp, orientarea lor a depins aproape fără excepție de personalitatea care a condus la un moment dat. Ele nu dispun, în consecință, de o reală bază de masă. Partidul național, înființat în 1923, are o evoluție conservator-moderată. Participă la majoritatea guvernelor civile din ultimul deceniu, are unele linii de tangență cu cercurile militare și sprijină, din punct de vedere economic, aportul Hondurasului la dezvoltarea Pieței comune a Americii Centrale. Partidul liberal, de opoziție, a pierdut la alegerile municipale din 1968 un număr considerabil de simpatizanți. S-a aflat la putere între 1957—1963 (anul unei lovituri de stat militare), cînd a pus în aplicare unele reforme sociale. Dispune de influență în mediul electoral urban.

Noul președinte urmează să se instaleze la 6 iunie. Dată fiind suprapunerea concepțiilor politice, în consecință a platformelor electorale, nu sînt de așteptat evoluții-surpriză în viața internă a Hondurasului. De la „războiul fotbalului", din iulie 1969, telexurile agențiilor de presă n-au mai transmis nici o știre de senzație. Datele cunoscute rămîn valabile : cu o economie preponderent agragă, Hondurasul cultivă insistent cafea, zahăr și banane (de aici dependența de „United Fruit"). Între 1955—1968, participarea industriei la realizarea produsului național brut a crescut doar de la 10,5 la 16,8 la sută. Astfel încît, Hondurasul dispune deocamdată de cel mai mic venit pe cap de locuitor din țările Americii Centrale. În urma conflictului cu Salvadorul, armata a fost mai bine dotată. Pe alt plan, s-a pus din nou problema delimitării definitive a graniței comune, punct principal și în platformele electorale ale celor doi candidați. Ambii propuneau un „pact al unității naționale" care ar urma să țină piept „oricărei agresiuni externe". Pactul în cauză solicita, de fapt, o stingere a antagonismelor interne pentru a se ajunge la o armonie în ciuda sărăciei (unora). Adică tot omul să vadă roz, indiferent dacă avea să cîștige „roșu" sau „albastru".

A. V.

În Iordania incidentele dintre palestinieni și armata hașemită au reizbucnit cu tărie, mai întîi la Irbid și apoi în capitala țării. Noile ciocniri au fost apreciate ca cele mai grave care au survenit în Iordania după cele din septembrie 1970 și din ianuarie 1971. Ca de obicei, și în legătură cu izbucnirea recentelor ciocniri, părțile s-au acuzat reciproc. Observatorii notează însă că incidentele au apărut aproape imediat după rechemarea la Cairo a generalului Ahmed Abdel Hamid Hilmi, șeful observatorilor militari arabi însărcinați să supravegheze aplicarea acordurilor de la Cairo și Amman dintre organizațiile palestiniene și autoritățile iordaniene. Intensitatea ciocnirilor de la Irbid a fost așa de mare încît în oraș a fost decretată starea excepțională, iar armata iordaniană a folosit artileria grea. Încercuit în cursul zilei de duminică, Irbidul a rămas practic izolat. Deși la Amman, forțele palestiniene sînt prezente mai mult simbolic, la sfîrșitul săptămînii au izbucnit și aici incidente armate apreciate ca destul de serioase. Față de situația creată în Iordania, Yasser Arafat, președintele C.C. al O.E.P., comandantul șef al forțelor rezistenței palestiniene a adresat un apel de ajutor tuturor statelor arabe. La rîndul său, Babi Ladgham, președintele Comitetului superior arab însărcinat cu supravegherea aplicării acordurilor dintre autoritățile iordaniene și organizațiile palestiniene, a anunțat că a adresat mesaje șefilor statelor arabe pentru a le atrage atenția asupra „gravității evenimentelor din Iordania". Pe de altă parte, parlamentul iordanian, întrunit luni, a aprobat măsurile luate de premierul Wasfi Tall pentru reglementarea situației.

Dumitru CONSTANTIN

WASHINGTON

POLITICA ȘI DOCUMENTELE DE LUCRU

Secretarul de stat al S.U.A., William Rogers, a prezentat Congresului un amplu raport, intitulat „Politica externă americană, o nouă unitate și o nouă hotărîre". Buletinul de Știri al Casei Albe a dat publicității textul integral al comentariului introductiv la acest raport în care este examinată evoluția diplomației americane în anii 1969 și 1970.

Întrucît „cadrul și filozofia fundamentală ale politicii externe" au fost prezentate în raportul președintelui cu privire la „politica externă a S.U.A. în anii '70", Departamentul de Stat reia, detaliindu-le, tezele principale ale acestui raport.

Constatînd că „în lumea de astăzi există prilejuri noi și contestări noi ale răspunderilor S.U.A." — secretarul Departamentului de Stat definește rolul țării sale în următorii termeni : „Statele Unite trebuie să joace un rol important și activ în relațiile internaționale".

Iată, pe scurt, cum comentează Departamentul de Stat principalele probleme internaționale.

Europa : „Noi — afirmă Rogers — urmărim să ne îmbunătățim relațiile cu Uniunea Sovietică și cu alte state din Europa răsăriteană". Volumul „decepționant de mic" al schimburilor comerciale ale S.U.A. cu țările acestei regiuni este constatat, dar nu și analizat. Sînt repetate cunoscutele rezerve americane față de ideea convocării neîntîrziate a unei conferințe generale pentru securitatea europeană, reluîndu-se cererea de a se realiza unele condiții preliminare (un acord în problema Berlinului occidental, tratative privind reducerea forțelor militare ale celor două blocuri) înainte de convocarea acestei conferințe.

Dezarmare. Secretarul de Stat apreciază că actualele tratative americano-sovietice (S.A.L.T.) „sînt serioase și lipsite de polemică... Au fost realizate unele progrese în tratative și noi continuăm să fim hotărîți să mergem înainte, spre un acord care să contribuie la securitatea ambelor părți".

Indochina. După cum era și de așteptat, raportul secretarului de stat nu aduce elemente noi. Apologia „doctrinei Nixon" și a politicii de vietnamizare sună discordant în aceste zile imediat următoare eșecului categoric al invaziei din Laos, prezentată, la inițierea ei, ca o etapă necesară a „vietnamizării".

Orientul Apropiat. După ce amintește „importantele interese politice, economice și strategice ale S.U.A. în această regiune", William Rogers reamintește inițiativele americane urmărind o reglementare pașnică pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967. „Noi sîntem convinși afirmînd că o reglementare pe baza unui acord și nu una impusă, este calea de instaurare a păcii în Orientul Apropiat".

America Latină : „Legăturile și asocierile noastre cu America Latină vor continua, se arată în document, dar legăturile noastre strînse cu țările din această emisferă nu ne dau nici un privilegiu special și nici răspunderea primordială pentru evenimentele interne din America Latină..." În această regiune — arată Rogers — „schimbări inerente ar putea să apară ca fiind opuse intereselor noastre imediate".

Preocupările comune ale diplomației. Raportul arată că diplomația politică bilaterală reprezintă doar un aspect al relațiilor internaționale. Există însă și probleme comune tuturor țărilor, care solicită o tot mai mare atenție diplomatică. Sînt enumerate, în această ordine de idei, politica economică, problemele ecologiei, ale populației, răspîndirea stupefiantelor, deturnarea avioanelor, problemele fundului mărilor.

Întreg acest comentariu introductiv are caracterul unei declarații de intenții. Congresul urmează să-l studieze și totodată să studieze în fond analizele și recomandările concrete cuprinse în voluminosul raport însoțitor.

Secretarul apărării, Melvin Laird, a prezentat Comitetului pentru forțele armate al Camerei Reprezentanților un plan de înarmare pe următorii cinci ani. Acest plan, explică Laird, se întemeiază pe „o strategie nouă, strategia descurajării realiste". El afirmă că „greșesc cei ce ar respinge această strategie văzînd în ea o continuare a unor concepții vechi. Vechea politică se baza pe ripostă și pe reacție. Noua strategie este pozitivă și activă. Vechea politică se concentra asupra îngrădirii și a acomodării. Noua strategie pune accentul pe o implicare măsurată, semnificativă și pe tratative energice de pe poziții de forță".

E ciudat cum poate fi prezentată drept nouă ideea negocierii „de pe poziții de forță", ideea uzată, perimată și, cel puțin, aparent, abandonată la un moment dat ca aparținînd unei epoci depășite. Dacă avem în vedere formula lansată de președintele Nixon încă de la începutul mandatului său, „era confruntării lasă loc erei negocierii", nu putem să nu observăm că „negocierea de pe poziții de forță" înseamnă de fapt confruntare, nu negociere.

De altfel, Laird nu face decît să urmeze, cu foarte puține deosebiri, calea trasată de predecesorii săi : economii relativ mici în materie de forțe convenționale, pentru a face posibilă o expansiune și mai rapidă a înarmării nucleare. Or, atît strategia „represaliilor nucleare masive" preconizată de Charles Wilson cît și strategia „ripostei flexibile" introdusă de Robert McNamara se bazau pe continua sporire a puterii nucleare americane. „Riposta flexibilă" aducea cu sine și o sporire a forțelor convenționale. Renunțînd la ea și anunțînd că actualul sistem de recrutare va fi înlocuit treptat printr-un sistem de voluntariat, Laird pune pe primul plan intensificarea cursei înarmărilor nucleare. Programul lui de înarmare nucleară este considerat excesiv chiar și de experții Pentagonului, care tind în general să exagereze pericolele externe pentru a obține alocații militare cît mai mari. În raportul secretarului apărării se afirmă că „multe vor depinde de rezultatul tratativelor privind limitarea înarmărilor strategice.

→

MELVIN LAIRD
Între exerciții retorice și alocații bugetare

Ţinînd seama de incertitudinile legate de tratativele S.A.L.T., trebuie să ne menţinem capacităţile actuale, păstrînd sau creînd opţiuni pentru ajustarea în sus sau în jos a acestor capacităţi, după cum va fi necesar". Concret, pentru anul 1972 se solicită fonduri în vederea continuării tuturor programelor nucleare prevăzute. Ca urmare, bugetul militar urmează să crească în 1972 cu 3,9 miliarde de dolari faţă de 1971, ajungînd din nou la 79,2 miliarde de dolari.

Dacă, în linii mari, strategia „descurajării realiste" nu este decît un alt nume pentru o politică bine cunoscută, nota de originalitate pe care totuşi o conţine provine din traducerea în termeni militari a doctrinei Nixon. Recentul mesaj prezidenţial despre „Starea lumii" indica principalele direcţii ale acestei strategii. Acum se precizează încă o dată că, în ceea ce priveşte N.A.T.O., „trebuie menţinute capacităţi tactice şi strategice moderne şi eficiente", că se exclude o reducere a actualului nivel al forţei militare şi că aliaţii europeni ai Statelor Unite trebuie să contribuie mai masiv la „sarcina comună" : pentru următorii cinci ani se prevede o contribuţie suplimentară de un miliard de dolari, împărţită aproape egal între zece ţări vest-europene.

Planul Laird prevede de asemenea creditele necesare pentru continuarea „vietnamizării" şi a aplicării doctrinei Nixon la întreaga Asie de sud-est.

Contrazicînd argumentele şi concepţia expuse de Laird, îşi aduce propriile sale considerente aşa-numitul „Contrabuget". Este vorba de un document de 400 de pagini publicat de Coaliţia naţională urbană (organism sprijinit de cercuri de afaceri, cu participarea celor mai importante organizaţii obşteşti din S.U.A. şi constituit după tulburările sociale din 1967). Contrabugetul îmbrăţişează aceeaşi perioadă de cinci ani (1972—1976) ca şi planul Laird. El cere însă, reducerea drastică a tuturor cheltuielilor militare cu circa o treime, ceea ce înseamnă că înarmările ar trebui să treacă de la 74,5 miliarde de dolari pe an nu la 79,2 miliarde, ci la 49 de miliarde pe an. Cifra globală a cheltuielilor „contrabugetului" este aproape egală cu cea a cheltuielilor bugetului real. Priorităţile sînt însă radical diferite : alocaţiile pentru sănătate ar urma să crească cu circa 70 la sută, fondurile pentru completarea veniturilor familiilor sărace să ajungă la 11 la sută din buget, subsidiile federale pentru oraşe şi state să treacă de la 30 de miliarde în 1971 la 52 miliarde în 1976 etc. Pentru a obţine sumele necesare, reducerea alocaţiilor militare ar fi completată de reduceri proporţional mai mici în domeniul transporturilor, dezvoltării rurale, cercetărilor, prezervării mediului ambiant şi cu sporirea impozitelor pe veniturile mari.

Cum ar rezista economia americană unei asemenea transformări ? Răspunsul este dat de alt studiu, independent de cel citat şi publicat din întîmplare în aceeaşi zi cu planul Laird. Bazat pe cercetări finanţate de Agenţia americană pentru controlul armamentelor şi dezarmare, acest studiu de 600 de pagini întocmit de 12 oameni de ştiinţă şi editat de Bernard Udis, de la Universitatea Colorado, ajunge la concluzia că Statele Unite s-ar putea adapta „fără dislocări serioase" unei reduceri substanţiale a cheltuielilor militare : măsuri guvernamentale avînd ca obiectiv creşterea cheltuielilor federale şi private în scopuri civile ar asigura o folosire aproape deplină a mîinii de lucru.

Comentînd raportul Coaliţiei naţionale urbane, ziarul „Christian Science Monitor" scrie că „dacă vrei să ştii cu adevărat care sînt opţiunile sociale ale unui stat trebuie să vezi în ce anume îşi investeşte banii". Or, concluziile studiilor citate au toate şansele să rămînă simple deziderate, în timp ce raportul Laird este un program guvernamental.

Felicia ANTIP

LA PAZ

O „REDUTĂ" GREU DE CUCERIT

O publicaţie cu profil economic este îngrijorată de soarta Americii Latine. Pe probleme economice ? Nu. Politice. „Boletin cambial", care apare la Rio de Janeiro, vede America Latină nici mai mult nici mai puţin, decît „aşezată pe un butoi cu pulbere", dat fiind că, de la un timp, „devine tot mai evident progresul mişcărilor de stînga". „Sensurile" regimului lui Salvador Allende „ne scutesc de comentarii", scrie buletinul. „Nimeni nu poate acuza de marxism guvernul generalului Alvarado, dar politica sa de apărare a intereselor naţionale este o etapă într-un anumit sens". Dă apoi alte şi alte exemple „alarmante" : în Uruguay, „Frente amplio" are şanse de a ajunge la putere pe cale electorală ; în ceea ce priveşte Bolivia, generalul Torres a reformat cabinetul pentru a include reprezentanţi ai stîngii ; problema explozivă a petrolului stimulează permanent ostilitatea populară faţă de Statele Unite în Venezuela ; sindicatelor li s-au făcut prea multe concesii, fiind prea puternice, în Argentina ş.a.m.d. Disperată, publicaţia conchide : singura redută rămîne... Paraguayul !

PREŞEDINTELE TORRES (în centru)
O „remaniere funcţională"

Care este partea de contribuţie a Boliviei la disperarea lui „Boletin cambial" ? Ministrul de interne, Jorge Gallardo, a anunţat zădărnicirea unui complot antiguvernamental. Ţinta — cabinetul Torres în actuala sa formaţie. Se ştie că, recent, membrii cabinetului şi-au prezentat în bloc demisia preşedintelui Juan José Torres. Explicaţiile oficiale, şi probabil cele reale, menţionau că s-a urmărit să se acorde deplină libertate şefului statului de a alcătui un nou guvern. Agenţiile internaţionale au semnalat imediat evenimentul care, pe plan local, n-a constituit o surpriză. Posibilitatea unei remanieri era aşteptată de aproape trei săptămîni : la începutul lunii trecute, cotidianul „Hoy" vorbea de această ipoteză, stabilind chiar o dată limită a realităţii ei : 20 martie. Se baza pe informaţii (sigure, pretindea ziarul) culese la recepţia de la palatul prezidenţial, dată cu prilejul aniversării preşedintelui (5 martie). Atunci, Joan José Torres a vorbit de faptul că guvernul se află „în luptă cu timpul".

O remaniere era de prevăzut şi din alte motive. „Mişcarea naţională revoluţionară", partid inspirat de fostul preşedinte Paz Estenssoro, a decis să nu mai acorde sprijin guvernului în funcţie, chemîndu-şi simpatizanţii cu funcţii superioare în aparatul de stat să demisioneze. S-a creat un moment de incertitudini şi suspiciuni. Aceeaşi cronică guvernamentală din „Hoy" scria că la recepţia de la Palatul Quemado, unii miniştri declaraseră că este ultima dată cînd vin să-l felicite pe preşedintele ţării în calitate de membri ai guvernului.

Incidentul cu M.N.R. se pare că a izbucnit după ce preşedintele Torres a acuzat partidul de atitudine antinaţională şi pro-americană. Pot fi şi alte motive. De exemplu, faptul că nu toată conducerea M.N.R. era de partea sau împotriva guvernului. În ultimul timp se constatase o spargere a unităţii prin apariţia a cel puţin patru fracţiuni, care se considerau între ele ireconciliabile. În aprilie urmează să aibă loc Convenţia partidului ; or, date fiind deosebirile de opinii, mulţi sînt sceptici. Jaime Arellano, secretarul executiv al M.N.R., a declarat de pe acum că nu va participa, dat fiind că nu recunoaşte autoritatea unora dintre membrii conducerii. Poziţia adoptată faţă de guvern lasă deci loc speculaţiilor : îndemnul la depunerea demisiilor poate fi o probă a devotamentului faţă de M.N.R. şi, în acelaşi timp, o chemare la ordine a dizidenţilor.

Remanierea din La Paz poate fi, însă, în mai mare măsură, o consecinţă a evenimentelor din Santa Cruz, capitala provinciei orientale a Boliviei. Militari infideli guvernului au jucat, ca atîtea ori în istoria Boliviei, un rol care a pus în pericol, pentru prima dată în mod serios, însuşi guvernul generalului Torres. Colonelul Remberto Torres, văr cu preşedintele, a incitat populaţia la revoltă, printre care un număr mare de ţărani. Una din ideile sale era secesiunea acestei regiuni de restul Boliviei. (Santa Cruz este centrul unei zone cu o dezvoltare economică prosperă, rela-

tiv mai rapidă decît a altor departamente, datorită bogăţiei zăcămintelor de petrol.) Urmărea însă, în primul rînd, separarea preşedintelui Torres de cîţiva dintre miniştrii săi, în exclusivitate civili. Evident, dat fiind că în spatele acestor manevre s-au aflat elemente de dreapta, orientarea politică a celor vizaţi a fi înlăturaţi nu mai trebuie menţionată. Erau dintre cei care se pronunţaseră mai categoric în ultimul timp pentru adîncirea reformelor economice şi sociale. Mai ciudat pare că ministrul agriculturii, colonelul Hugo Cespedes, care are legături cu puternica Confederaţie naţională a muncitorilor agricoli, a sprijinit revolta din Santa Cruz. S-a ajuns, ca urmare, la o situaţie paradoxală : un ministru al cabinetului Torres cerea, indirect, demisia a cinci colegi ai săi.

Reacţia populară nu s-a lăsat însă aşteptată. Chiar la Santa Cruz, Centrala muncitorească departamentală, susţinută de studenţi, a declarat o grevă pe termen nelimitat, cerînd demisia colonelului Remberto Torres (care se instalase prefect al oraşului). În La Paz, Centrala muncitorească boliviană (C.O.B.) a declarat, de asemenea, o grevă pe tot teritoriul ţării. Atitudinea fermă a sindicatelor a permis ieşirea din impas. Trei miniştri s-au deplasat la Santa Cruz pentru a reglementa definitiv situaţia. Preşedintele Torres s-a consultat îndelung cu liderii Centralei muncitoreşti şi ai Confederaţiei universitare. Concluzia a fost : „procesul revoluţionar va fi accelerat". Cît priveşte regiunea unde au avut loc incidentele, întoarcerea în Santa Cruz a prefectului în drept a prilejuit „o manifestare spectaculoasă", scriu agenţiile de presă, faţă de guvernul din La Paz.

La scurt timp de la încheierea incidentelor a urmat remanierea guvernamentală. În vederea ei, José Torres şi liderii C.O.B. s-au întîlnit din nou, iar preşedintele a făcut cîteva vizite în principalele centre miniere ale ţării. Importanţa sectorului muncitoresc minier (exploatările de argint) în cadrul politic intern bolivian este, de altfel, un lucru foarte cunoscut la faţa locului. Una din primele măsuri ale guvernului după instalare a fost mărirea salariilor minerilor. „Generalul Torres şi-a amintit de o vorbă veche care spune că, fără sprijinul minerilor argintari nu este posibilă o revoluţie în Bolivia" („Le Monde Diplomatique"). Ei reprezintă, prin forul lor oficial — Federaţia minerilor — forţa principală în cadrul mişcării sindicale, condusă de foarte mulţi ani de fostul vicepreşedinte, Juan Lechin.

După vizite şi consultări, Juan José Torres a anunţat componenţa noului cabinet, care beneficiază de nouă miniştri noi (din 16 cîţi formează guvernul). Restul portofoliilor au fost restituite aceloraşi persoane. Remanierea a fost dictată, a spus preşedintele, de imperativele „consolidării revoluţiei şi construirii unei noi Bolivii pe temelii proprii, în domeniul politic, economic şi social". Este, se pare, o remaniere funcţională, realizată de comun acord cu diverse sectoare interne şi în interesul acestora. Se păstrează acelaşi echilibru sigur, care a caracterizat instalarea preşedintelui Torres şi apoi mandatul său. Evenimentele de la Santa Cruz şi recentul complot eşuat, indică, totuşi, la fel de sigur că elementele de dreapta din armată nu au... dezarmat. Chiar dacă, după dejucarea unor comploturi antiguvernamentale, au fost făcute epurări după epurări, încît un mare număr de ofiţeri reacţionari au fost destituiţi. Apar totuşi surprize chiar în familie (Remberto este un Torres). Oricum, Bolivia nu pare o redută uşor de cucerit de aventurieri (cel mai adesea), după instalarea guvernului revoluţionar.

Anca VOICAN

Album de familie

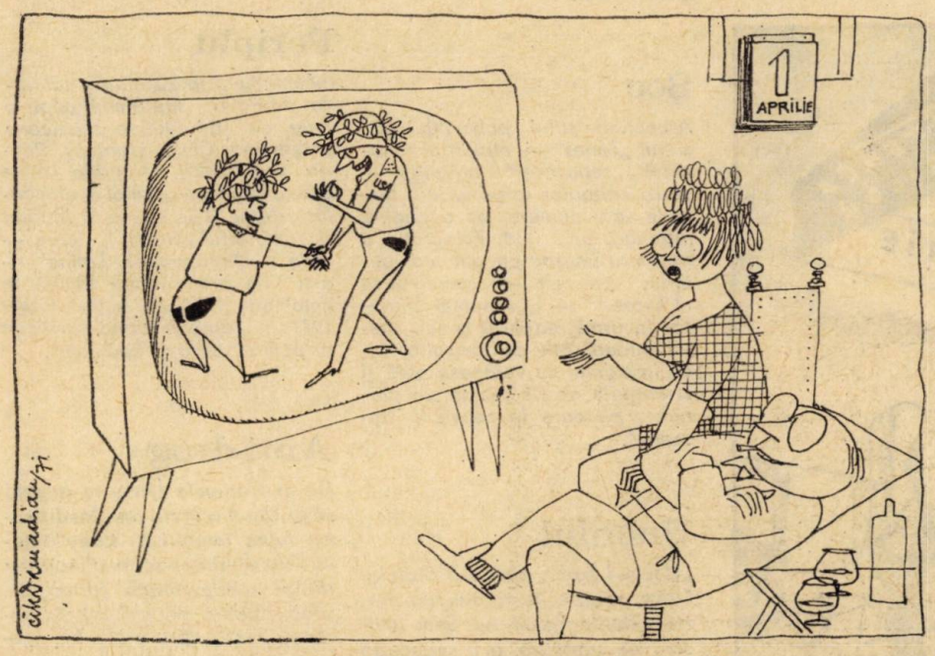

— Cum ? Se felicită pentru eşecul din Laos ?
— Ai uitat ce zi e azi, draga mea ?...

Desen de Cik DAMADIAN

CALENDAR

martie

2 MARTIE

— Vizita neoficială a lui Gustav Husak şi Vasil Bilak, la Bucureşti.
— Budapesta. Şedinţa miniştrilor apărării ai ţărilor participante la tratatul de la Varşovia.
— Oslo. Demisia guvernului Borten

5 MARTIE

— Hanoi. Vizita delegaţiei de partid şi guvernamentale a R.P. Chineze, condusă de Ciu-En-lai.

7 MARTIE

— Orientul Apropiat. Expiră acordul de încetare a focului ; precizări ale părţilor în conflict.

10 MARTIE

— Budapesta. Semnarea acordului economic româno-ungar pe perioada 1971—1975.
— India. Partidul Indirei Gandhi obţine majoritatea absolută în alegeri

11 MARTIE

— Vizita în România a delegaţiei Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condusă de Nguyen Thi Binh.

12 MARTIE

— Întoarcerea lui Petre Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe, din călătoria în R.A.U., Irak, Liban şi Algeria.
— Ankara. Demisia cabinetului Demirel.

14 MARTIE

— Alegeri municipale în Franţa. (Primul tur)
— Oslo. Trygve Bratteli, liderul Partidului Muncitoresc (social-democrat), formează noul guvern.

16 MARTIE

— O delegaţie guvernamentală română, condusă de Gheorghe Rădulescu, pleacă la Pekin.
— Corneliu Mănescu pleacă în Suedia şi Danemarca

17 MARTIE

— Bucureşti Acord comercial pe 1971 între România şi Cuba.
— Helsinki. Demisia guvernului Karjalainen.

21 MARTIE

— Franţa. Al doilea tur de scrutin al alegerilor municipale.

23 MARTIE

— Începe Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România.
— La Bucureşti soseşte o delegaţie parlamentară italiană.
— Lovitură de stat militară în Argentina.

24 MARTIE

— Bucureşti. Acord comercial între România şi India pe anii 1971-1975.
— Trupele agresoare saigoneze se retrag precipitat din Laos.

25 MARTIE

— Începe vizita preşedintelui Tito în Italia.

26 MARTIE

— Ankara. Nihat Erim formează noul cabinet.
— Tensiune în Pakistan.
— Ahti Karjalainen formează noul guvern finlandez.

29 MARTIE

— Plecarea delegaţiei P.C.R., condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la Congresul al XXIV-lea al P.C.U.S.
— R.P. Chineză şi Kuweitul stabilesc relaţii diplomatice.

30 MARTIE

— Încep lucrările Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S.

DIN SURSE...

Gest

Printr-un gest ce urmărește restabilirea completă a relațiilor anglo-japoneze dinainte de război, regina Elisabeta a II-a a Angliei ar intenționa să redea împăratului Hirohito calitatea de membru al Ordinului Jartierei, cel mai înalt ordin britanic — afirmă „International Herald Tribune". Împăratul fusese radiat de pe lista cavalerilor Ordinului printr-un decret al regelui George VI în timpul celui de-al doilea război mondial, după intrarea în Singapore a trupelor japoneze. O asemenea „reabilitare" (ce ar urma să se producă în cursul vizitei pe care suveranul Japoniei o va face la toamnă în Marea Britanie) va fi unică în istoria Ordinului, ce datează din anul 1346.

Diplomatice

După ce, la Paris, pe lîngă personalitățile politice franceze, i-a întîlnit pe Gunnar Jarring și pe omologul său olandez Joseph Luns, ministrul de externe egiptean Mahmud Riad — scrie „Al Ahram" — urmează să plece într-o vizită oficială în Iran, unde va aborda, în convorbirile cu autoritățile din această țară, probleme legate de situația din Orientul Apropiat. Va fi prima vizită oficială în Iran a unui ministru egiptean al afacerilor externe, după aproape 19 ani (ultima vizită la acest nivel a avut loc în iulie 1952).

Lovitură

Pînă acum, Cuba comunica pe calea aerului cu celelalte țări ale continentului latino-american numai pe linia Havana-Ciudad de Mexico, restul aeroporturilor căzînd sub jurisdicția „blocus"-ului impus de Organizația Statelor Americane (O.S.A.). Noua linie Santiago-Havana (via Lima), ce urmează să se deschidă în cursul lunii aprilie, va da — remarcă agențiile de presă — încă o lovitură anacronicei măsuri.

Supersonic

În clipa în care se va urca la bordul „Concorde"-ului pentru a parcurge, cu viteze supersonice, distanța Paris-Toulouse, președintele Pompidou va putea fi numit „președintele cel mai rapid din lume" — scrie „France Presse". Deși data primului zbor prezidențial n-a fost încă fixată, se crede că el ar putea avea loc la începutul lunii mai.

Blazonul

Săptămîna aceasta, Laurence Olivier, devenit Lord Olivier, urmează să-și ocupe scaunul din Camera lorzilor. Blazonul său, strălucitor de nou, este reprezentat de lebăda pe care regele Henric al V-lea (rol interpretat de Laurence Olivier de atitea ori) o avea ca emblemă.

ÎNGRIJIREA GARDEROBEI

La Roma, un fotograf intreprid, folosind teleobiectivul, a surprins pe peliculă cîteva din costumele de ceremonie ale lui Constantin, suveranul grec aflat în exil în capitala Italiei. Doi valeți din suita regală au misiunea de a le peria și a le ține pregătite

Indiscreție

În ciuda eforturilor Vaticanului de a nu dezvălui înainte de vreme eventualele deplasări ale Papei, „Paris Match" scrie că în capitala Franței ar fi început pregătirile pentru primirea lui Paul al VI-lea așteptat să participe la a XXV-a aniversare a U.N.E.S.C.O.

Șoc

Acceptînd stilul publicității-șoc, ziarul „Times" — etalon al renumitei „seriozități" britanice — oferă cititorilor într-unul din ultimele sale numere, pe o pagină întreagă, un... nud. Fotografia a provocat un șoc cu atît mai puternic cu cît — comentează „L'Express" — „cu numai un secol în urmă, englezii aveau simțul pudorii atît de dezvoltat încît îmbrăcau cu volănașe pînă și sculpturile de pe picioarele pianelor, pe care le socoteau obscene".

Unchiul

„Unchiul Sam", simbolul Statelor Unite, reînvie în aceste zile dintre zidurile casei lui Sam Wilson, ce urmează a fi demolată pentru a face loc unei autostrăzi. „Unchiul Sam" a fost creat în timpul războiului din 1812 de către soldații cazați în apropiere de Troy, în nordul statului New York : cum carnea furnizată trupelor de către măcelarul Sam Wilson era în prealabil inspectată de guvern și marcată „U.S." (United States), poreclă dată de soldați lui Wilson — „unchiul Sam" (în engleză „Uncle Sam") — corespunzînd cu ștampilele de pe întregul material militar, a fost în cele din urmă aplicată guvernului însuși. Un decret al Congresului avea să confirme în 1965 că clădirea de pe malurile Hudsonului a fost locuința celebrului „naș" al guvernului american. Cum însă imobilul nu are nici un fel de valoare arhitecturală, decretul nu-l va putea salva.

Periplu

Începîndu-și la 20 martie călătoria de două săptămîni printr-o serie de țări latino-americane (Argentina, Chile, Uruguay, Bolivia și Brazilia), Gregorio López Bravo, ministrul spaniol al afacerilor externe (i se spune la Madrid și „ministrul-voiajor"), pare — scrie „L'Information Latine" — a-și ține promisiunea făcută în octombrie 1970 de a transforma 1971 în „anul hispano-american al politicii externe spaniole".

Anti-drog

De la Națiunile Unite se anunță că U Thant a creat un „fond pentru lupta împotriva stupefiantelor" avînd drept scop ajutorarea țărilor subdezvoltate (principale producătoare de opium), în vederea reorientării culturilor, precum și formarea de personal calificat pentru controlul narcoticelor.

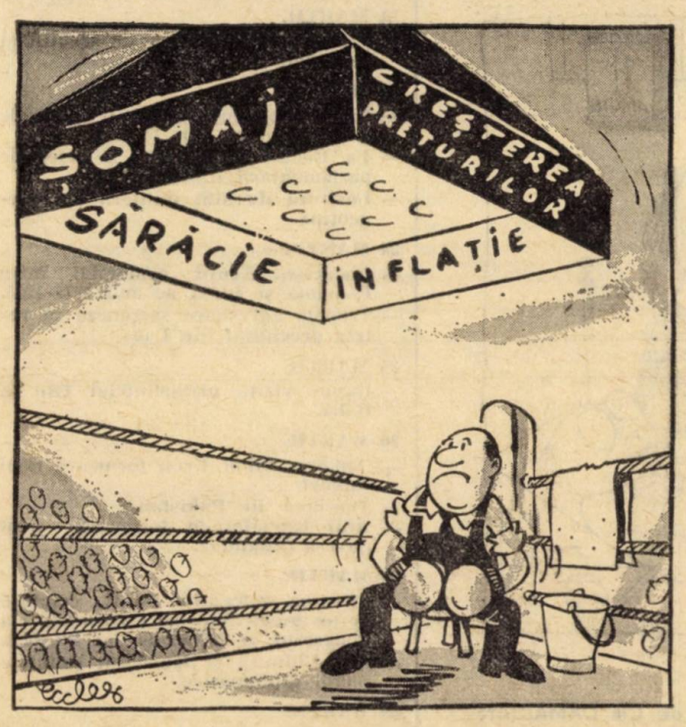

Marele meci...

(Din **Morning Star** — Londra)

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

Scrisoare
din Budapesta

ESCALE PE DUNĂRE

De la Oroszvár, mic sat la granița de nord-vest cu Cehoslovacia, și pînă după Mohács, la hotarul iugoslav, de-a lungul a 834 de kilometri, bătrînul Dunăre își croiește drum prin unele din cele mai pitorești regiuni ale Ungariei. Coborîm de-a lungul fluviului cu „Kossuth", vechi vas cu zbaturi. Prima escală o facem la confluența cu Rába. Urcăm cîțiva kilometri pe acest prim mare afluent al Dunării, pe teritoriul Ungariei, și ajungem la Győr. Orașul care împlinește zilele acestea 700 de ani de la înființare este astăzi unul din centrele industriale importante ale Ungariei socialiste.

Continuînd călătoria facem escale la Komárom, centru și port economic, la Esztergom, vechi centru cultural al țării, la Visegrád. Trecem pe lîngă insula Margareta și acostăm în Budapesta, cel mai însemnat centru industrial, cultural și științific al țării. Un semnal scurt de sirenă ne atrage atenția asupra unui cargou maritim modern, care coboară de-a lungul fluviului. Ar putea părea curios că asemenea vase — desigur de anumit tonaj — coborînd pe Dunăre, pot să ajungă pînă în mările și oceanele lumii. Și totuși, fapt mai puțin cunoscut, Budapesta este și... un port însemnat al Ungariei. Astăzi, vase purtînd pavilionul țării pot fi întîlnite la Beirut și Constanța, la Dakar și Istanbul, la Odesa și Alexandria, în total în porturile a 31 de țări ale lumii.

Pînă în anul 1949, Ungaria dispunea doar de patru vase maritime. În prezent, numărul acestora a ajuns la 24. Deplasamentul lor total este încă mic, abia atinge 30 000 de tone. Dar perspectivele dezvoltării flotei sînt însemnate. Dacă în 1970 navele maritime purtînd pavilionul Ungariei au transportat aproape 580 000 tone de mărfuri, în comparație cu 210 000 tone în 1966, pentru anul acesta se prevede transportarea a peste 650 000 de tone. Flota maritimă va fi înzestrată în acest an cu noi vase, de mare capacitate, care vor fi achiziționate din Polonia, Anglia, Japonia, R.F. a Germaniei.

Este, însă, rentabilă pentru Ungaria, așezată în centrul continentului, departe de țărmurile mărilor și oceanelor, fără porturi proprii de acostare, dezvoltarea unei flote maritime proprii? Am avut prilejul să discut această problemă cu Bélay Jozsef, directorul întreprinderii ungare de navigație. — Da, este rentabil — îmi spunea d-sa. Realizarea unei flote proprii a fost determinată, în primul rînd, de dezvoltarea continuă a comerțului exterior al Ungariei. Se știe că volumul schimburilor comerciale este influențat din ce în ce mai mult de posibilitatea de asigurare a mijloacelor de transport. Or, dezvoltarea din ultimii ani a relațiilor comerciale, de colaborare și cooperare economică ale Ungariei cu numeroase țări din Africa, Asia și America Latină a determinat guvernul să acorde însemnate fonduri pentru dezvoltarea transporturilor maritime. Flota proprie de comerț va asigura nu numai transportul peste mări și oceane a mărfurilor ungurești, ci și a produselor importate de noi din diverse zone ale lumii.

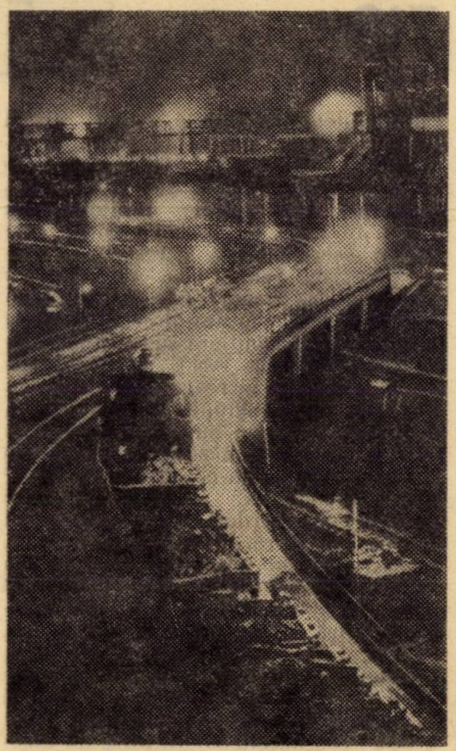

DUNAUJVÁROS
Luminile marelui Combinat

...Ridicăm ancora și continuăm călătoria. Trecem pe sub frumoasele și celebrele poduri ale Budapestei și intrăm pe unul din cele două brațe ale Dunării, ce înconjoară insula Csepel. Acostăm din nou. Înconjurată de ape, insula pare un oraș cetate. De fapt așa și este — o cetate a industriei. Ceea ce predomină sînt tocmai clădirile și instalațiile uzinale, uriașele coșuri ale Combinatului metalurgic Csepel. Cu cele 16 fabrici și uzine, întinse pe zeci de hectare, cu cei aproape 38 de mii de muncitori, Combinatul acesta este unul din cele mai însemnate centre industriale ale Budapestei și ale întregii economii naționale a Ungariei. Un conglomerat de uzine metalurgice, oțelării, fabrici de țevi, turnătorii de metale neferoase și oțel, fabrici de unelte și de mașini-unicat, fabrici de transformatoare, de biciclete și mașini de cusut, de motociclete și hîrtie, o centrală electrică proprie, ca și diverse alte fabrici auxiliare care produc materiile prime și piesele necesare fabricării produselor finite. Producția Combinatului atinge anual o valoare de 15 miliarde forinți.

Anul trecut, Combinatul și-a sărbătorit 75 de ani de existență. Totuși, am putea spune că adevărata tinerețe Combinatul și-o trăiește acum, în anii puterii populare. Jefuit de fasciști și distrus în timpul războiului, el a renăscut prin hărnicia și priceperea muncitorilor. Dezvoltarea cunoscută după eliberare reiese pregnant dacă comparăm rezultatele de azi cu cele ale anului 1938. Conform calculelor, în acest timp producția Combinatului a crescut de 7 ori, iar productivitatea muncii de 3,5 ori. Față de 1938, se produc astăzi de 3,5 ori mai mult oțel, de 5 ori mai multe țevi, de 3 ori mai multe biciclete, de 20 de ori mai multe motociclete. „Csepel" este astăzi o marcă cunoscută și peste hotare. Satisfacerea continuă a cerințelor contemporane la nivelul tehnicii moderne este, de altfel, unul din obiectivele urmărite de întrecerea socialistă ce se desfășoară în aceste zile în uzinele Combinatului, în cinstea aniversării a 26 de ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist și a zilei de 1 Mai.

...Spre seară, facem o ultimă escală la Dunaujváros. Edilii orașului ne facilitează o vedere panoramică a urbei de pe terasele unuia dintre blocurile-turn: străzi largi și drepte, încadrate de clădiri moderne, complexe comerciale numeroase, parcuri și fîntîni arteziene, iar la orizont profilul vertical al coșurilor și ansamblelor Combinatului metalurgic. Dependența aceasta, între dezvoltarea Combinatului și cea a orașului, există aici încă din prima zi a nașterii lor, adică din iunie 1950. Atunci, la chemarea partidului, mii de tineri, alături de muncitori calificați, au pornit aici, pe malul Dunării, la aproape 70 de km de la Budapesta, în preajma unui vechi sat pescăresc, la o muncă dură dar plină de bucuria unor realizări durabile. Pe locul unor întinse lanuri de grîu și porumb s-a născut Combinatul siderurgic, cea mai mare întreprindere industrială a Ungariei ultimului sfert de veac și, o dată cu el, un nou oraș, care numără astăzi peste 53 000 de locuitori.

Ambrus Borovski, directorul general al Combinatului ne-a povestit despre anii de început ai acestei uzine. Țara avea nevoie de oțel și laminate. Lichidarea înapoierii economîce era de neimaginat fără dezvoltarea unei industrii siderurgice proprii. Aceasta a determinat nașterea Combinatului, care anul acesta și-a sărbătorit 20 de ani

→

de existență. Astăzi, Dunaujváros se mîndrește cu un mare complex industrial, construit pe o suprafață de 38 de hectare. În fabrica constructoare de mașini, la cele două furnale de 600 și 800 mc, la cele patru cuptoare Martin, de cîte 150 tone, la uzina electrică, la secția de produse refractare, la cocserie, la cele două laminoare de tablă și la laminorul de țevi, sau la noua uzină de radiatoare lucrează peste 13 000 de muncitori, ingineri și tehnicieni. Este în construcție o nouă secție de turnătorie, cu un proces de producție continuu.

Pentru a avea imaginea proporțiilor Combinatului, care astăzi ocupă un loc de seamă în ansamblul economiei ungare, mi se par interesante cîteva cifre : în 1970, valoarea produselor sale a trecut de 8 miliarde forinți, iar beneficiile realizate au depășit 900 milioane de forinți. Pe suprafața Combinatului funcționează 150 km de cale ferată, 20 km de benzi transportoare. Secțiile Combinatului produc numai anul acesta 1 000 000 tone de oțel, 700 000 tone de fontă, 600 000 tone de laminate și țevi. Cît despre colectivul de muncă al Combinatului, vîrsta medie a acestuia nu depășește 40 de ani.

...Prilejuindu-ne contactul nemijlocit cu unele din marile realizări ale Ungariei populare, cu munca plină de avînt a oamenilor muncii, interesanta noastră călătorie ne-a oferit în același timp cunoașterea — cu atît mai emoționantă pentru noi — a unor locuri legate de jertfele aduse de ostașii români care, alături de Armata Sovietică, au luptat pentru eliberarea Ungariei. După cum se știe, la operațiunile desfășurate pentru alungarea hitleriștilor din Ungaria, Armata Română a participat în total cu 17 divizii de infanterie și cavalerie, un corp aerian, o brigadă de căi ferate și alte unități însumînd peste 210 000 oameni. Ostașii români au eliberat 1 237 localități printre care 14 orașe. Jertfele de sînge ale trupelor române în această etapă a războiului antihitlerist s-au cifrat la peste 40 000 de oameni. Mormintele din impresionantul cimitir Rokosliget din apropierea Budapestei ca și cele presărate pe cîmpia maghiară, monumentele și însemnele memoriale ridicate la Debrețin, Miskolc, Győr, Nyregyha rămîn să mărturisească peste timpuri jertfa de vieți românești adusă eliberării țării vecine.

Participarea, alături de Armata Sovietică, a Armatei Române la luptele pentru eliberarea Ungariei, pentru zdrobirea fascismului înrobitor al popoarelor constituie o strălucită pagină în istoria tradițiilor internaționaliste ale Partidului Comunist Român, ale clasei muncitoare, ale poporului nostru. Cimentate prin sîngele vărsat în lupta împotriva jugului fascist, relațiile româno-ungare au cunoscut, în anii puterii populare, o nouă treaptă, superioară, de dezvoltare în interesul prieteniei și colaborării frățești dintre cele două țări vecine, al cauzei socialismului și păcii în lume.

Alexandru PINTEA

Budapesta, martie

Săgeata de pe hartă indică direcția în care se îndreptaseră trupele saigoneze înainte de eșecul lor militar. Zona șoselei nr. 9, care trebuia să faciliteze înaintarea invadatorilor, s-a transformat, după cum spun comentatorii, într-o mlaștină fără ieșire

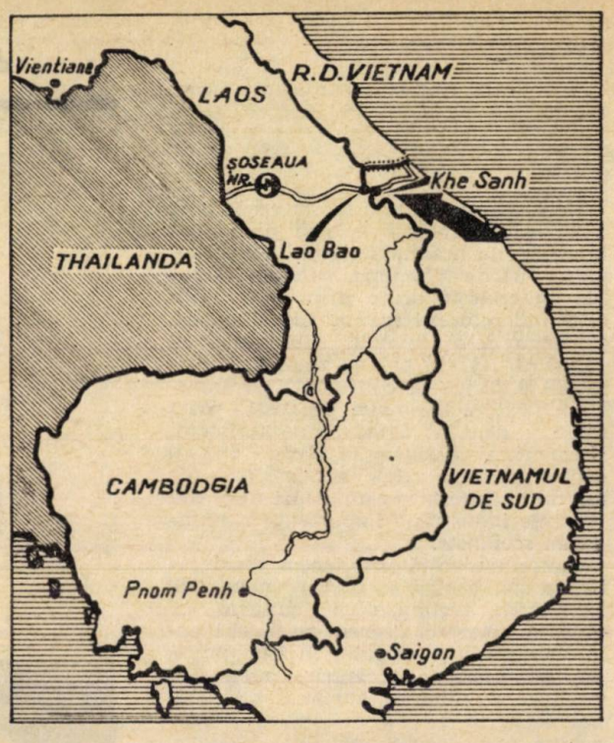

EPILOG LA „LAM SON-719"

Realitatea, inevitabilă, este astăzi recunoscută nu numai în presa internațională, dar și în tabăra americano-saigoneză : invazia sud-vietnameză, sprijinită de forțele militare ale S.U.A. în Laos, s-a încheiat cu un costisitor eșec pentru agresori. „France Presse" relata, la 25 martie : „Coloane de tancuri (ale Pathet Lao) venind din mai multe direcții ale Laosului au atins frontiera sud-vietnameză. În timp ce forțele F.N.E., în plină contraofensivă pe întreaga întindere a frontului din regiunea septentrională a Vietnamului de sud, atacă pozițiile americane și saigoneze de la Khe Sanh la Quang Tri". Era consemnarea dezastrului, încheierea operațiunii „Lam Son-719" cu pierderi uriașe pentru cei care o inițiaseră. Trei zile mai tîrziu, aceeași agenție preciza : „Operațiunea americano—sud-vietnameză desfășurată timp de 45 de zile în Laos, cu o extraordinară risipă de mijloace, a fost inutilă, întrucît nu a modificat echilibrul de forțe din Indochina. Forțele puse în mișcare de americani pentru a sprijini trupele saigoneze au fost uriașe : 800 de elicoptere (care au efectuat peste 50 000 de misiuni), o mare flotă de bombardiere gigant B-52, aproximativ 50 de avioane (cu peste 400 de misiuni), peste 300 de avioane de vînătoare și bombardament (cu peste 13 000 misiuni, avioane de transport C-130, muniții și alimente. Cheltuielile zilnice ale sprijinului american au fost apreciate la peste 15 milioane dolari. Toate acestea ar fi trebuit să permită sud-vietnamezilor să adopte o tactică de mobilitate, dar tocmai această tactică a eșuat".

Așadar, în ciuda tuturor calculelor și a forței armate imense trimise pe cîmpurile de luptă din Laos, în ciuda tuturor asigurărilor date de purtătorii de cuvînt ai administrațiilor americană și saigoneză, operațiunea „Lam Son-719" s-a soldat cu un eșec. Din armata de invazie sud-vietnameză, numai cîteva mii au reușit să treacă frontierele înapoi, într-o retragere precipitată. Bazele militare de la Khe Sanh și Quang Tri, insistent atacate de forțele patriotice, au început și ele să fie evacuate, într-o operațiune la care participă avioane grele de transport de tip C-130, alături de elicoptere.

Eșecul operațiunii a provocat o vie dispută în rîndurile comandamentului sud-vietnamez. Corespondenții de presă acreditați la Saigon transmit știri în legătură cu disensiunile dintre conducătorii armatei saigoneze : un purtător de cuvînt al „guvernului" a confirmat oficial că generalul Cao Van Vien, șeful statului major al armatei, și-a prezentat demisia, care i-a fost respinsă de către președintele Thieu. Senatorul independent Fam Van Tan a prezentat la 27 martie un bilanț politic și militar apreciat drept „foarte sever" de corespondenții de presă, în care se subliniază : „Guvernul ne spune că războiul este pe cale de a-și pierde intensitea, dar el este mai intens ca oricînd. Anul 1971 a fost marcat de o operațiune militară în Laos și de lupte în Cambodgia. Ni se spune că vom avea pace în doi sau trei ani ; aceasta înseamnă că încă doi sau trei ani va trebui să sacrificăm bani și sînge. Vietnamizarea nu este altceva decît obligația de a ne sacrifica noi în locul americanilor".

Într-adevăr, dincolo de semnificațiile militare, eșecul operațiunii „Lam Son-719" constituie o importantă înfrîngere politică, o dovadă elocventă a insuccesului politicii de „vietnamizare". Reacțiile observatorilor, ale presei mondiale, ale personalităților politice nu au întîrziat. „Președintele Nixon — scria «Daily Mirror» — trebuie să înceteze cu încercările sale de a prosti America și lumea în privința dezastrului din Laos. El trebuie să înceteze cu încercările de a pretinde că invazia sprijinită de americani s-a terminat prin altceva decît printr-o derută militară. Nixon insistă asupra faptului că politica de retragere din Vietnam continuă. Ar fi o greșeală tragică dacă și-ar schimba poziția, datorită dezastrului din Laos. El nu trebuie să permită generalilor să-l convingă că încă o aventură militară ar aduce un succes decisiv sau că trupele americane trebuie să rămînă în Vietnam. Într-o bună zi, americanii vor trebui să plece. Lecția care o oferă Laosul este : cu cît mai curînd, cu atît mai bine". Opoziția la politica Administrației în legătură cu Indochina se face tot mai mult simțită în rîndurile personalităților politice și ale opiniei publice

americane. Senatorul Mike Mansfield, liderul majorității democrate și posibil candidat la președinția Statelor Unite, a declarat într-o conferință de presă că „nu există nici o îndoială că aventura laoțiană a intensificat sentimentele de frustrare provocate de război în Statele Unite, precum și dorința majorității americanilor de a vedea războiul încheiat. Singurul mod de a pune capăt războiului — a încheiat Mike Mansfield — este de a ne retrage din Vietnam".

După cum a subliniat recent Le Duan, prim-secretar al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam : „Eroica armată de eliberare laoțiană și poporul laoțian, după mai bine de 40 de zile de lupte neîntrerupte, purtate cu tenacitate și inteligență, într-o strînsă coordonare cu armata de eliberare și cu poporul sud-vietnamez, cu armata de eliberare și poporul din Cambodgia, au provocat înfrîngerea totală a agresiunii la care au participat peste 40 000 de soldați ai S.U.A. și ai marionetelor lor de la Saigon, înregistrînd o victorie strategică strălucită care, alături de victoriile poporului khmer, de la Kratie și Kompong Cham, au dat o lovitură de moarte proiectului de «vietnamizare» al americanilor și «doctrinei Nixon» ce urmărește să-i facă pe indochinezi să lupte împotriva indochinezilor, pe asiatici împotriva asiaticilor".

Într-un comunicat special al Comandamentului Suprem al Armatei populare de eliberare din Laos, dat publicității după eșecul operațiunii „Lam Son 719" se precizează că au fost uciși sau răniți 15 000 de soldați sud-vietnamezi, au fost făcuți prizonieri alți 1 000 (între care numeroși ofițeri) au fost scoase din luptă două brigăzi ale diviziei de parașutiști, o brigadă de cavalerie blindată cuprinzînd patru regimente blindate, două regimente de infanterie iar alte divizii de infanterie și artilerie au suferit pierderi grele. În același timp au fost distruse sau capturate 496 avioane (aproape toate elicoptere) 586 de vehicule militare (dintre care 318 tancuri și blindate), 144 de piese de artilerie grea, peste 5 000 de arme diferite, numeroase documente importante și o mare cantitate de echipament militar.

„Lecția Laosului" are implicații majore asupra situației din Indochina. Eșecul invaziei și al operațiunilor din Laos demonstrează permanenta putere de luptă a popoarelor Indochinei, dorința lor de a-și apăra ființa națională, libertatea, independența și dreptul la o dezvoltare suverană. În același timp, eșecul operațiunilor din Laos este dovada faptului că nu poate exista o soluționare militară a conflictului, că reglementarea situației din sud-estul asiatic nu poate fi înfăptuită decît pe cale politică, la masa tratativelor. Victoriile forțelor democratice demonstrează elocvent că nici o soluție „dinafară" nu poate fi impusă popoarelor Indochinei, că retragerea trupelor americane, cerută insistent de opinia publică mondială, trebuie înfăptuită fără întîrziere, asigurîndu-se în acest fel popoarelor vietnamez, cambodgian și laoțian posibilitatea de a-și hotărî singure soarta, conform aspirațiilor proprii.

Stelian ȚURLEA

DE LA „RĂZBOIUL SECRET" LA EȘECUL „OPERAȚIUNII LAOS"

În presa internațională continuă să apară ample relatări și comentarii privind înfrîngerea suferită în Laos de trupele saigoneze și implicațiile politice care decurg pentru S.U.A. din aventura militară eșuată a protejaților lor. Săptăminalul italian „L'Espresso" a consacrat acestui subiect, sub semnătura lui Andrea Barbato, un supliment special, evocînd totodată istoricul și metodele îndelungatei infiltrări americane în Laos. Reproducem extrase din principalul reportaj al acestui supliment, precum și un scurt articol despre caracteristicile armatei saigoneze.

„Operațiunea Laos" (denumită în termeni de cod militar „Lam Son — 719") n-a reușit să fie secretă. În ciuda cenzurării severe a știrilor, a început să se vorbească despre ea la numai cîteva ore după lansare, în timp ce atenția Americii părea concentrată asupra plecării lui Shepard, Mitchell și Roosa spre Lună. În Indochina, ca și la Washington, embargoul asupra informațiilor n-a avut aproape nici un efect, cu excepția faptului că i-a iritat pe ziariști, pe politicieni și pe soldați. Toată lumea a înțeles de la bun început că această „operație efectuată de sud-vietnamezi" urma să fie condusă și masiv sprijinită de americani. Redactorii agenției japoneze „Kjodo" au ajuns să afle pînă și amănuntele atacului.

Între timp, la Saigon se depuneau în continuare eforturi pentru a se institui un „embargo asupra embargoului", adică pentru a se interzice pînă și știrea că știrile erau interzise... Soldații americani scriseseră pe căștile lor cuvîntul „Laos", dar la Washington ziarele erau amenințate că se va retrage viza trimișilor în Indochina dacă aveau să difuzeze știri „periculoase pentru trupele americane din prima linie". „Secretul oficial" mai era în vigoare chiar și atunci cînd știrea despre invazia Laosului făcuse deja înconjurul lumii. Generalul Creighton Abrams (comandantul trupelor S.U.A. din Vietnamul de sud — n. trad.) la Saigon și șeful biroului de presă de la Casa Albă, Ron Riegler, mai amenințau cu represalii pe „indiscreți", în timp ce ziarele întrebau deschis de ce trupele de la Saigon mai aveau nevoie de un sprijin total american după atîția ani de vorbărie propagandistică despre „autonomia" lor și dacă, în general, se poate găsi vreo logică teoriei potrivit căreia dacă vrei să pui capăt războiului trebuie să treci la un război tot mai extins...

„N-avem decît două motive pentru, față de șaisprezece contra — avea să declare ulterior Nixon — dar cele două motive în favoarea invaziei erau mai puternice decît cele șaisprezece care pledau împotriva ei". Pentru exegeții doctrinelor strategice nixoniene, cele două motive erau : continuarea „vietnamizării" și punerea la încercare a eficienței trupelor saigoneze, fie și într-o operațiune parțial „autonomă". Dar ce s-a întîmplat de fapt ? După mai bine de o lună de ofen-

→

(Din **Tribune de Genève**)

sive sîngeroase, trupele saigoneze n-au izbutit să înainteze pe teritoriul laoţian cu mai mult de 20 de kilometri. Pierderile suferite de atacatori au fost mari. Generalul saigonez Kao Tri a murit prăbuşindu-se cu elicopterul. Drumul nr. 9, care trebuia să faciliteze înaintarea saigonezilor, s-a transformat de fapt într-o mlaştină fără ieşire.

Într-un peisaj dezolant, corodat de substanţe nocive, americanii căutau să împingă la atac coloanele saigoneze care plecau din Khe Sanh, dar ştirile provenite din primele linii erau descurajante; musonul, un puternic tir de baraj, care blindate distruse de focuri de artilerie perfect reglate, colinele Laosului de sud transformate în tranşee inexpugnabile. Întreaga minuţioasă organizare a spatelui frontului nu corespundea deloc cu derizoriul rezultat militar. Elicopterele trebuiau să zboare neîntrerupt pentru a evacua răniţii sau patrulele rămase izolate, iar în plus, ceaţa altitudinilor laoţiene şi gurile de foc ascunse în inima pădurilor loveau necruţător. De fapt, în Laos, se conturase de la bun început o înfrîngere.

Între timp, la Washington, Nixon şi consilierii săi erau acuzaţi de o gafă politică, de ignoranţă strategică şi de extinderea războiului. Pînă şi comentatorii cei mai binevoitori remarcau că, o dată mai mult, armata saigoneză, deşi „dusă pe front în trăsură" şi „asistată" îndeaproape, a dat un examen dezastruos, punînd sub un imens semn de întrebare întregul proiect al „vietnamizării". Cei mai lucizi observatori americani repetau că e o iluzie sîngeroasă să crezi că astfel se va accelera cu un pas retragerea trupelor S.U.A. din Indochina. În aceste condiţii grele a început să se vorbească de necesitatea intervenţiei americane directe sau de invadarea R.D. Vietnam.

Fapt este că sud-vietnamezii nu înaintau nici cu un metru, iar elicopterele americane continuau să cadă. Pentru prima dată, partizanii nu se temeau să se arate în cîmp deschis. O altă expediţie dincolo de frontieră eşua deci pentru oamenii lui Thieu, aşa cum eşuase în fond aventura cambodgiană. Cu un an în urmă, însoţiţi de americani în Cambodgia, saigonezii se masaseră de-a lungul Mekongului, la cîţiva kilometri dincolo de graniţă, şi nu se mai mişcaseră decît pentru rare expediţii în elicopter sau pentru a-i evacua pe soldaţii lor detestaţi de populaţia locală. Iar acum, în Laos, s-a văzut din nou că nici cu sprijinul puternicei aviaţii americane oamenii de la Saigon nu sînt în stare să obţină vreun succes militar. Fireşte că şi ambiţiile politice ale lui Thieu (căpetenia saigoneză — n. trad.) de a dobîndi influenţă asupra întregii Indochine suferea o lovitură decisivă în cei cîţiva kilometri de noroi şi de junglă în care se împotmoliseră soldaţii săi.

Trebuie spus însă că şi un rezultat militar diferit n-ar fi schimbat semnificaţia operaţiunii. Atacul asupra Laosului, indiferent de evoluţia sa, însemna mai multe lucruri : că S.U.A. va continua să fie prezentă în Indochina cu o armată imensă şi costisitoare ; că regimul de la Saigon e fragil ca şi armata sa şi că o unitate de partizani poate opri orice coloană sud-vietnameză ; că, pe măsură ce soldaţii saigonezi avansează dincolo de frontiere, în ţările respective apare un mare risc politic. În adevăr, dacă şi la Vientiane s-ar fi instalat în cele din urmă nişte servitori proamericani tot atît de zeloşi ca cei de la Pnom Penh, s-ar fi deschis în Indochina o altă plagă. Dar semnificaţia cea mai alarmantă e alta şi anume că preşedintele Nixon nu a renunţat încă la speranţa unei victorii militare, nu numai în Vietnam şi Cambodgia, dar chiar şi în Laos. De altfel, americanii luptă în Laos în multe feluri, pe faţă sau în secret, de cîţiva ani. Nu numai aruncînd asupra zonelor din nordul ţării tone de bombe, ci şi printr-o prezenţă atît de naiv camuflată încît nu scapă nimănui.

Cu cîteva luni în urmă, senatorul Stuart Symington a întreprins o anchetă pentru Congresul S.U.A. din care rezulta că mii de americani sînt angajaţi de multă vreme în Laos în misiuni de război. Cît priveşte costul acestei „prezenţe", el a rămas strict secret.

C.I.A. şi U.S.I.S.

Cîţi americani sînt în Laos ? E un calcul dificil, deşi e uşor de recunoscut soldaţii „în civil" încă de la prima întîlnire cu ei pe micul aeroport din Vientiane. După unele socoteli, adunîndu-i laolaltă pe diplomaţii reali sau presupuşi, pe funcţionarii „U.S.I.S. (serviciilor de informaţii), pe instructorii şi pe consilierii militari, pe supraveghetorii „forţelor speciale", în Laos operează nu mai puţin de zece mii de americani. La Vientiane dispun de un întreg cartier cu vile cochete. Ambasada americană de la Vientiane este unul din cele mai populate sedii diplomatice, fiind aproape camuflată sub o pădure de antene prin care se transmit necontenit mesaje şi instrucţiuni militare.

Şi o vizită la sediul U.S.I.S. este instructivă. U.S.I.S. dispune de un sediu imens, plin de funcţionari. Directorul, Norman Barnes, pare un personaj descins dintr-un film avînd ca temă războiul din Pacific : tînăr, roşcovan, cu părul tuns perie, cu un fizic de boxer, nu aduce deloc cu un „activist cultural" (forul U.S.I.S. e, formal, şi un serviciu de informaţii culturale). Barnes consultă într-una hărţi militare la zi, atîrnate pe pereţi, e la curent cu poziţiile strategice ale Pathet Lao, se informează neobosit despre armamente şi deplasări militare. Statele Unite cheltuiesc un milion de dolari pe săptămînă pentru a menţine în viaţă regimul de la Vientiane, iar un soldat „neutralist" costă — potrivit publicaţiei „The Asia Magazine" — 2 000 de dolari pe an, adică de 25 de ori mai mult decît venitul mediu pe cap de locuitor. „Beretele verzi" americane antrenează, după cum s-a admis în mod deschis, „forţele speciale" care, în nord, sînt formate din munteni meo iar în sud, din triburi kha, triburi care nu cultivă opiul ci îl... fumează.

O COPIE PROASTĂ

O mare parte o proiectelor lui Nixon privind „vietnamizarea" războiului asiatic rezidă într-o iluzie : eficienţa trupelor saigoneze. Reputaţia acestor trupe, de mai multe ori înfrînte, e foarte compromisă pe plan militar. Dar ele reprezintă deopotrivă un dezastru în domeniul organizării şi al respectului faţă de uniformă. Dezertările şi corupţia au fost şi sînt la ordinea zilei în rîndurile soldaţilor saigonezi. Operaţiile din Cambodgia şi din Laos au arătat clar că, pe cîmpul de bătaie, războinicii lui Thieu n-au nici o şansă să devină „cuceritorii Indochinei".

Saigonul are aproape două milioane de oameni sub arme, din care peste un milion sînt înrolaţi în unităţile combatante, beneficiind poate de cea mai masivă aprovizionare cu arme de care s-a bucurat vreodată o trupă de mercenari. Soldatul sud-vietnamez imită întru totul pe cel american : uniforma, instrucţia, chewing-gum-ul, poliţia militară cu căşti albe, cu bastoane şi ghete etc. Dar asemănările sfîrşesc aici. În realitate, soldatul saigonez este umilit şi minios tocmai pentru că, deşi duce aceeaşi luptă cu americanii, nu se bucură nici pe departe de aceleaşi privilegii.

Ofiţerii saigonezi sînt antrenaţi de instructori americani sau direct în S.U.A., aproape întotdeauna în statul Georgia, la Fort Benning. Din această şcoală ies uneori comandanţi buni, dar incapabili să se facă urmaţi de trupe indiferente sau înspăimîntate. Armele pe care saigonezii le au la dispoziţie sînt de cea mai recentă fabricaţie americană, dar marile baze tetestre şi aeriene sînt comandate de americani, iar principalele manevre şi atacurile artileriei grele sînt conduse exclusiv de americani.

Pe hîrtie, aviaţia saigoneză, cu cele 50 de escadroane ale sale, este a 7-a forţă aeriană din lume. În fiecare an, 1 500 — 2 000 de piloţi sînt antrenaţi în Statele Unite. Cei 35 000 de oameni ai marinei sud-vietnameze sînt „mîndria" lui Thieu, dar „pe teren" eficienţa lor e nulă, fiind vorba în fond de nişte trupe de paradă.

Soldatul saigonez cîştigă foarte puţin. Aşa se explică faptul că familia sa trăieşte aproape întotdeauna în colibe sau cămăruţe din suburbii, că furturile şi corupţia sînt atît de larg răspîndite. În schimb, scrie „Newsweek", un comandant de divizie îşi trimite soţia la Saigon cu un elicopter de război ca să meargă la... coafor ; un altul îşi construieşte o casă la mare cu ajutorul soldaţilor ; un altul acordă permisii numai dacă i se dă mită.

Strategii americani au calculat că doi saigonezi în uniformă ar putea înlocui un american şi ar putea asigura „acoperirea zonei", lăsînd liberă retragerea forţelor S.U.A. din punctele strategice mai expuse. Dar pînă acum soldaţii saigonezi au luptat cu rezultate derizorii şi numai avînd la spate armata americană, care îi furniza acoperire aeriană, aprovizionarea cu alimente şi muniţii, recuperarea răniţilor, evacuarea celor încercuiţi, organizarea reţelei rutiere din spatele frontului, funcţionarea bazelor, eficienţa spitalelor de război.

Armata de la Saigon nu va putea fi lăsată singură încă mulţi ani de aici încolo decît cu o singură condiţie : americanii să suporte ideea că partizanii vor cuceri Saigonul... Oricum, armata lui Thieu este o copie proastă a unui model — cel american — care nici el, în junglele indochineze, nu a repurtat nici o adevărată victorie militară.

PATRIOȚI LAOȚIENI
Un tir perfect reglat

RETRAGEREA
O infringere care se conturase încă de la început...

Cea mai scrupuloasă anchetă asupra prezenței americane în Laos este cea întreprinsă anul trecut de Noam Chomsky, cunoscutul lingvist american, care a publicat ulterior rezultatele ei în „New York Review of Books". Chomsky scrie că e foarte greu să trasezi o linie de demarcație între activitatea C.I.A. și cea a U.S.I.S., care-și disimulează misiunea sub aparența unor „ajutoare civile". Este cert că agenția americană de spionaj, pe lîngă finanțarea companiilor aeriene care călătoresc pe rutele interne laoțiene, controlează bazele de la Sam Trong și Long Kheng. Prima dintre aceste baze se află la marginea Văii Ulcioarelor ; cealaltă include un aeroport pentru recuperarea piloților americani doborîți sau parașutați. Tot aci, membri ai tribului meo sînt recrutați cu forța de militari americani în haine civile. Meo luptă împotriva populației din zonele controlate de Pathet Lao, ard satele, se dedau la atrocități. Dar în spatele acestei „armate" se află inspirația și intervenția americană. Tot de această bază depind militarii așa-numitului grup F.A.C., care conduce prin radio bombardamentele aeriene asupra Laosului. Ancheta „comitetului Symintong", menționată mai sus, a ascultat și mărturia fostului ambasador american în Laos, Sullivan. Acesta pur și simplu a mințit comitetul, susținînd că e vorba de bombardarea unor obiective militare. De fapt, adevărata țintă a acestor raiduri o constituie zonele populate, satele, distrugerea comunităților civile, crearea unei imense mase de refugiați.

Ura laoțienilor împotriva veșnicului inamic american, care trimite moartea din înălțimi și care a silit o întreagă populație de un milion de oameni să trăiască în peșteri, e relatată de toți martorii oculari. Cel mai recent dintre acești martori este un ziarist african, Abass Aidara, membru al unei echipe de televiziune, care a povestit ce a văzut în teritoriul laoțian controlat de Pathet Lao. Aidara a scris că acuzația cea mai gravă împotriva americanilor este aceasta : „Vor să ne aducă, prin bombele lor, în epoca de piatră". Laoțienii își fac lămpi de gaz din grenadele neexplodate și tălpi de sandale din cauciucurile avioanelor doborîte. Dar pînă și ororile bombardamentelor aeriene sînt depășite — relatează Aidara — de perfidia pe care o constituie lansarea explozibilelor de către americani în zonele Pathet Lao : bombe cu alice, mine „anti-om" în formă de cutie sau stilou, mine magnetice lansate în apele rîurilor etc. Cît privește pe laoțieni, ei și-au însușit tehnici de apărare primitive dar impresionante prin eficiența lor. Din schijele bombelor fac lame, cultivă craterele provocate de explozii, știu cum să aprindă focuri care nu scot fum.

În realitate, rezolvarea problemei laoțiene a fost întotdeauna blocată de cei mai miopi funcționari din Washington. Ei au finanțat sciziunile, acțiunile represive, au ales drept om al lor pe reacționarul Fummi Nosavan, au revărsat fluvii de bani printre funcționarii locali corupți. Cînd, după alegerile din 1968, Washingtonul și-a dat seama că dolarii săi ar putea fi pierduți prin înscăunarea unui guvern de coaliție cu bază populară, s-a trecut la agresiune fățișă. Cinci lovituri de stat, numeroase atentate și incidente marchează istoria recentă a supraviețuirii politice a unui om ca Suvanna Fuma, ale cărui eforturi oricum șubrede de „neutralitate" au fost mereu combătute de prințișorii feudali, iar recent de intrarea detestatei armate saigoneze pe teritoriul regatului. Mulți consideră astăzi că această jalnică incursiune demonstrează falimentul întregii strategii nixoniene ; inutilitatea intrării în Cambodgia după lovitura de stat, costisitoarea ineficiență a războiului aerian asupra Indochinei, imposibilitatea de a astupa găurile unui front poros ca un burete.

Înaintea „operațiunii Laos" se ajunsese la limitarea pierderilor de vieți americane și poate a cheltuielilor în dolari, dar cifra pierderilor nu se redusese ; se schimbase doar naționalitatea morților. În spitale și în cimitire, „vietnamizarea" începuse cu adevărat. Puțini americani cred însă că cea mai bună cale pentru o retragere este atacarea unei țări după alta. Nixon nu vrea să fie primul președinte american care să piardă un război, dar a fost primul care a hotărît invadarea deschisă a Laosului. În această privință existau de mult planuri amănunțite, iar generalul Westmoreland (fostul comandant american în Vietnamul de sud — n. trad.) a fost la un pas de a-l convinge pe Lyndon Johnson să se arunce dincolo de granița laoțiană. A trebuit să apară însă un Abrams și o Casă Albă și mai favorabilă intervenției pentru ca încă o frontieră indochineză să fie violată. La aceasta mai trebuie adăugat că pînă și comandantul șef american de la Saigon pînă și șefii de stat major ai Pentagonului n-au știut dacă fusese dat startul pentru „operațiunea Laos" decît după ce hotărîrea fusese luată într-o încăpere a Casei Albe sau poate într-o vilișoară din Insulele Virgine, pe țărmul Mării Caraibilor...

Nu a fost un anunț solemn, cum se petrecuse cu ocazia celeilalte incursiuni — la fel de inutilă — cea din Cambodgia. În paranteză fie spus, Cambodgia e azi o țară în care guvernul proamerican se află în descompunere, situația militară se caracterizează printr-o „apărare obosită", sentimentul popular se manifestă net împotriva Saigonului, iar capitala e asediată de forțele ostile regimului lui Lon Nol.

Adevărul este că la Washington se așteaptă cu teamă momentul în care, dacă „vietnamizarea" continuă, iar contingentele americane se vor subția de la o fază la alta a „retragerii", capul de pod să fie atît de redus încît să fie expus răsturnării. De fapt, o imensă tranșee ar trebui să protejeze pe ultimul soldat american care ar părăsi Vietnamul. Dar nici un strateg, nici măcar cel mai optimist, nu neagă că, dacă americanii vor să păstreze actualul regim sud-vietnamez, un contingent de trupe ale S.U.A. trebuie să rămînă în jurul Saigonului nu numai ani ci chiar decenii de-aci înainte, iar forța aeriană trebuie lăsată intactă și activă.

Și Luang Prabang, capitala regală a Laosului, este asediat. Cine a vizitat Laosul sau s-a îndepărtat de-a lungul drumurilor care pornesc din cele două capitale spre munți și spre sate, știe că forțele partizane pot să avanseze după cum doresc. Ar fi suficientă o mișcare hotărîtă pentru a cuceri Vientiane și Luang Prabang, localitate atît de îndepărtată de orice posibilă infiltrație sud-vietnameză sau americană, infiltrație care, după cum s-a văzut acum, tot nu ajută la nimic. Ca și Pnom Penh, Luang Prabang se simte de pe acum încercuit. În unele zile se aude clar, de pe cîmpiile acoperite cu noroi, bubuitul tunurilor...

1921 1971

SOLIDARITATE MILITANTĂ ANTIFASCISTĂ

Istoria țării noastre din ultima jumătate de secol ilustrează cu pregnanță atașamentul neclintit al Partidului Comunist Român față de principiile marxist-leniniste ale internaționalismului proletar, strînsa împletire, în întreaga sa activitate, a intereselor vitale ale poporului român cu interesele generale ale socialismului. **„În anii ilegalității** — se subliniază în Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la aniversarea semicentenarului partidului —, **comuniștii români, devotați ideilor internaționalismului proletar, au manifestat un înalt spirit de solidaritate cu lupta comuniștilor, a clasei muncitoare, a popoarelor din alte țări, împotriva reacțiunii, a fascismului, pentru drepturi democratice și o viață mai bună, pentru libertatea și independența țărilor lor".** În același timp, lupta comuniștilor români, a clasei muncitoare, a poporului nostru s-a bucurat de simpatia și solidaritatea proletariatului, a comuniștilor și forțelor progresiste din diferite țări ale lumii, simpatie și solidaritate care au constituit un izvor de forță și încredere în victorie.

În șirul măreților tradiții internaționaliste ale Partidului Comunist Român se înscriu la loc de cinste acțiunile de solidaritate frățească cu lupta popoarelor împotriva fascismului și a primejdiei războiului imperialist, din anii deceniului al patrulea al secolului nostru. De la protestele exprimate în publicațiile comuniste, muncitorești și progresiste, în însuflețite adunări populare și demonstrații de masă, ajutorarea morală și materială a victimelor terorii fasciste, găzduirea în patria noastră a numeroși refugiați de peste graniță, prezența activă la diferite reuniuni antifasciste internaționale etc., pînă la lupta cu arma în mînă împotriva fascismului — iată tot atîtea forme prin care P.C.R., mișcarea muncitorească și democratică, masele largi populare din România au înțeles să-și manifeste simpatia și sprijinul activ față de lupta antifascistă din alte țări. Acționînd în acest sens, mișcarea revoluționară și progresistă din țara noastră milita în același timp în apărarea propriei sale cauze, a libertății, democrației și independenței naționale, a intereselor vitale ale clasei muncitoare, ale poporului român.

Forța principală a mișcării de solidaritate a constituit-o clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist. Alături de muncitori au luat parte la mișcare intelectuali democrați, reprezentanți ai țărănimii, numeroși oameni politici progresiști.

Partidul Comunist Român a împletit strîns acțiunile de solidaritate față de mișcarea antifascistă din alte țări cu manifestarea activă a sprijinului internaționalist față de primul stat socialist din istorie, cu **lupta pentru statornicirea unor raporturi de prietenie și alianță cu Uniunea Sovietică.** Ideea prieteniei româno-sovietice a fost prezentă în întreaga activitate desfășurată de mișcarea noastră muncitorească și democratică. De pildă, în salutul C.C. al P.C.R., adresat, la 4 ianuarie 1934, Congresului al XVII-lea al P.C.U.S., se arăta că : **„Muncitorii și țăranii revoluționari din România urmăresc cu admirație și cea mai adîncă simpatie victoriile mărețe pe frontul construirii societății fără clase"** în Uniunea Sovietică, relevîndu-se faptul că **„aceste succese ale U.R.S.S. sînt dovada vădită a superiorității sistemului sovietic socialist față de cel capitalist".** („Lupta de clasă" nr. 2 din februarie 1934).

Militînd pentru triumful ideilor socialiste în țara noastră, P.C.R. a popularizat pe scară largă realizările U.R.S.S. în opera de făurire a unei vieți noi, a demascat valul de calomnii antisovietice răspîndit de propaganda reacțiunii internaționale. Figuri proeminente ale intelectualității românești au luat parte la activitatea organizațiilor **„Amicii U.R.S.S."** (1934) și **„Societatea pentru întreținerea raporturilor culturale între România și Uniunea Sovietică"** (1935). În același timp, numeroase personalități politice cu vederi democratice s-au pronunțat, sub influența luptei desfășurate de comuniști, de mișcarea muncitorească, pentru raporturi de prietenie și colaborare cu marea țară vecină de la Răsărit, inclusiv pentru încheierea unor acorduri de asistență mutuală între cele două state. Toate acestea, ca și alte acțiuni organizate în sprijinul statului sovietic, au înscris file remarcabile în istoria legăturilor tradiționale de prietenie și solidaritate internaționalistă dintre poporul român și poporul sovietic.

■

În condițiile cînd în Germania fusese instaurată dictatura lui Hitler, iar fascismul începea să pericliteze tot mai mult libertatea și independența națională a popoarelor de pe continentul nostru, eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie — februarie 1933, numărîndu-se printre primele mari acțiuni ale proletariatului mondial contra fascismului, au constituit un viu mesaj internaționalist adresat clasei muncitoare de pretutindeni. Împotriva fascismului, a ideologiei sale ultrareactionare și a politicii de agresiune a hitlerismului, pentru apărarea libertăților democratice, a demnității naționale și a culturii umane s-au ridicat în întreaga lume puternice forțe sociale, mase largi populare, mișcarea antifascistă luînd un puternic avînt. Țelurile comune ale popoarelor — lupta împotriva primejdiei fascismului și războiului imperialist — au constituit, în fapt, în acei ani, baza solidarității internaționaliste a celor ce muncesc.

În acest cadru istoric, mișcarea antifascistă din România a avut, prin obiectivele sale, un caracter profund patriotic, național, precum și un pronunțat caracter internaționalist. Acționînd împotriva pericolului fascismului din propria-i țară, poporul român și-a adus contribuția la bătălia pe plan in-

Amicii U.R.S.S.
Organ al Asociației „Amicii Republicele Sovietice Sociale"
CUVANT INAINTE

Publicația Asociației „Amicii U.R.S.S." constituia una din numeroasele manifestări ale sprijinului internaționalist față de primul stat socialist

ternaţional contra fascismului, manifestîndu-şi activ solidaritatea cu lupta antifascistă a popoarelor de pretutindeni.

Forţele muncitoreşti şi democratice din România şi-au exprimat cu vehemenţă protestul împotriva represiunilor şi actelor de teroare ale hitleriştilor. Oamenii muncii au demonstrat de nenumărate ori în faţa legaţiei şi a consulatelor germane din Bucureşti şi Cluj împotriva monstruosului **proces de la Leipzig din 1933.** Docherii din porturile Constanţa, Galaţi şi Brăila au refuzat să încarce şi să descarce vapoarele aflate sub pavilion hitlerist, cerînd punerea în libertate a lui **Gheorghi Dimitrov** şi a tovarăşilor săi implicaţi pe nedrept în proces. De asemenea, intelectuali români de prestigiu au susţinut ferm nevinovăţia revoluţionarilor întemniţaţi. Revista muncitorească **„Rundschau“** (Basel) din 18 noiembrie 1933, relata astfel că **„un grup de jurişti, printre care cîţiva dintre cei mai de seamă jurişti români au trimis o telegramă de protest la Curtea de Justiţie din Leipzig“.**

În timpul desfăşurării înscenării judiciare, la 1 octombrie 1933, C.C. al P.C.R. a trimis lui Dimitrov un înflăcărat salut în care se spunea, printre altele : **„Comitetul Central al Partidului Comunist din România, în numele partidului comunist, care duce munca sa revoluţionară în condiţiile unei terori sîngeroase, în numele maselor muncitoare din România şi ale eroicilor muncitori ceferişti, care cu sacrificiul vieţii lor luptă contra exploatării şi terorii dictaturii burghezo-moşiereşti din România — iţi trimite, tovarăşe Dimitrov, ţie şi celorlalţi tovarăşi arestaţi, un călduros salut revoluţionar şi asigurarea solidarităţii în lupta pe care tu în special o duci la bara celei mai odioase justiţii de clasă, contra fascismului“.**

Comuniştii, masele muncitoare din ţara noastră au luat parte activă la vasta mişcare internaţională pentru **salvarea lui Ernst Thälmann,** şi a celorlalţi antifascişti germani, victimă a represiunilor naziste. În a doua jumătate a anului 1933, din iniţiativa P.C.R., Comitetul Naţional Antifascist din România a editat broşura **„Ciuma brună în Germania“**, înfăţişînd crimele hitleriştilor, date şi fapte cu privire la teroarea sîngeroasă din cel de-al III-lea Reich. În iunie 1933, Ajutorul Roşu din România a tipărit şi difuzat broşura **„Crimele naziste din Germania“**, în care erau demascate, de asemenea, atrocităţile regimului hitlerist.

Broşură editată de „Ajutorul roşu" în sprijinul conducătorului proletariatului german

În mesajul trimis în februarie 1934 de Comitetul Central al Partidului Comunist Român către Comitetul Central al Partidului Comunist din Germania se arăta că : **„Proletariatul din România, sub conducerea P.C.R., îşi are ochii aţintiţi asupra proletariatului german şi-şi încordează forţele pentru sprijinirea luptei eroice a maselor exploatate din Germania“.** La rîndul său, Congresul general al Uniunii muncitorilor din porturi, ţinut la Constanţa in august 1933, a adoptat o rezoluţie de protest contra barbariilor din Germania fascistă şi a transmis muncitorilor germani **„un cald salut de îmbărbătare în lupta pe care o duc contra nebuniei hitleriste“.**

Într-o serie de localităţi ca Braşov, Timişoara, Arad etc. s-au înfiinţat comitete pentru eliberarea lui Thälmann. La sfîrşitul anului 1936 şi începutul lui 1937, Ajutorul Roşu din România a răspîndit în rîndurile oamenilor muncii broşura „Ernst Thälmann“, în care era înfăţişată „întreaga activitate a acestui revoluţionar în mişcarea comunistă“. Un capitol al lucrării, intitulat „Thälmann — prieten al poporului român“, releva legăturile internaţionaliste dintre mişcarea muncitorească din România şi cea din Germania.

Merită a fi menţionat şi faptul că refugiaţii germani sosiţi în acei ani pe meleagurile româneşti au fost înconjuraţi cu dragoste şi căldură de masele populare de la oraşe şi sate. Populaţia din Bucureşti, Cluj, Braşov, Oradea, Galaţi, Bacău, Satu Mare, Constanţa, Rădăuţi şi din alte localităţi a acordat tot sprijinul refugiaţilor germani veniţi în ţara noastră pentru a scăpa de teroarea nazistă.

Mişcarea muncitorească şi democratică din România şi-a manifestat via simpatie cu **insurecţiile antifasciste ale proletariatului austriac şi spaniol din 1934.** O formă a mişcării de solidaritate a reprezentat-o strîngerea de ajutoare materiale pentru victimele terorii din Austria. Listele de subscripţii lansate pentru sprijinirea materială a antifasciştilor austrieci au găsit un puternic răsunet în rîndurile muncitorilor şi intelectualilor din Bucureşti, Bacău, Brăila, Timişoara, Nădrag, Aninoasa, Petrila, Rîmnicu Sărat şi alte localităţi. Reprezentanţi ai organizaţiilor muncitoreşti din Capitală, întruniţi la 16 februarie 1934 într-o adunare de solidaritate cu proletariatul austriac, au adoptat o moţiune pe care au trimis-o Legaţiei Austriei din Bucureşti. În moţiune se spunea, printre altele : **„Muncitorimea organizată din Capitală, îngrozită de barbariile comise de guvernul Dollfuss contra unei muncitorimi care apără regimul legal, contra unei criminale acţiuni de dictatură, exprimă prin reprezentanţii ei toată revolta şi tot dispreţul ei pentru cîrmuirea actuală, asasină şi uzurpatoare a Austriei“.** De asemenea, un grup de peste 80 de intelectuali din Iaşi au trimis preşedintelui Austriei un protest în care se arăta că sînt **„profund zguduiţi de asasinarea în masă a muncitorimii austriece, luptătoare cu sublim eroism pentru apărarea libertăţii şi a civilizaţiei“. („Opinia“** din 6 martie 1934). Oamenii muncii din Bucureşti, Galaţi şi alte localităţi au primit cu ospitalitate în casele lor numeroşi refugiaţi austrieci, salvîndu-i astfel de la persecuţiile şi represiunile fasciste.

Opinia publică progresistă şi-a ridicat glasul în apărarea antifasciştilor din Spania. **„Comitetul Naţional Antifascist din România** — se arăta într-o declaraţie publicată în **«Cuvînt nou»** din 3 noiembrie 1934 —, **în numele maselor de muncitori, ţărani şi intelectuali antifascişti din întreaga ţară... cere încetarea masacrelor maselor muncitoare spaniole şi eliberarea tuturor celor închişi şi stingerea tuturor proceselor în curs de judecată“.** Delegaţia mişcării muncitoreşti din România care a luat

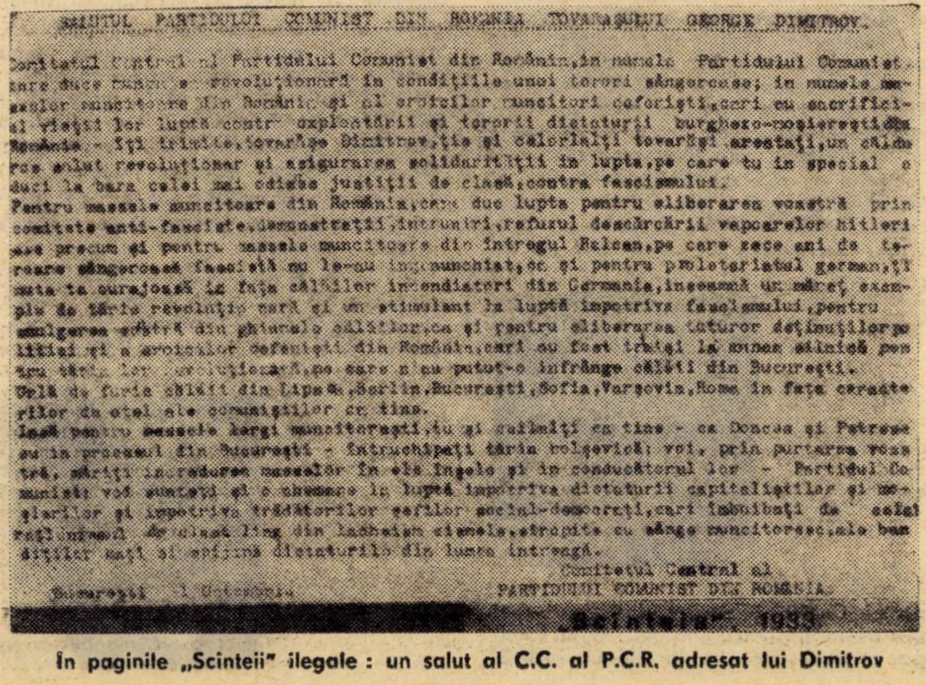
SALUTUL PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA TOVARĂŞULUI GEORGE DIMITROV.

Comitetul Central al Partidului Comunist din România, în numele Partidului Comunist care duce munca sa revoluţionară în condiţiile unei terori sângeroase; în numele maselor muncitoare din România şi al eroicilor muncitori ceferişti, cari cu sacrificiul vieţii lor luptă contra exploatării şi terorii dictaturii burghezo-moşiereşti din România - îţi trimite, tovarăşe Dimitrov, ţie şi celorlalţi tovarăşi arestaţi, un călduros salut revoluţionar şi asigurarea solidarităţii în lupta, pe care tu în special o duci la bara celei mai odioase justiţii de clasă, contra fascismului.

Pentru masele muncitoare din România, cari duc lupta pentru eliberarea voastră prin comitete anti-fasciste, demonstraţii, întruniri, refuzul descărcării vapoarelor hitleriste precum şi pentru masele muncitoare din întregul Balcan, pe care zece ani de teroare sângeroasă fascistă nu le-au îngenunchiat, ca şi pentru proletariatul german, ţinuta ta curajoasă în faţa călăilor incendiatori din Germania, înseamnă un măreţ exemplu de tărie revoluţionară şi un stimulent în lupta împotriva fascismului, pentru smulgerea voastră din ghiarele călăilor, ca şi pentru eliberarea tuturor deţinuţilor politici şi a eroicilor ceferişti din România, cari au fost [illegible] din Bucureşti.

[illegible] călăii din Lipsca, Berlin, Bucureşti, Sofia, Varşovia, Roma în faţa [illegible] ale comuniştilor ca tine.

Iar pentru masele largi muncitoreşti, tu şi ceilalţi ca tine - ca Doncea şi Petrescu în procesul din Bucureşti - întruchipaţi tăria bolşevică; voi, prin purtarea voastră, măriţi încrederea maselor în ele însele şi în conducătorul lor - Partidul Comunist: voi sunteţi şi o chemare la luptă împotriva dictaturii capitaliştilor şi moşierilor şi împotriva trădătorilor şefilor social-democraţi, cari îmbibaţi de [illegible] sânge muncitoresc, ale [illegible] dictaturile din lumea întreagă.

Comitetul Central al
PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA.

Bucureşti 1 Octombrie.

„Scînteia", 1933

În paginile „Scînteii" ilegale : un salut al C.C. al P.C.R. adresat lui Dimitrov

parte la Conferința europeană de ajutorare a antifasciștilor spanioli, ținută la Paris în zilele de 13—14 aprilie 1935, a încredințat pe participanți că **„proletariatul din România nu-și va uita datoria de solidaritate internațională"** (**„Scînteia"** din 10 mai 1935). În timpul desfășurării conferinței, în fața clădirii reprezentanței diplomatice a Spaniei din București, a avut loc o demonstrație de simpatie cu antifasciștii spanioli. Comentînd aceste acțiuni, ziarul amintit scria : **„Vedem că masele antifasciste din România își înțeleg datoria de solidaritate internațională și luptă tot mai viguros pentru apărarea victimelor terorii fasciste de peste granițe"**.

Comuniștii români au urmărit cu interes și simpatie **lupta antifascistă a forțelor muncitorești și democratice din Iugoslavia.** Într-un manifest al Comitetului Central al Partidului Comunist Român din octombrie 1934, adresat maselor largi populare de la orașe și sate, se exprima solidaritatea cu lupta oamenilor muncii din Iugoslavia, unde **„clasele stăpînitoare răpesc maselor cele mai elementare drepturi și libertăți"**. La rîndul său, revista **„Lupta de clasă"**, din august—septembrie 1936, demasca acțiunile Germaniei hitleriste îndreptate împotriva Iugoslaviei, asigurînd popoarele din țara vecină de sprijinul clasei muncitoare, al poporului român în lupta dusă împotriva dușmanului comun „**organizatorul și aținătorul războiului din Europa, Hitler**".

Oamenii muncii au primit cu satisfacție **victoria Frontului popular din Franța** în alegerile parlamentare din 1936. La București, Arad, Turda, Sighetul Marmației, Baia Sprie etc. masele și-au exprimat în numeroase întruniri și demonstrații solidaritatea cu lupta forțelor democratice din Franța. O serie de asociații culturale, ca de exemplu **„Amicii Franței"**, **„Tinerimea amică româno-franceză"**, **„Anatole France"**, **„Louis Barthou"** și altele, au desfășurat în acei ani o rodnică activitate pe linia popularizării în țara noastră a succeselor Frontului popular din Franța.

În noiembrie 1937, în ajunul vizitei la București a lui Yvon Delbos, ministru de externe în guvernul de Front popular din Franța, C.C. al P.C.R. a adresat un manifest către poporul român prin care acesta era chemat să lupte activ **„pentru apărarea păcii, susținerea politicii de securitate colectivă alături de Uniunea Sovietică, Franța democratică, Liga Națiunilor, Mica Antantă și Înțelegerea Balcanică"**. În tot timpul vizitei sale în România, populația a făcut o caldă primire ministrului francez. Conducerea Uniunii Democratice i-a adresat acestuia, la 12 decembrie 1937, un salut cordial din partea membrilor și simpatizanților organizației. Referindu-se la vizita lui Delbos în țara noastră, ziarul **„Scînteia"**, din 15 decembrie 1937, arăta că pretutindeni populația a întîmpinat cu căldură pe solul Franței republicane : **„Democrația românească a făcut o frumoasă primire trimisului unui guvern de Front popular"**.

Conf. univ. dr. Ion BABICI

(Va urma)

ASIA AFRICA AMERICA LATINĂ

Ancheta noastră

PANORAMIC SINDICAL

După cum se știe, între 23 și 27 martie s-au desfășurat la București lucrările Congresului U.G.S.R. Constituind o etapă de referință în cadrul mișcării sindicale din România, Congresul U.G.S.R. a reprezentat, totodată, o remarcabilă dovadă a interesului cu care este privită peste hotare vasta activitate creatoare a poporului nostru, condus de partid, pentru făurirea noii societăți, socialiste. Numeroasele delegații ale organizațiilor sindicale de pe toate continentele au dat, de la tribuna Congresului, o înaltă apreciere spiritului constructiv și răspunderii deosebite cu care sînt abordate obiectivele specifice ale activității sindicatelor din România.

Profitînd de prezența în capitala țării noastre a unor lideri sindicali din Asia, Africa și America Latină, ne-am adresat acestora pentru a face cunoscute cititorilor revistei „Lumea" o serie de aspecte ale mișcării sindicale, ale formelor și metodelor de activitate, situației clasei muncitoare, influenței sindicatelor în țările respective. La ancheta întreprinsă au răspuns cu amabilitate reprezentanți ai organizațiilor sindicale din India, Ceylon, Japonia, Vietnamul de sud, Congo (K), Mauritania, Dahomey, Peru, Chile, Bolivia, Venezuela.

Particularități ale mișcării sindicale

Prima întrebare adresată interlocutorilor noștri s-a referit la specificul mișcării sindicale din țările reprezentate. Am solicitat conducătorilor sindicali participanți la ancheta noastră să creioneze un tablou al principalelor organizații sindicale în contextul mai larg al coordonatelor social-politice din țările respective.

Trasînd o retrospectivă a înființării și dezvoltării în timp a mișcării sindicale indiene, KAMAL SARKAR (trezorier și membru al Secretariatului Comitetului de lucru al Centralei sindicatelor din India) ne-a declarat : „Începînd din 1905 în India apar primele sindicate, dar de-abia în 1920 putem spune că mișcarea sindicală capătă un cadru organizat, o dată cu înființarea Congresului Sindicatelor din întreaga India. Centrele sindicale indiene s-au înmulțit în special după obținerea, în 1947, a independenței. Astfel, partidul Congresul Național Indian a creat Congresul Național al Sindicatelor din India (C.N.S.I.), după cum partidele politice de stînga și-au organizat propriile centre sindicale : «Hind Majdoor Sabha» și Congresul Sindical Unit, amîndouă în afara C.N.S.I. În mai 1970, a apărut o nouă organizație, denumită Centrul Sindical Indian (C.S.I.) care însumează astăzi un milion de membri și este cea mai puternică organizație sindicală din India".

Precizînd care sînt elementele reprezentative ale mișcării sindicale din Ceylon, SEYED AHMED ALAVI MOWLANA, cosecretar general al Federației Sindicatelor

Independente S.R.I. Lanka din Ceylon, a remarcat : „Mişcarea sindicală ceyloneză există de mai bine de 35 de ani ; ea s-a format încă în perioada dominaţiei britanice. Micile organizaţii sindicale se preocupau de salarizare, asigurări sociale, locuinţe etc. De-a lungul timpului ele s-au dezvoltat devenind astăzi, în contextul existenţei la putere a guvernului Bandaranaike, o importantă forţă socială. În ţara mea există trei uniuni sindicale principale : «S.R.I. Lanka Independent Trade Union Federation», «The Ceylon Trade Union Federation» şi «The Ceylon Federation of Labour». Există şi un consiliu unificat al sindicatelor numit J.C.T.U.O. şi care colaborează pe diverse planuri cu guvernul".

În condiţii deosebit de grele se desfăşoară activitatea sindicală din Vietnamul de sud. HUYHN VAN THAN, membru al Comitetului Executiv al Uniunii Sindicatelor pentru Eliberarea Vietnamului de sud,

sublinia în cadrul interviului acordat : „Americanii şi acoliţii lor — regimul marionetă de la Saigon — încearcă, prin măsuri cu un ascuţit caracter reacţionar, să înfrîngă voinţa de libertate şi o viaţă mai bună a poporului vietnamez. Printre aceste măsuri se află şi organizarea de către clica lui Thieu-Ky-Khiem a aşa-zisei Federaţii a Muncii din Vietnam, care slujeşte interesele capitaliştilor autohtoni şi străini. Împotriva acestei organizaţii, care încearcă să abată atenţia maselor de la adevăratele ei obiective, patrioţii au organizat grupări sindicale legale şi ilegale. Sub conducerea Uniunii Sindicatelor pentru Eliberarea Vietnamului de sud, masele populare organizate în grupe sindicale, împărţite pe activităţi şi specializări profesionale, luptă cu eroism împotriva ocupanţilor americani, pentru revendicările lor legitime".

Referindu-se la structura organizatorică a mişcării sindicale din ţara sa, un alt interlocutor al nostru, ISAMU INOUE, director al Biroului financiar al Consiliului General al Sindicatelor din Japonia

(S.O.H.Y.O.), ne declară : „Obiectivul principal al mişcării muncitoreşti din Japonia constă în lupta împotriva capitalismului monopolist. Această luptă se află în centrul preocupărilor organizaţiei sindicale S.O.H.Y.O. (Uniunea Generală a Sindicatelor din Japonia). Alături de această organizaţie, care numără 4 300 000 de membri, se înscriu şi alte două importante organizaţii sindicale : «Churitsu Roren» (Federaţia Sindicatelor Neutre — 1 345 000 membri) şi «Shinsanbetsu» (Federaţia Naţională a Uniunilor Industriale). În ce priveşte organizaţia D.O.M.E.I., aceasta duce o politică de «cooperare» cu patronatul, încercînd să concilieze un conflict ireparabil ; conflictul între capital şi muncă".

Continuînd seria discuţiilor noastre cu liderii sindicali africani, reprezentantul Uniunii Oamenilor Muncii din Dahomey, DALMEIDA ANTOINE, secretar general al U.G.T.I., ne declara, referindu-se la ta-

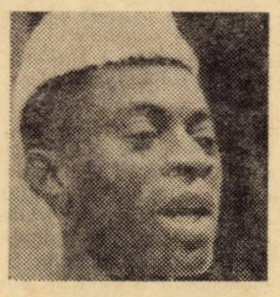

bloul mişcării sindicale din ţara sa : „Uniunea Generală a Muncitorilor din Dahomey este singura organizaţie sindicală de masă reprezentativă din ţara mea. Aderenţii sînt repartizaţi în 31 de sindicate de bază, structurate pe întreg teritoriul ţării. Printre acestea, cele mai importante sînt ale oamenilor muncii din municipalităţi, din transporturi şi bănci, comerţ, construcţii şi, bineînţeles, din industrie".

„Deşi sîntem o ţară mică, din cei 28 000 de salariaţi, 26 000 activează în cadrul Uniunii Oamenilor Muncii din Mauritania, *ne spunea MOUSSA GAYE, secretar general al Sindicatului muncitorilor şi şo-*

ferilor. Existînd o singură uniune sindicală, cuprinzînd majoritatea absolută a oamenilor muncii, mişcarea sindicală din Mauritania se confundă în obiectivele ei esenţiale cu obiectivele oamenilor muncii din întreaga ţară".

Referindu-se la condiţiile specifice ale structurii organizatorice sindicale din Congo (Kinshasa), AXEL FRANÇOIS-RICHARD MENDA, secretar naţional cu problemele externe al Uniunii Naţionale a Muncitorilor din Congo (K), ne-a decla-

rat : „Înaintea obţinerii puterii de către generalul Mobutu, în Congo (K) existau o multitudine de organizaţii sindicale a căror tendinţă marcată era aceea de a se unifica. La sugestia generalului Mobutu, organizaţiile sindicale şi-au strîns rîndurile, formînd un sindicat unic. În urma Congresului din iunie 1967, s-a format Uniunea Naţională a Oamenilor Muncii din Congo (U.N.T.C.), care reprezintă mişcarea sindicală din ţara noastră".

Răspunzînd la rugămintea noastră de a descrie un tablou general al principalelor forme sindicale din ţările reprezentate, delegaţii latino-americani ne-au relatat, de asemenea, o serie de aspecte ale structurii organizatorice sindicale. Astfel, LUIS ALVAREZ, membru al Consiliului General al Centralei Unificate a Muncitorilor din Venezuela, preşedintele Centralei

Unificate a Muncitorilor din statul Carabobo, releva următoarele : „Cadrul mişcării sindicale din Venezuela este destul de nefavorabil deşi există, în forme constituite, trei organizaţii sindicale naţionale, majoritatea muncitorilor rămînînd însă în afara acestor organizaţii. Prima dintre cele trei centrale sindicale este Confederaţia Muncitorilor din Venezuela (C.T.V.), apărută o dată cu răsturnarea în 1948 a dictaturii militare a generalului Perez Jimenez. Avînd, iniţial, obiective revoluţionare şi democratice, pe parcurs, C.T.V. s-a transformat într-o centrală care a început să pactizeze cu patronatul. O altă centrală sindicală — Centrala Unificată a Muncitorilor din Venezuela (C.U.T.V.), înfiinţată în 1960 — a avut de înfruntat, încă de la crearea sa, opoziţia făţişă a guvernului. A milita în C.U.T.V. era considerat de oficialităţi drept un «delict public». Aceasta a împietat, evident, asupra capacităţii de acţiune în cadrul acestei centrale. În sfîrşit, a treia centrală, C.O.D.E.S.A., este controlată de Partidul social-creştin (de guvernămînt) şi a fost înfiinţată, în esenţă, pentru a lărgi rîndurile adepţilor partidului de guvernămînt".

RENE HIGUERAS DEL BARCO, secretarul Centralei Muncitoreşti din Bolivia,

preşedinte al Federaţiei învăţătorilor din mediul urban, ne-a declarat : „O dată cu moartea generalului René Barrientos, în aprilie 1969, începe o nouă etapă în mişcarea muncitorească boliviană, practic paralizată de persecutarea organizaţiilor sindicale, principală preocupare pentru menţinerea puterii a preşedintelui amintit. De atunci, mişcarea muncitorească s-a întărit zi de zi, şi-a ales o nouă conducere la cel de al IV-lea Congres din mai 1970 cu o orientare clară şi cu o platfor-

→

mă de luptă socialistă. Acest congres a ales un nou Comitet executiv care reprezintă întreaga mișcare muncitorească, profesională, universitară, studențească și artizanală. Cele mai importante sectoare — prin numărul mare de membri și prin gradul de combativitate — s'nt : minerii, muncitorii din fabrici, învățătorii și universitarii".

În aceeași ordine de idei, MANUEL CONRADO ALBAN OLAYA, reprezentantul Confederației Oamenilor Muncii din Peru, secretar general al Federației provinciale a oamenilor muncii din Callao,

secretar cultural al Federației funcționarilor bancari din Peru, sublinia : „Mișcarea sindicală din Peru este caracterizată în ultimii anii, printr-o mai mare amploare, datorită noilor legi pe care guvernul peruvian le-a pus în practică, datorită participării mai largi a clasei muncitoare la viața întreprinderilor, potrivit noii legi a comunității industriale. Principala organizație sindicală este C.G.T.P. (Consiliul General al Muncitorilor Peruvieni), iar organizațiile sale afiliate sînt : Federația funcționarilor bancari, Federația metalurgiștilor, a învățătorilor, a țăranilor, a constructorilor etc".

Încheind turul de orizont asupra unor organizații sindicale din America Latină, OSKAR IBANEZ CORON, membru al Consiliului Național al Centralei Unice a oamenilor muncii din Chile, a subliniat :

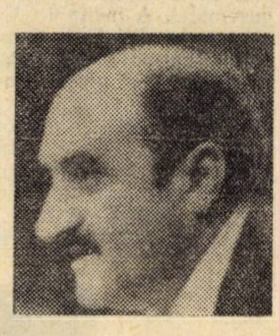

„Chile, în cadrul Americii Latine, este una dintre puținele țări care se mîndrește cu faptul că are o singură centrală a muncitorilor — Centrala Unică a Muncitorilor (C.U.T.) din Chile. Ea înglobează funcționari, muncitori, țărani și liber profesioniști. În cadrul ei militează organizații importante ale diverselor sectoare cum ar fi : Confederația muncitorilor din industria cuprului, Confederația funcționarilor particulari, Asociația muncitorilor municipali și altele. Participă, de asemenea, Federația muncitorilor din pielărie și încălțăminte, textile, construcții, metalurgie, industria morăritului, panificație, electricitate, țărani și oameni ai muncii din diverse alte ramuri de producție. Organizațiile, atît din sectorul public cît și din cel particular, sînt organizații respectate și recunoscute, pe baza luptei și sistemului lor de organizare. Aceste organizații au mecanismele lor interne proprii atît în ceea ce privește administrația cît și funcționarea lor propriu-zisă, care sînt discutate și apoi acceptate de congresele naționale și provinciale".

Forme și metode de activitate sindicală

Al doilea obiectiv al anchetei întreprinse în rîndurile unor delegații sindicale invitate la Congresul U.G.S.R. s-a referit la o serie de aspecte privind formele și metodele de activitate a sindicatelor din țările respective, a situației clasei muncitoare și principalele sale revendicări, precum și la date privind influența sindicatelor în mase. Iată cîteva răspunsuri : KAMAL SARKAR : „Clasa muncitoare din India și-a cucerit o poziție solidă în arena social-politică. Proletariatul din Bengal, de pildă, s-a situat în fruntea a numeroase greve cu caracter politic, desfășurate în ultimii ani. Cu ajutorul și sprijinul clasei muncitoare a venit de două ori la putere, în Bengal, guvernul Frontului Unit de stînga, guvern care reprezintă pentru clasa muncitoare din această regiune o puternică armă de luptă. În unele regiuni din India, în special în Bengalul de Vest, mișcarea sindicală are o mare influență, organizînd, alături de alte forme de luptă, greve de amploare. Din cele 18 state indiene, doar trei pătrimi au o mișcare sindicală puternică ; o mare parte a muncitorilor se află încă înafara sindicatelor. De aceea, sarcina primordială a mișcării sindicale din India este organizarea tuturor muncitorilor".

SEYED AHMED ALAVI MOWLANA : „Clasa muncitoare din Ceylon reprezintă o importantă forță politică. 95 la sută din clasa muncitoare reprezintă forțe progresiste, simpatizanți ai politicii regimului actual, condus de doamna Sirimavo Bandaranaike, primul ministru, și, de asemenea, președintele Uniunii noastre sindicale. Cererile clasei muncitoare sînt formulate în spiritul obținerii unui nivel de trai cît mai bun, al promovării și calificării, al rezolvării problemelor locuințelor, al compensațiilor pentru incapacitate de muncă, al asistenței medicale și pensiilor etc. Organismele Uniunilor Sindicale au o influență mare și directă asupra muncitorilor. Deciziile sînt luate în urma consultărilor cu organismele centrale, cu toate că sindicatele pe ramură pot decide singure în anumite privințe".

HUYNH VAN THAN : „Sub conducerea Uniunii Sindicatelor pentru Eliberare din Vietnamul de sud, organizațiile sindicale din zonele eliberate inițiază întreceri în muncă, intensifică educația ideologică a maselor, le organizează în lupta către un nivel de viață mai bun. Activitățile inițiate au ca scop mobilizarea tuturor forțelor de muncă în vederea realizării planului de producție și asigurării materialelor necesare frontului. Se poate spune că organizațiile sindicale au un rol important în lupta de rezistență, împotriva agresorilor americani".

ISAMU INOUE : „În fiecare an, în cadrul «campaniilor de primăvară», cunoscute sub numele de «Shunto» luptăm pentru o serie de obiective printre care : mărirea salariilor, menținerea locurilor de muncă, respectarea drepturilor muncitorilor stipulate în contractele de muncă pentru construirea de locuințe, reducerea impozitelor, extinderea asigurărilor sociale etc. Sindicatele noastre se ridică cu hotărîre împotriva războiului, a concepțiilor retrograde, reacționare. De aceea, ducem o politică susținută în vederea dezvoltării conștiinței muncitorești, a scoaterii ei de sub influența campaniei propagandistice a marilor monopoluri, care au la dispoziție presa, radioul, televiziunea etc. și care încearcă să acrediteze ideea că obținerea unor bunuri materiale ar fi singurul ideal pentru care merită să lupți, încercînd prin aceasta, să abată atenția clasei muncitoare de la revendicările ei reale".

AXEL FRANÇOIS-RICHARD : „Principalul obiectiv al sindicatelor din U.N.T.C. și, în același timp, al clasei muncitoare congoleze, care joacă un rol deosebit în cadrul general al luptei pentru dezvoltarea economiei și societății, îl constituie activitatea de formare și educare a muncitorilor, crearea de cooperative etc".

MOUSSA GAYE : „Revendicările oamenilor muncii din Mauritania se desfășoară în cadrul coordonatelor relațiilor între lucrători, patronat și guvern. În general, sindicatele noastre (26, organizate pe ramuri profesionale), ținînd cont că Mauritania se află la începutul dezvoltării sale social-economice, luptă în prezent pentru folosirea tuturor resurselor productive, pentru mărirea numărului locurilor de muncă, educă masele de lucrători. Folosim adesea «grevele de avertisment» de 24 sau de 48 de ore prin care se atrage atenția patronatului asupra unor imperative susținute de muncitori".

LUIS ALVAREZ : „Obiectivele sindicatelor din Venezuela aparținînd de Centrala Unitară : garantarea locurilor de muncă, garanții politice și sindicale, naționalizarea petrolului și resurselor minerale, eliberarea deținuților politici etc. Alături de aceste obiective se înscrie lupta împotriva șomajului, pentru mărirea salariilor, pentru reforme cu caracter social. Contextul în care se luptă pentru aceste revendicări este însă, din păcate, dificil : datorită «paternalismului» diversele partide politice, clasa muncitoare este divizată. De aceea, influența sindicatelor este încă slabă".

RENÉ HIGUERAS DEL BARCO : „Situația clasei muncitoare din Bolivia nu este dintre cele mai ușoare : există șomaj, iar salariile sînt mici. Problema hranei se ascute pe zi ce trece, iar serviciile sanitare sînt insuficiente. În cadrul principalelor acțiuni putem aminti lupta minerilor pentru revizuirea salariilor (1965) ; lupta învățătorilor (mai 1969) și a muncitorilor industriali pentru ridicarea salariului minim. Centrala Muncitorească Boliviană (C.O.B.) și-a adus contribuția la eșuarea loviturilor fasciste din 6 octombrie 1970 și 10 ianuarie 1971 ; ea a ajutat printr-o grevă generală la instalarea generalului Juan José Torres în postul de președinte al țării.

OSKAR IBANEZ CORON : „De cîțiva ani, clasa muncitoare este motorul schimbărilor din Chile și nici un pas economic sau politic n-a fost făcut de guvern fără a ține cont de opiniile pe care C.U.T. și clasa muncitoare le au referitor la diferite probleme. Muncitorii chilieni au considerat întotdeauna că lupta revendicativă este numai o parte a luptei pentru puterea politică. Prin lupta lor, muncitorii chilieni au reușit să obțină importante cuceriri de ordin general datorită lucidității și organizării lor, printre altele, dreptul la asigurări sociale pentru toți muncitorii și familiile lor etc. După triumful forțelor de stînga în Chile, clasa muncitoare a început să participe în mod real și efectiv la planificarea și conducerea întreprinderilor de stat și mixte. Triumful unității populare a depins în mare măsură de factorul decisiv pe care l-a reprezentat clasa muncitoare prin hotărîrea, prin înalta sa conștiință de clasă și organizare în cadrul Centralei unice a muncitorilor".

Anchetă realizată de
Radu BUDEANU

ECONORAMA

Ritmuri electronice

Aproape 200 de „creiere electronice" funcționează, în prezent, în R.S.F. Iugoslavia. „Această cifră — apreciază revista «Les Nouvelles Yougoslaves», ar putea să nu impresioneze. Dar dacă avem în vedere că actualele capacități au fost create într-o perioadă scurtă, se constată că un adevărat «boom» a avut loc în acest domeniu". „Boom"-ul va continua într-un ritm și mai alert : peste 300 noi calculatoare electronice, majoritatea de capacități superioare vor intra în funcțiune pînă în 1972. O dată făcut acest pas hotărît în domeniul ordinatoarelor, „problema centrală — potrivit aceleiași reviste — rezidă nu atît în achiziționarea ci în utilizarea lor", în primul rînd, în asigurarea cadrelor de specialitate necesare (6 000 directori, 3 000 șefi de departamente, 2 000 de tehnicieni și 10 000 funcționari specializați). Pregătite din timp (încă de acum 5—6 ani), universitățile iugoslave sînt în măsură să răspundă exigențelor solicitate de „invazia electronicii". Institutul de expertize economice și Școala superioară de cibernetică economică din Belgrad sînt gata să „lanseze" cea de a doua promoție de cadre înalt specializate, iar majoritatea facultăților de economie — noi „programatori pentru calculatoare electronice".

Oțelul se „înghite" greu

Planurile japoneze de perspectivă prevăd ca pînă în 1975 să se producă în țară 150 milioane tone oțel anual (mai mult decît produc Statele Unite), față de 90 milioane tone în prezent. Numeroși economiști exprimă, însă, anumite rezerve în legătură cu posibilitățile de atingere a acestui adevărat record. În primul rînd, pentru faptul că pînă la acea dată vor trebui importate în plus, anual (deci găsiți furnizorii), 50 de milioane de tone cărbune cocsificabil. S.U.A., principalul furnizor al acestui produs în Japonia, nu par prea dispuse să livreze cantități suplimentare celui mai important concurent. În al doilea rînd, pentru faptul că, alături de fondurile considerabile necesare pentru finanțarea acestei extinderi a producției, va trebui asigurată unei asemenea expansiuni, în orice caz, o creștere economică generală de cel puțin 10 la sută anual, care să creeze condițiile „înghițirii" cantităților suplimentare de oțel — ritm de creștere care, potrivit aprecierilor unor economiști japonezi, este dificil de menținut pe o perioadă îndelungată.

Nu cumpărați, închiriați...

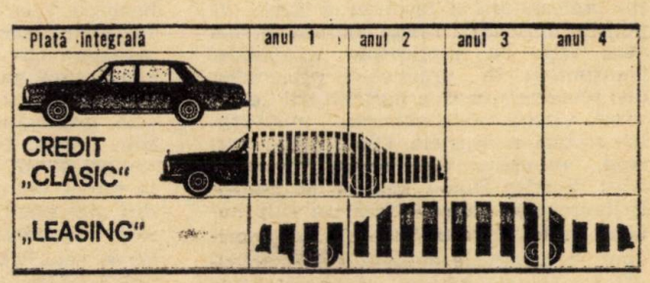

În desfacerea și plasarea automobilelor pe piețele occidentale un nou mijloc tinde să se impună : „leasing"-ul. Automobilul nu mai este vîndut, prin plată integrală directă sau pe credit, el este doar închiriat pe termen lung, rămînînd proprietatea firmei producătoare. Chiria plătită în cote, periodic, pentru folosirea automobilului, reprezintă costul acestuia (vezi graficul). Totul pare a fi în avantajul clientului, întrucît el pare, astfel, degajat de eforturi financiare deosebite pe termen scurt, atît în vederea procurării cît și a schimbării automobilului. În fapt, însă, beneficiul aparține mai degrabă celui ce închiriază, și în special marilor companii. Numai acestea au posibilitățile financiare de a-și plasa produsele pe bază de „leasing" ; ele oferă acest „avantaj", incluzînd, de regulă, în valoarea chiriei și întreținerea și „service"-ul automobilului, pe care tot ele le asigură. În acest mod, companiile gigant au posibilitatea de a elimina de pe piață atît producătorii mai mici (care nu sînt în măsură de a folosi sistemul „leasing"), cît și firmele specializate în desfacerea și întreținerea automobilelor. Extinzîndu-și dominația din domeniul producției și în domeniile desfacerii, întreținerii și „service"-ului, marile companii producătoare nu numai că încasează beneficiile și din aceste domenii, dar îi și „leagă" de ele pe clienți în tot ceea ce privește procurarea și utilizarea automobilului. Și, astfel, calea spre impunerea unor prețuri mai ridicate este deschisă...

Milioane pentru milionari

„Producătorii au beneficiat de politica agrară în funcție crescîndă de dimensiunile producției lor" — astfel fixa un economist american sensul politicii de subvenționare a agriculturii de către statul american. Începînd din 1960, 10 la sută din producători (care au cele mai scăzute producții) au beneficiat doar de 1,5 la sută din alocațiile de stat, în timp ce alți 10 la sută (dintre cei mai mari furnizori de produse agricole pe piață) au intrat în posesia a 44 la sută din totalul alocațiilor. „Aceste subvenții — remarca revista «The Economist» — au împins sume imense mai degrabă în activele cîtorva puține corporații decît în buzunarul micilor fermieri care au nevoie de ajutor, dacă se urmărește a li se asigura un nivel adecvat de viață". „Nu văd de ce —spunea un congresman american — contribuabilii din mediul urban trebuie să subvenționeze pe milionarii din mediul rural pentru ca aceștia să-și reducă producția agricolă, în timp ce numeroși americani atrag atenția asupra faptului că multe milioane de oameni din orașul lor nu au mijloacele de subsistență necesare".

Rubrică realizată de Ilie ȘERBĂNESCU

„RĂSCOALA ȚĂRĂNEASCĂ" LA BRUXELLES

„Împotriva politicii agricole comunitare de ieri, de azi și de mîine"

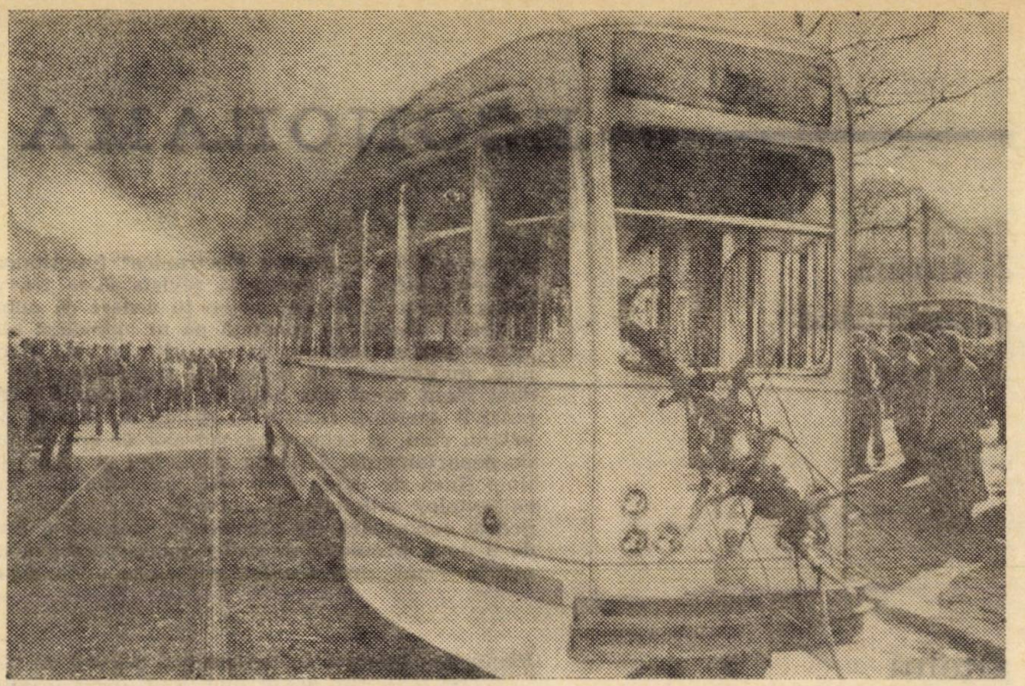

PIAȚA COMUNĂ

DILEMELE „DOSARULUI AGRICOL"

Cînd, de curînd, cîteva pașnice patrupede au întrerupt lucrările uneia dintre reuniunile comunitare, pătrunzînd conduse de proprietarii lor în sala de ședințe, se releva încă o dată reacția protestatară a fermierilor față de politica agricolă a Pieței comune și, mai ales, față de implicațiile eventualei transpuneri în practică a proiectelor de „reconversiune" a agriculturii „celor șase" vizînd restructurarea monopolist-statală a acesteia. Cînd, tot de curînd, ministrul de externe britanic Alec Douglas Home, spunea că „Marea Britanie este gata să facă un salt hotărît peste Canalul Mînecii dar oricine, în condițiile actuale, oricît de visător ar fi, are de fapt grijă, ca înainte de a sări, să se asigure că va cădea în picioare, acționînd astfel încît să-și poată continua cursa", era repetată rezerva britanică față de aceeași politică agricolă comunitară, de fapt avertismentul că, în cazul în care contribuției financiare britanice la susținerea acestei politici nu i se vor fixa limite „acceptabile", Marea Britanie nu va fi dispusă „să facă saltul peste Canalul Mînecii" pentru a intra în Piața comună. Se evidențiază astfel că, atît pe plan intracomunitar cît și în ce privește „lărgirea" Pieței comune, **problema agricolă** rămîne, în continuare, una dintre cele mai acute și controversate.

CINE SUPORTĂ EFECTELE „RECONVERSIUNII" ?

În ce privește produsele agricole, în Piața comună — așa cum se știe — există reglementări specifice, derivînd în mare măsură din însăși situația existentă în domeniul agricol în țările membre. Simplificînd pe cît posibil, în momentul creării Pieței comune situația se prezenta în felul următor : Franța era un important producător agricol și un mare exportator de produse agricole. Eficiența sectorului agricol în Franța nu era, însă, deosebit de ridicată (chiar și în prezent acest sector participă la formarea produsului național brut cu 7 la sută, deși folosește peste 13 la sută din totalul forței de muncă ocupate). Ca atare, în general, produsele agroalimentare franceze erau (și rămîn încă) scumpe. Germania occidentală, producînd mai puțin decît nevoile sale, era (și este), dimpotrivă, un mare importator de produse agricole. Ea, însă, le putea obține la prețuri mai scăzute din alte părți. Avînd în vedere largile sale disponibilități de export, Franța a cerut celorlalte țări din Piața comună să-i asigure debușeul produselor sale agricole și a boicotat un timp organismele comunitare pînă ce i s-a dat satisfacție în realizarea Pieței comune agricole, pe care o cerea în schimbul realizării celei industriale, ce o dezavantaja.

Principiul organizării Pieței comune agricole a fost cel al pieței franceze : adică al unei agriculturi excedentare, în care se urmărește limitarea importurilor pentru asigurarea vinderii cu prioritate a produselor proprii la prețuri-plafon, garantate la nivelul pieței naționale. În acest sens, statul, prin intermediul bugetului, deci pe seama contribuabilului, intervine pe piață pentru susținerea prețurilor (cumpărînd produse și făcînd stocuri din acestea), trecînd astfel la „pierdere" diferența dintre prețurile naționale și cele mondiale.

După îndelungi și controversate discuții s-au adoptat, la nivelul C.E.E., prețuri agricole unice pe piața „celor șase". Pentru susținerea lor s-a creat un fond special, în care țările importatoare varsă în beneficiul celor exportatoare diferența dintre prețurile extracomunitare mai scăzute și prețul comunitar mai ridicat ; restul fondurilor necesare susținerii prețurilor fiind acoperite din contribuțiile bugetare directe ale țărilor membre. Datorită, însă, menținerii forțate a prețurilor în acest mod, surplusurile de produse agricole cresc și, ca urmare, crește și costul finanțării politicii agricole. Contextul arătat explică și aparentul paradox al situației agricole din Piața comună : în ciuda existenței unui excedent al ofertei asupra cererii solvabile, prețurile nu scad. Efortul de susținere este deplasat asupra consumatorului, care suportă în ultimă instanță efectele acestei stări de lucruri.

În privința modalităților de finanțare ale politicii agricole în viitor, este prevăzută transferarea treptată a sarcinii de finanțare direct C.E.E., ca entitate din fondurile unui „buget comun". Acesta ar urma să fie alimentat atît din prelevările agricole (diferențele de prețuri la importurile de produse agricole), din taxele vamale la produsele neagricole, cît și din vărsăminte automate ale țărilor membre din încasările lor în cadrul sistemului fiscal T.V.A. (taxa asupra valorii adăugate). Pînă la data cînd „bugetul comun" va intra în funcțiune — începutul anului 1975 — țările vor vărsa o parte din ce în ce mai mare din încasările lor totale (prelevări agricole și taxe vamale la produsele neagricole) ; restul fondurilor necesare va fi acoperit, în continuare, din contribuțiile bugetare proprii ale membrilor C.E.E.

În condițiile în care costul politicii agricole crește continuu, membrii Comisiei Pieței comune preconizează a se acționa pe calea reducerii, fie numai a prețurilor, fie concomitent a producției și prețurilor. Prima soluție întîmpină, însă, opoziția țărilor exportatoare de produse agro-alimentare, cărora astfel li s-ar diminua sensibil încasările, văzîndu-și pusă în pericol și soarta propriilor fermieri. A doua soluție — de fapt esența proiectelor de „reconver-